

ಮೈತ್ರಿ

№ 3 / 1972

Kemira Oy on Rikkihappo Oy:n uusi nimi

Suomen kemiallisen perusteollisuuden alalla toimii 1. 7. 1972 alkaen yhtenäinen ja mittava yritys, Kemira Oy. Uuden nimen takana on alan suomalainen uranuurtaja Rikkihappo Oy, johon on liitetty Typpi Oy sekä titaanidioksidin valmistaja Vuorikemia Oy. Monipuolista tuotantoa hoitamassa on Kemira Oy:llä teollisuuslaitoksia 9 paikkakunnalla ja pääkonttori Helsingissä. Pääosa tuotannosta markkinoidaan kotimaahan. Vientiä on lähes 60 maahan.

KEMIRA OY
Rikkihappo OY:n uusi nimi

SUOMEN

LEIJONA STANDARD

Tarkkuuspienoiskivääri
varustettuna kuten toivotte

Suomen Leijona STANDARD on tarkoitettu käytettäväksi Kansainvälisen Ampumaunionin sääntöjen mukaisiin standardipienoiskivääri-kilpailuihin. Ase täyttää normaalivarustein mitoiltaan ja ominaisuuksiltaan standardipienoiskiväärille asetetut teknilliset määräykset. Lisävarustein Standardia voidaan käyttää myös kal. .22 vapaa-kiväärilajeissa.

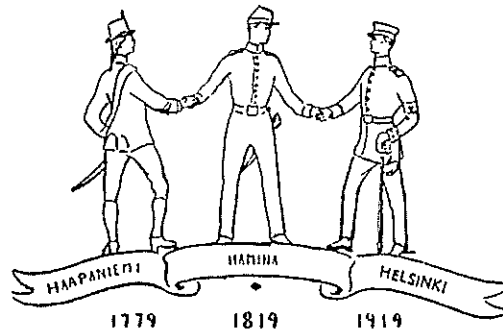
Mittatietoja: kokonaispituus n. 1140 mm • paino tähtäiminen max. 5 kg • piipun pituus 700 mm • laukaisuvoima n. 200 g • perälevyn säätövara pystysuunnassa ± 3 cm • tähtäinväli n. 840 mm.

VALMET

VALMET Oy, TOURULAN TEHDAS, PL 60, 40101 JYVÄSKYLÄ 10, PUH. 941-19 100. PÄÄKONTTORI: PUNANOTKONK. 2, 00130 HELSINKI 13, PUH. 90-11 441

KYLKIRAUTA

*Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan*

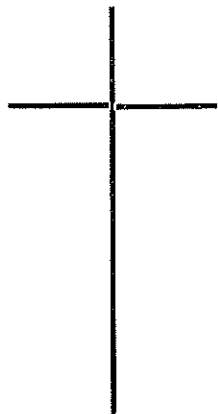
N:o 3/72

LOKAKUU

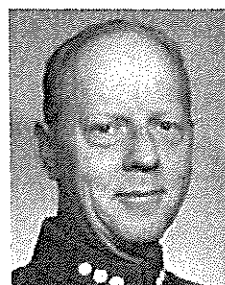

*Valok. Juhani Vepsäläinen
Luonnon taidetta syksyisessä Suomenlinnan maisemassa.*

IN MEMORIAM

Ev evp
LAURI
KAUPPINEN
* 19. 7. 1899
† 9. 6. 1972
Kad N:o 82
2. kurssi

Kapt evp
BO GUNNAR
LUNDQVIST
* 10. 12. 1921
† 16. 6. 1972
Kad N:o 2815
27. kurssi

Maj evp
VAINO MOOSES
LEHVA
* 6. 12. 1899
† 22. 6. 1972
Kad N:o 170
3. kurssi

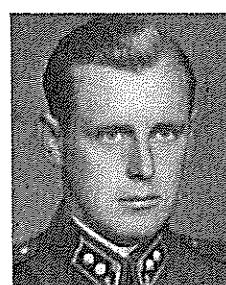
Kapt evp
BROR LEO
LERCHE
* 21. 12. 1900
† 26. 6. 1972
Kad N:o 133
3. kurssi

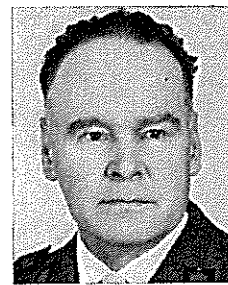
Kapt evp
PEKKA
MÄKINEN
* 29. 11. 1917
† 11. 7. 1972
Kad N:o 1893
24. kurssi

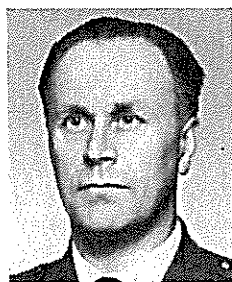
Kapt evp
TAPANI KALEVI
HULMI
* 10. 9. 1918
† 14. 7. 1972
Kad N:o 348 me (rt)
15. me-kurssi

Ylil evp
JAAKKO VELI
RANTANEN
* 13. 12. 1925
† 20. 7. 1972
Kad N:o 2998
28. kurssi

Maj evp
JAAKKO HELMER
HÄRMÄNSUO
* 31. 10. 1903
† 26. 7. 1972
Kad N:o 92 rt
1. rt-kurssi

Evl evp
TUURE IIVARI
TOIVONEN
* 2. 1. 1913
† 9. 8. 1972
Kad N:o 1439
20. kurssi

Ev evp
NIILLO VALDEMAR
KESÄMÄ
* 8. 7. 1897
† 15. 8. 1972
Kad N:o 118
2. kurssi

Maj evp
VILJO SAKARI
LYYTIKAINEN
* 10. 2. 1910
† 3. 9. 1972
Kad N:o 860
14. kurssi

Evl evp
HUGO
PALMROTH
* 15. 4. 1905
† 19. 9. 1972
Kad N:o 410
8. kurssi

Evl evp
ERKKI
HALONEN
* 25. 1. 1902
† 23. 9. 1972
Kad N:o 388
7. kurssi

UPSEERI SUOMALAISESSA YHTEISKUNNASSA

Majuri Kari Norkola

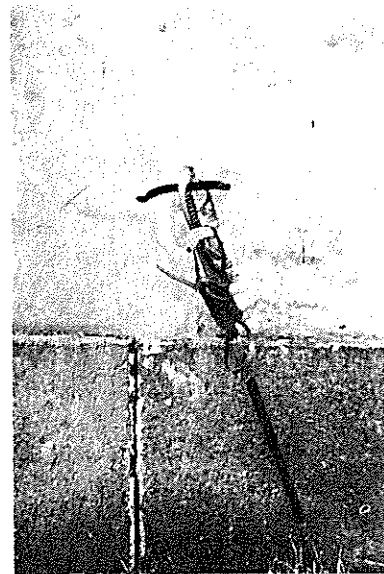
Kadettikunnan jäsenlehden Kylkiraudan viimeksi ilmestyneessä numerossa esitetty kysymys "Miksi kannattaa olla upseeri" tuntui paljolti retoriselta ammatissaan jo toistakymmentä vuotta palvelleesta upseerista. Kuitenkin, ettei sanonta kuulostaisi sivullisesta niin sisäänlämpiävän omahyväiseltä, kuin se saattaa ilman perustelua jäädä tuntumaan, tuotakoon esille muutamia näkökohtia, jotka antanevat sille oikeutetun ja varsin vakavan taustan kumoamatta vastauksen myönteisyyttä.

Entisaajan upseeri nykyajan silmin

Suomen kansa tuntee ammattiupseerinsa varsin erilaisten tietolähteiden kuvaamina. Nykyisin on usein toistettu lähde ollut J. L. Runebergin Väinö Stoolin tarinat. Aikalaistensa korukielellä puhuva Runeberg on joutunut nykyajan yhteiskunnallisten muutosten hakijoiden hampaisiin aivan kuin todisteena nykyaikaisen ammattisotilaan ajatuksenjuoksesta. Siinä suomalaisista tavoista poikkeavasti käyttäytyvä upseeri sai omituisen ja hienostelevan leiman. Edustaessaan kruunua hänen tehtäviensä suoritus tai suorituskyvyttömyys — olihan virka ostettavissa — antoi kansalaisille aiheen joko pelätä tai halveksia häntä.

Monisatavuotinen vieraan vallan alainen aika toi lisäksi isäntävään upseerit omine tapoineen näkyville ja vieraannutti upseerin ammatin perisuomalaisista ammateista. Kun sitten itsenäisyytemme — onneksi tai onnettomuudeksi — alkoi raskaalla sodalla, ei ammatille omistautuneiden traditiot olleet omiaan liittämään heitä yhteiskuntaan, vaan pikemminkin luomaan oman yhteisön, joka liittyi ympäristöönsä vain varsin valikoiduilla tavoilla. Syntyi suomalainen upseeri, joka nähtiin liikkuvan julkisilla paikoilla silmin nähden hyvinvoipana omien vaateparren, joka muistutti vieraista sotilaisista ja antoi aiheen monenlaisiin ivan ja kateen täyttämiin sanontoihin.

Mainittava on, että tuona aikana upseeri oli kui-

Valok. Juhani Vepsäläinen

tenkin yhteiskunnan valtarakenteiden arvostama henkilö ja yleisölle näkyvien pukujen mallit oli otettu käyttöön käytännöllisistä syistä. Olivathan ne muiden armeijoiden, Saksan, Ruotsin ja Venäjän pitkäikäisesti kokeilemia.

— Mikä upseereiden merkitys lisäksi oli Suomen hallinnon järjestelyissä, jääköön muiden käsiteltäväksi. Asiallinen tehtävän hoito ja sen merkitys ei tule usein huomioonotetuksi luotaessa kuvaa tai pilakuvaa jostakin ammattikunnasta.

Sotiemme 1939—44 aikaisen ammattiupseerin kuvaa kansantajuisesti kansalliskirjailijamme Väinö L i n n a. Siitäkin huolimatta, että monet muut sodasta ja sen vaiheista kirjoittaneet ovat kirjoissaan kuvanneet ammattiupseeria huomattavasti myönteisemmin kokeuksin kuin Linna, vain Linnan kuvaus on toistettu nykyaikana yleistäen. Lienee myönnettävä, että mestarillinen kuvaus on saavuttanut laajimman lukijakunnan ja on uskottu siihen, vaikka kirjailija itse myöntäneekin tavanneensa myös positiivisia esimerkkejä upseeristossamme ja kirjassa esiintyneet henkilöt lukumääräisesti vähemmistöksi.

Nykyajan puolustuslaitosta hajoittamaan pyrkivät henkilöt saivatkin mitä ihanteellisimman aineiston hyökätessään ammattiupseeristoa vastaan toistamalla 1800-luvun ja vuosisatamme alkupuoliskon esimerkillisinä tunnettujen upseereiden mielipiteitä tai kuvauksia heistä taustastaan irtireväistynä tehden heidät siten nykyaikaisen ajattelun silmin naurettaviksi tai vastenmielisiksi.

Sodan jälkeinen ammattiupseeri

Kun II maailmansota päättyi, Suomen puolustuslaitos omasi upseeriston, joka oli tehnyt raskaan päivätönsä parhaan taitonsa mukaan. Valtakunnan hallinnon sai haltuunsa väestöryhmä, joka suurelta osin virallisesti omasi päinvastaisen ajatustavan kuin ennen sotia valtakunnan johdosta vastanneet ja upseeris-

tolle tehtävän antaneet. Seurauksena oli luonnollisesti epäilyksiä hallituksessa olevan väestöryhmän ja upseeriston välillä siitä, voiko toiseen osapuoleen luottaa. Suuri joukko päällystöstä vapautettiin tai erosi tehtävistään. Vaikka toimenpide tuntui äärimmäiseltä jokaisesta, jota se kohtasi, se ei tuonut luottamusta osapuolten välille täysin aukottomana.

Kun nuori mies valitsi 1950-luvulla upseerin tehtävän ammatikseen, oli hän merkitty mies. Hän sai kuulla lausumia, joista lievimmat lienevät olleet: "Eikö hän minnekään muualle päässyt?" tai "En tiennytkään, että hän on alkoholismiin taipuvainen" tai "Ainahan hän on ollut keikari".

Liikkuessaan kadetin virkapuvussa julkisilla paikoilla saattoi hän saada kadun seisoskelijoilta nimen "sotahuilu" tai "fasisti". Tällöin häneltä vaadittiin erityistä luonteen lujuuutta tai tasaisuutta voidakseen ymmärtää, miksi juuri hänen ammatiaan solvattiin, eikä muita virkapukuksia valtion edustajia kuten rautatieläisiä ja postin palveluksessa olevia. Poliisi tuntui tällöin kohtalotoverilta, joskin hänellä näytti olevan lain suoma mahdollisuus saattaa loukkaajat edesvaatukseen.

Nyt nuori mies tarvitsi ammattikuntansa vanhempien tukea. Hän ammensi sitä lyhyistä upseeriperinteistään. Hän sai sitä pitkistä kansallisperinteistään. Hän kuului Kadettikuntaan, jonka piirissä hän vietti aikaansa. Hän löysi toveripiirin, joka ajatteli samoin ja oli päivittäin samojen ongelmen edessä kun hänkin. Hän alkoi ymmärtää ennen sotia palvelleiden upseereiden käytöstä ja ajatuksen kulkua. Toisin sanoen hänellä ei ollut ennakkoluuloja, mutta hän tunsu itsensä torjutuksi yhteiskunnan taholta. Tosin hän ymmärsi, että äänekkäin osa ei heijastanut kansalaisten enemmistön tunteita, mutta ne olosuhteet, joissa hän joutui kansan palvelijana työskentelemään kuvastivat köyhyydessään yhteiskunnan edustajiston, kansaneduskunnan, virallista kantaa ja suhtautumista hänen ammattikunnalleen annettuun tehtävään. Todennäköistä on, ettei hän olisi selvinnyt työstään ilman sodan karaisemaa vanhempaa upseeristoa. Hänen mielenlujuutensa, Kadettikoulun varsin hyvästä koulutuksesta huolimatta, olisi saattanut pettää.

1960-luvulla nuorena upseerina hän tunsu jo tyydytystä työssään. Hän totesi, että nuorukaiset, jotka astuivat palvelukseen suorittaakseen kansalaisvelvollisuutensa tuntuivat kotiutettaessa hallitsevan heille opetetut taidot ja toimivat joukkona kuin saman kehon osat. Hänen ympärilleen oli kohonnut hänen oma ikäluokkansa yhteiskunnan eri tehtäviin. Heille tuntui jääneen yhteisiä harrastuksia ammattien erilaisuudesta huolimatta. Nuoren upseerin vapaa-aika jakautui nyt paljolti siviiliyhteisön ja ammattikuntayhteisön kesken. Tuntui olevan miellyttävä tasapaino kaikessa. Jopa kansakunnan edustajatkin myönsivät varoja perushankintoihin. Hän kuuli enää varsin harvoin herjauksia kadulla liikkuessaan. Tosin tähän saattoi olla osasyynä se, että hänen virkapuvun käytönsä alkoi yhä enemmän rajoittua palvelukseen ja juhlatilaisuuksiin.

Juuri kun nuori upseeri oli tyytyväisimmillään, hänet tyrmäsi erään varsin läheisen, toista ammattikuntaa edustavan ystävän toteamus.

Johdanto tuohon tyrmäykseen oli varsin arkipäiväinen. Nuori upseeri totesi taas erään kuukauden vaihtuessa kuukausipalkkansa juuri ja juuri riittäneen velkoihin. Oli näet korjautettu hampaita ja perheen pienin oli joutunut penisilliinikuurille. Ystävänsä kuullen hän punnitsi keinoja saada rahaa ruokaan ja saappaan pohjakin näytti olevan irtoamaisillaan. Ystävä reväytti silmänsä ammолleen ja tokaisi: "Sinähän voit syödä kasarmien ruokalassa ja ottaa vähän kotiinkin. Vaatteethan te saatte ilmaiseksi."

Nuori upseeri oli ollut miltei sokea. Hän ei ollut huomannutkaan, että luullessaan kuuluneensa yhteiskuntaan, hän oli unohtanut tehtävänsä ammattiupseerina. Hän oli ottanut osaa pyrkien oppimaan, mutta unohtanut itse jakaa tietoa ammatistaan ystävilleen, yhteiskuntansa muiden ammattialojen edustajille. Pyrkinessään välttämään fakki-idiotismia hän oli mennyt liian pitkälle.

Saatu oivallus sen lisäksi, että se pani upseerin työskentelemään informaatiomielessä, sai hänet ymmärtämään, miksi hänen palkkansa oli vuosi vuodelta suhteellisesti pienentynyt muihin ammattiryhmiin verrattuna. Miksi häneltä oli otettu vanha totuttu etuoikeus toisensa jälkeen. Hänen asuntonsa vanheni ja kului. Sitä ei korjattu, mutta siitä maksettava vuokra nousi. Hänen käytössään ennen miltei ilmaiseena olleet sauna, pesutupa ja mankeli saivat uuden hinnan. Hän olisi maksanut sen mielellään, jos lahonneet lauteet olisi maksetuilla rahoilla korjattu, jos pyykkipadan alle olisi saatu halkoja rakennusjätteiden tilalle. Nyt hän ymmärsi, että maksujen ilmaantuminen oli johtunut hänestä. Kaikkihan luulivat, että hänellä ei ollut muita menoja kuin edustuskulut. Tulihan hänen olla saapuvilla siellä, missä valtion virkapukuisten edustajien puuttuminen olisi nähty jollei nyt loukkauksena, niin kuitenkin ylimielisyytenä.

Nuori upseeri vanheni kuten muutkin ikäluokkansa eri ammattien edustajat. Hän alkoi pyrkiä vaikuttamaan eikä ainoastaan kokemaan vaikutteita. Yleisradion myötä laajimpaan osaan yhteiskuntaa alkoivat vaikuttaa pienet yhteisöt, jotka ottivat tehtäväkseen julistaa, että voimassa olevista instituutioista oli päästävä. — Upseeri joutui uuteen tulikokeeseen.

Upseeri yhteiskunnan moniarvoisuuden ristiaallokossa

Miksi juuri upseeri joutui tulikokeeseen. Hänhän on ammattikuntansa edustajana yhteiskunnan lakien toteuttamiseksi kouluttama ihminen. Eikö yhteisömme perustuslaillinen kansanedustuslaitos määritäkään hänen tehtäviään. Onko hän yhteiskunnan vastainen ilmiö, joka rikollisin keinoin ylläpitää laitosta, joka pakottaa muutoin niin hyvän ja rauhallisen yhteiskunnan jäsenet suorittamaan ihmisarvolle sopimattomia temppuja ja jopa tappamaan toisia ihmisiä.

Upseeri joutui tulikokeeseen, koska hänen tuli toteuttaa voimassa olevia lakeja. Hänen jos kenenkään ei sopinut toimia lain ulkopuolella ennakkoiden niiden suuntaa. Hänelle ei pienimmässäkään määrin kuulu vaikuttaa lakien säätämiseen toiminnallaan ellei se kuulu nimenomaan hänen virkatehtäviinsä. Häneltä on poliittinen toiminta kielletty, jotta hän voisi epäilyksettä ja tasapuolisesti palvella yhteiskuntaansa, jonka virkamieheksi hänet on asetettu. Hän ei saa itse asettua edes epäpoliittiseksi ehdokkaaksi kansaneduskuntaan, koska hän on sotilas ja upseeri.

Vuosikymmenellä, jota tultaneen myöhemmässä historiankirjoituksessa nimittämään laillisen vallankumouksen vuosikymmeneksi, upseerilta otettiin pois myös oikeus asettaa ehdokkaita vaaleissa korostuksena hänen ammattinsa teknokraattiluonteesta. Samalla kuitenkin vaadittiin kaikilla muilla aloilla asiantuntemuksen korvaamista poliittisella pätevyydellä. Mikä vastakohtaisuus. Mikä ristiriita ja kuitenkin niin oikeaan osunut upseerin osalta siinä, että hän pystyy edelleenkin lain perusteella toteamaan olevansa koko yhteiskunnan palvelija. Ei ole vain ihme, että upseerin ja sotilaan ammatti jää poikkeamaan edelleenkin muista yhteiskunnan ammateista.

Nyt televisio marssitti katsojiensa eteen sodan kaikkine kauheuksineen. Oikein! Se esitteli Afrikassa toimineen, ilmiönä poikkeuksellisen ihmisen, ammatitupseerin. Rauhan asiaa ajavien äärimmäisyysliikkeen eräs mielilaulelmista "Ammattisotilas" kuultiin myös päivittäin. Ohjelmissa mentiin myös historiaan. Siellä käsiteltiin usein Suomen historian kipeintä kohtaa, itsenäistymisen yhteydessä käytyä sotaa.

Todettiin, että valtiomme johtoon pääosan sen itsenäisyysajasta vaikuttanut Suomen Marsalkka Mannerheim voidaan valottaa uudelleen ja luonnollisesti pyrkien hajoittamaan henkilökulttia, joka hänen maineikkaan nimensä ympärille oli syntynyt.

Tuntui paljolti siltä, että mikään näistä ohjelmista ei olisi keskittynyt itse asian tasapuoliseen esittelyyn, vaan perustendenssi oli koko ajan: Tämänkaltaista on ollut ja tulee olemaan, mikäli suvaitsemme ammatitotilasta yhteiskunnassamme. — Tasapuolisuuden nimessä on kuitenkin todettava, että joitakin maanpuolustusmyönteisiäkin ohjelmia sallittiin lupamaksunsa maksaneiden katsella, tosin pääasiassa Mainos-Television kanavalla.

Samanaikaisesti eräät yhteisöt kehottivat nuoria, tämän vuosikymmenen aikana itsenäiseen ajatteluun kypsyviä kieltäytymään noudattamasta lakia, joka määrää jokaisen suomalaisen miehen suorittamaan asevelvollisuutensa kansalaisvelvollisuutena. — On mielenkiintoista todeta, mikä on näiden nuorten ajatuspohja. Sen antaa moniarvoiseksi mainittu yhteiskunta, jonka äänekkäimmät, unohtaen ajamansa moniarvoisuusperiaatteen, julistavat demokraattisen valvonnan alla olevan tiedotusvälineen kautta koko kansalle, että kaikkia lain kohtia ei niinkään tarvitse noudattaa, vaan voidaan käyttää erilaisia lain suomaa mahdollisuuksia vältyäkseen kansalaisvelvollisuuden suorittamiselta. — Voitaneekohan odottaa, että

pian saamme nähdä haastattelusarjan, jossa opetetaan kiertämään verojen maksua.

Mitä tekee upseeri ja virkamies näiden ammattiinsa kohdistuvien ja sitä sivuavien hyökkäysten edessä. Virkansa puolesta hän tiedottaa ja vastaa asiallisiin syytöksiin. Hänen tiedottamisensa on kuitenkin hillittyä ja tosiasioihin pohjautuvaa, eikä se missään tapauksessa saavuta sellaista mielenkiintoa kuin kaukokirjallisesti väritetyt kertomukset tai haastateltavan vierasmaalaisen nytkähtelevät sormet. Ei, virkamies ei yllä samaan.

Lisäksi upseeri osallistuu. Hän sitoutuu konkreettisesti palvelemaan rauhaa. Onhan hän lausunnoissaan jo todennut toivovansa rauhantilan saavuttamista koko maailmassa. Ammattiupseerina hän tietää, että lausutut sanat on myös katettava teoilla.

Usein ystävänsä ja perheensä jättäen hän matkustaa toiselle puolelle maapalloa toteuttaakseen periaatteitaan. Joskin useat ammattisotilaat tuntevat tehtävän miellyttävänä episodina elämässään ja lähtevät siihen osittain seikkailunhaluisinakin, varsin monet näkevät sen edellä kuvatulla tavalla ja kokevat sen täydennyskoulutuksena ammattiinsa. Onhan yhteiskunta päättänyt, että Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvatyöhön otetaan osaa. Siellä tarvitaan ammattiupseeria. Siis hän lähtee sinne!

Sisimmässään upseeri kuitenkin ihmettelee. Mistä johtuu, että hyvät ystävät, muiden ammattikuntien edustajat pitävät asiallisena antaa julkisesti solvata hänen ammattiaan kuitenkin antaen sille kansainvälisesti arvostettuja tehtäviä. Miksi he tekevät yhteiskunnallisia päätöksiä, jotka vaikeuttavat hänen ammattinsa suorittamista, yhteiskuntamme itsenäisyyden suojaamista sekä kansalaiskoulutuksen antamista aseellisen maanpuolustuksen alalla.

Eihän hänkään solvaa heitä, vaikka he olusuhteitaan parantaakseen kieltävät häneltä ajoittain maksetut palvelukset lopettamalla julkisen liikenteen, sanomalehtien saannin, katujen puhdistuksen yms. Hänellä itsellään ei tähän ole edes mahdollisuutta ammattinsa luonteen puolesta. Vain liittymällä muihin ammattikuntiin ja heidän hyväksymänään hänellä on mahdollisuus pyytää parannusta henkilökohtaiseen elantoonsa, mutta ei ammattinsa järkevän suorittamisen perusteisiin, maanpuolustukseen. Upseeri olisi huono ammattikuntansa edustaja, jos hän toteaisi: "Hyvä näinkin".

Kunnia kestävän palkka

Miksi kannattaa olla upseeri. Lieneekö syytä lisätä: Kaikesta huolimatta.

Ihminen, joka valitsee ammattiaan, tuntee yleensä viehtymystä joihinkin ihmistoiminnan muotoihin. Hän pyrkii yleensä valitsemaan ammattinsa tämän viehtymyksen piiristä, mikäli mahdollista. Niinpä kehonsa kunnosta pitävä voi yhtä hyvin valita upseerin ammatin kuin voimistelunopettajan tai urheiluvallmentajan. Ihmisluonteen tutkimisesta kiinnostunut voi myös suuntautua sotilaaksi yhtä hyvin opettajaksi, psykologiksi tai yleisönpalvelualalle. Matkustamises-

ta kiinnostunut voi antautua upseerin alalle yhtä hyvin kuin kauppalaivastoon, lentäjäksi tai matkailupalvelualalle. Tieteellisestä tutkimuksesta kiinnostunut voi löytää työkenttensä yhtä hyvin sotilasalalta kuin. Ammatti sinänsä on kiintoisa.

Eriarvoisessa yhteiskunnassa on monta puolta. Eräs näistä on maanpuolustus. Aihe käsittää kuten tiedetään kaikki yhteiskunnan toimialat. Valinta ei siis sinänsä suuntaa upseerin ammattiin harrastajaansa. Vasta kun käsitettä supistetaan aseelliseen maanpuolustukseen, on kiinnostuksen kohde löydettävissä upseerin uralta. Kun lisäksi todetaan, että yhteiskunnallisten ristiriitojen ulkopuolelle pyrkivät löytävät puolueettoman, koko yhteiskuntaa palvelevan ammatin ammattiupseerin urasta, voitaneen olla varmoja sen kilpailukelpoisuudesta muiden ammattien rinnalla.

Tosin yhteiskunnan palvelijana upseerille on vaakuutettu, ettei työtä voi mitenkään mieltää, jos asianomainen väittää työskentelevänsä rauhan puolesta ja kouluttaa samalla miehiä aseiden käyttöön. Ammatin opittuaan hän kuitenkin tietää ja toivottavasti myös muille opettaa, että 90 % taistelusta on muita toimintoja kuin tappamista. — Kuollut ja haavoittunut sotilashan ei voi myöskään käyttää aseitaan. — Niinpä voidaankin todeta, että enemmistö annetusta sotilaskoulutuksesta onkin itsensä äärimmäisen vaarallisissa tilanteissa hengissä säilyttämisen opetusta. Kansalaistaitona tämä lienee varsin merkittävä myös niille, jotka muuten eivät hyväksy aseellista vastarintaa. Siten upseeri voi todella palvella kaikkia yhteiskuntansa jäseniä ajatuskannasta riippumatta. — Todella tavoittelemisen arvoinen tehtävä.

Vaikkakaan upseerin ystävät eivät tunne hänen edustamaansa ammattia tarpeeksi tärkeäksi muihin yhteiskunnan toimialoihin verrattuna voidakseen riittävästi sijoittaa varoja maanpuolustukseen, juuri nämä vaikeudet ja ristiriidat yhteiskunnassa toivon mukaan luovat nykyisestä upseerista entistä neuvokkaamman ja ammattiinsa pätevän. Unohtamatta millään tavoin ympäristön ammattiin suuntautuvan usein epäasiallisen arvostelun kielteisiä vaikutuksia upseeriin, voitaneen myös uskoa sen kehittävän häntä monin tavoin. Vaikeudethan ovat luotu voittamista varten. Ehkä ympäristön haasteet aktivoivat oikein suuntautuvaa upseeria positiiviseen toimintaan. Toivon mukaan tämän tuloksena myös hänen ystävänsä, muiden ammattien harjoittajat alkavat arvostaa hänen työtään enenevässä määrin. Kannattanee yrittää. — Haaste on ainakin houkutteleva. — Puitteet, missä yrittäminen lienee hedelmällisintä suorittaa nykyisenä järjestövoiman kautena ovat olemassa. Upseeriliitto ammattijärjestöluonteisena ja kadettikunta aatteellisen toiminnan keskuselimenä tarjonnevaparhaan tukensa. Toimimalla niissä upseeri pystyy parhaiten toteuttamaan tehtävänsä virkamiehenä ja Suomen kansalaisena. Alkköön ammattiupseeri odottako yhtä äkkistä pulmiensa selviämistä näinkään menetellen, sillä kunnia on kestävänpalkka. □

LÄMPÖKESKUSELEMENTTI

"Paketissa" on:

- keskuslämmityskattila ● öljysäiliö
- lämminvesivaraaja ● kiertovesipumppu
- sekoitusventtiili ● savuhormi ● putki-asennukset ● sähköasennukset

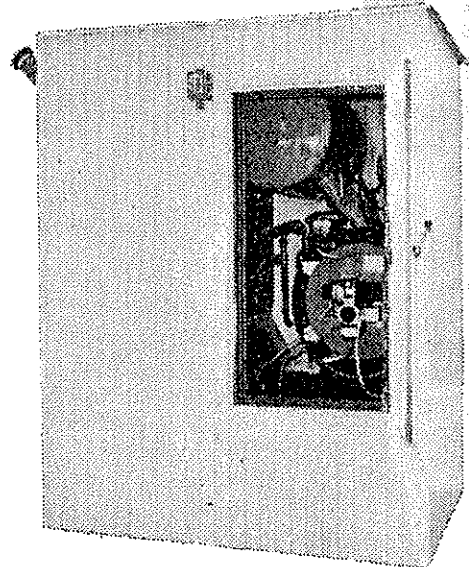
Lämpökeskuselementillä korvataan pohjavesille vaaralliseksi osoitautunut maahan upotettava öljysäiliö maanpäälliseksi, jonka mahdolliset öljyvuodot ovat helposti havaittavissa.

Lämpökeskuselementti pienentää pientalon lämpökeskuksen hankintakustannuksia siten, että kalliit paikalla ja epäedullisissa olosuhteissa suoritettavat putkimiehentyöt voidaan korvata hyvin suuressa määrin tehtaassa tehtävällä sarjatyöllä. Rakennuspalkalla tarvitaan vain neljän putken ja sähköjohtojen liittäminen elementtiin. Näin kyetään myös rakennusaikaa lyhentämään ja jouduttamaan rakennusesongin aikana esim. alkusyksystä työn jatkumisella kriittistä "lämmön päällesantia".

Lämpökeskuselementti helpottaa vanhempien uunilämmitteisten pientalojen muuttamista vesikeskuslämmitykselle siten, että lämpökeskuselementti valmiiksi lämpö- ja sääeristettynä ja katettuna voidaan asentaa talon viereen omalle betoniperustalle ja näin vältetään

- kalliilta ja aikaisemmin muuhun käyttöön suunniteltujen kellaritilojen muutostöiltä.
- öljysäiliön maahanupottamisen ja sen mahdollisen suojaamisen vaatimilta kaivu- ja rakennustöiltä.
- mahdollisen uuden savupiipun muuraustöiltä, sillä lämpökeskuselementti on varustettu omalla teräslevyrakenteisella savupiipulla.

ALAN KAIKKIEN VIRANOMAISTEN
HYVÄKSYMISET

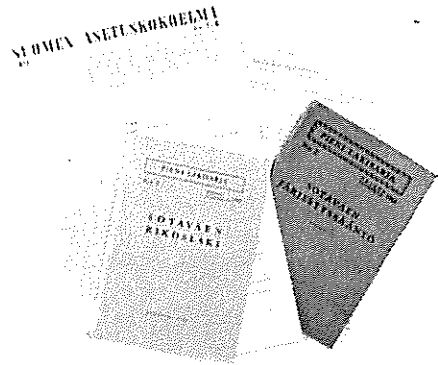

MYynti ALAN LIIKKEITTEN KAUTTA.

Valmistaja **matti eloranta & co**

Halikko as. 924-64 051 Telex 68-16

SOTILASRIKOKSIA JA -KURINPITOA koskevan lainsäädännön kehityksestä ja viimeisimpien lainmuutosten päämääristä

Oikeustieteen kandidaatti Pentti Miettinen

LAINSÄÄDÄNNÖN KEHITYKSESTÄ

Tämän vuoden kesäkuun alusta tuli voimaan 17 pykälää joko kokonaan tai osaksi kumoava ja 37 pykälää muuttava laki sotaväen rikoslain muuttamisesta sekä sotaväen järjestyssäännön kumoava 73 pykälää käsittävä sotilaskurinpitoasetus. Seuraavassa tarkastellaan, miten nämä säännöt ovat syntyneet ja mihin niissä olevilla muutoksilla ja uudistuksilla pyritään nojautuen lähinnä eduskunnan ja valtioneuvoston kannanottoihin.

Sotaväen rikoslaki — pikaauhistus

Pian Suomen itsenäistymisen jälkeen ryhdyttiin kiireellisesti uudistamaan silloista sotilasrikoslainsäädäntöä sen saattamiseksi vastaamaan muuttuneita oloja. Sotaväen rikoslaki annettiin vuonna 1919. Laki tehtiin sellaisella kiireellä, että sitä jo syntyessään pidettiin lakiteknisesti ja asiallisestikin epätydyttävänä. Tästä syystä ryhdyttiinkin jo melko pian valmistelemaan mainitun lain uudistamista.

Huomattavimmat valmistetyön vaiheet ovat komiteamietinnöt vuosilta 1936 ja 1948 sekä lainvalmistekunnan ehdotukset vuosilta 1955 ja 1964. Kyseiset ehdotukset perustuivat erillistä sotilasrikoslakia edellyttävän järjestelmän säilyttämiseen. Viimeksi mainitun ehdotuksen perusteella laadittiin sitten erinäisten vaiheiden jälkeen lainvalmistelukunnassa uusi tarkistettu esitysehdotus ja helmikuussa 1968 annettiin eduskunnalle hallituksen esitys uudeksi sotilasrikoslakiksi. Syyskuussa 1968 annettiin eduskunnalle hal-

lituksen esitys uudeksi sotilastuomioistuinlaiksi. Kyseiset valmistelutyöt olivat perusteellisen työn tuloksia.

Kuitenkin jo ennen lainvalmistelukunnan ehdotuksia vuodelta 1964 oli puolustusministeriön keskusosaston päällikkö toimittanut oikeusministeriölle muistion, jossa lausuttiin muun muassa, että olisi syytä perusteellisesti tutkia kysymys siitä, oliko tarpeellista ja psykologisesti onnistunutta pitää sotilashenkilöitä varten muusta rikoslainsäädännöstä poikkeavaa ankaraa erikoislakia.

Eduskunnassa valittiin sotilasrikoslakiesitystä valmistelemaan erityinen toinen lakivaliokunta, joka sai käsiteltäväkseen myös hallituksen esityksen sotilastuomioistuinlaiksi. Tämä esitys perustui erillisiä sotilastuomioistuimia puoltavalle linjalle. Toinen lakivaliokunta ehdotti sotilasrikoslakiesityksen johdosta antamassaan mietinnössä marraskuussa 1969, että eduskunta päättäisi hylätä hallituksen esityksen. Lakivaliokunta ehdotti tammikuussa 1970 myös sotilastuomioistuinlakiehdotuksen hylkäämistä. Kun oli ilmeistä, ettei kysymyksessä olevilla hallituksen esityksillä ollut mahdollisuuksia tulla hyväksytyiksi muutetussakaan muodossa, hallitus peruutti 30. 1. 1970 molemmat esitykset.

Ehdottaessaan hylättäväksi kyseiset hallituksen esitykset ehdotti toinen lakivaliokunta samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat toivomukset: 1) että hallitus valmistuttaisi kiireellisesti esityksen sotaväen rikoslain muuttamiseksi siten, että ne sanolun lain säännöt, joiden soveltaminen saattaa johtaa syytetyn tuomitsemiseen kohtuuttomaan rangais-

tukseen, tarkistettaisiin laajentamalla tuomioistuimelle kuuluvaa harkintavaltaa; 2) että hallitus ensi tilassa valmistuttaisi esityksen, jossa sotilasrikoslainsäädännön uudistaminen toteutetaan sisällyttämällä sotilaalliset rangaistussäännökset yleiseen rikoslakiin; ja 3) että hallitus kiireellisesti valmistuttaisi esityksen, jossa sotilaallista oikeudenkäyttöä koskevan lainsäädännön uudistaminen toteutetaan siirtämällä sotilasrikosasiat rauhan aikana raastuvanoikeuksien käsiteltäväksi.

Tässä vaiheessa jäivät siis vielä voimaan sotaväen rikoslaki suunnilleen alkuperäisessä muodossaan lukuunottamatta 1940-luvulla tehtyjä muutoksia, sota-tuomioistuinlaki muutoksineen ja sotaväen järjestyssääntö, vaikka niiden uudistamisen tarve oli todettu suureksi. Näitä säädöksiä kuitenkin sovellettiin suhteellisen joustavasti eikä edes aina lain tarkan sanamuodon mukaisesti, joten pahemmilta kohtuuttomuuksilta vältyttiin. Helsingin hovioikeuden päätökset olivat suuntaa antavina useissa tulkintatapauksissa.

Samana päivänä, kun hallitus peruutti sotilasrikoslaki- ja sotilastuomioistuinlakiesityksensä, antoi oikeusministeriö lainvalmistelukunnalle tehtäväksi laatia toisen lakivaliokunnan sotilasrikoslakia koskevassa mietinnössä edellytetyn ehdotuksen sotaväen rikoslain muuttamiseksi niiltä osin kuin sen soveltamisessa oli havaittu sotilasoikeudenkäyttöä haittaavia epäkohtia. Ehdotus valmistui toukokuussa 1970. Hallitus antoi esityksensä syyskuussa samana vuonna ja eduskunnassa tehtyjen vähäisten muutosten jälkeen annettiin kyseistä ehdotusta noudatteleva laki 14.1.1972. Tosin sotaväen rikoslain osittaista muuttamista koskeva hallituksen esitys oli vähällä kilpistyä, ollessaan eduskunnassa valiokuntakäsittelyssä, kiistään kuolemanrangaistuksen poistamisesta sodan ajan rangaistusjärjestelmästä, mutta asia ratkesi, kun hallitus antoi syysistuntokaudella 1971 eduskunnalle esityksen kuolemanrangaistuksen poistamisesta. Sotaväen rikoslain muuttamisesta annettu laki on kirjoituksen alussa mainittu kesäkuun alusta voimaan tullut laki, jota voidaan edellä esitetyn perusteella kutsua sotaväen rikoslain pikauudistukseksi.

Sotaväen järjestyssääntö — sotilaskurinpitoasetus

Vuodelta 1920 oleva sotaväen järjestyssääntö oli annettu asetuksen säätämisyjärjestyksessä. Se oli asialliselta sisällöltään melkein saman sisältöinen kuin edeltäjänsä Suomen sotaväelle vuonna 1886 vahvistettu järjestyssääntö. Sotaväen järjestyssääntö oli ennen kumoamistaan ollut lähes muuttumattomassa muodossa voimassa yli 50 vuotta. Sen joustavalla ja tarkoituksenmukaisella soveltamisella tultiin näinkin pitkä aika toimeen. Sotaväen järjestyssääntö rakentui viime vuosisadan loppupuolelta peräisin oleville käsitteille yhteiskunnasta ja puolustuslaitoksesta, kurista ja kurinpitomenetelmistä sekä yksilön oikeusturvasta. Näin ollen oli luonnollista, että säännösten uudistaminen nähtiin tarpeelliseksi. Ensimmäisiin uudistuksiin pyrittiin jo 1930-luvulla.

Vuonna 1961 asetti valtioneuvosto komitean laatimaan ehdotuksen sotaväen järjestyssäännön korvauksiksi uudeksi asetukseksi. Komitea (sotaväen järjestyssääntökomitea) antoi vuonna 1964 puolustusministeriölle luonnoksen kurinpitosisäädännön sisältäväksi asetukseksi, joka oli laadittu silloisen sotilasrikoslakiehdotuksen pohjalta. Kuitenkin hallituksen vuonna 1968 antaman sotilasrikoslakiehdotuksen perustelussa edellytettiin kurinpitosisäädännön ja -menettelyä säädettäväksi lailla. Tämän johdosta komitea joutui tarkistamaan asetusluonnoksensa ja laatimaan ehdotuksen laiksi kurinpitosisäädännön. Komitean työ keskeytyi tältä osin, kun sotilasrikoslakiesitys, jota kurinpitosisäädännön osittain koskevan lain piti noudattaa, peruutettiin tammikuussa 1970.

Vasta sitten, kun hallitus oli antanut syyskuussa 1970 sotaväen rikoslain osittaista muuttamista koskevan lakiesityksen, eli edellä mainittua pikauudistusta koskevan esityksen, sai komitea kolmannen toimeksiantonsa, jonka mukaan sen tuli laatia ehdotus sellaiseksi sotaväen järjestyssäännön korvauksiksi asetukseksi, jota sotaväen rikoslain pikauudistus edellytti. Komitea luovutti mietintönsä valtioneuvostolle 31.12.1971.

Mietinnön antamisen jälkeen puolustusministeriössä muutettiin komitean ehdottamaa asetustekstiä, joka kävi myös oikeusministeriössä lausunnolla. Oikeus-

**parempaa
palvelua**

ministeriössäkin kirjoitettiin kyseinen asetusteksti melkein uudelleen. Eräissä vaiheissa vaikutti siltä, ettei asetusta valmistua ennen pikauudistuksen voimaantulopäivää, jolloin oltaisiin jouduttu kestämättömään tilanteeseen nimenomaan kurinpidollisten seuraamusten suhteen, joista pikauudistuksessa edellytetään säädettävän tarkemmin asetuksella. Hallitus antoi esityksen, jossa muun muassa pyrittiin lykäämään pikauudistuksen voimaantulopäivää lokaan alkuun, jolloin kurinpitoasetuksen valmisteluun olisi saatu lisäaikaa. Kyseiset säännöstöthän liittyvät toisiinsa niin olennaisesti, että niiden välttämättä oli tultava voimaan samanaikaisesti. Eduskunta kuitenkin hylkäsi hallituksen edellä mainitun esityksen, jonka pääasiallinen sisältö koski tarkastuspyynnön osoittamista sotatuomarille ja tarkastuspyyntömenettelyn ulottamista koskemaan myös kurinpito-ojennuksia.

Sotilaskurinpitoasetus ehdittiin antaa toukokuun viimeisenä päivänä ja se tuli sotaväen rikoslain pikauudistuksen kanssa samanaikaisesti voimaan seuraavana päivänä. Asetuskokoelmassa sotilaskurinpitoasetus ilmestyi vasta myöhemmin. Vielä valmistelun viime vaiheessakaan ei tiedetty varsinkaan muutoksen haun osalta asetuksen lopullista sanamuotoa, joten joukoille jouduttiin pysyväismääräyksenä aluksi antamaan lopullisesta asetustekstistä osittain poikkeava asetusluonnos.

Vaikka sotaväen rikoslain pikauudistus ja sotilaskurinpitoasetus ovat tarkoitettuja vain väliportaita ennen kokonaisuudistusta, katsottiin puolustusministeriössä ja oikeusministeriössä kurinpitoasetuksen osalta, että järjestyssääntökomitean ehdottamat uudistukset eivät ole kaikissa suhteissa kyllin pitkälle vietyjä ja näin ollen asetusteksti kirjoitettiin useamman kerran uudelleen, mistä aiheutui puolustuslaitokselle epämiellyttävää viivytystä asetuksen sisällön informoinnin ja opetuksen suhteen.

Kokonaisuudistus

Eduskunnan toisen lakivaliokunnan mietintöjen perusteella asetettiin lokakuussa 1970 oikeusministeriön esittelystä komitea (sotilasrikos- ja sotilasoikeudenkäyntilainsäädännön uudistamiskomitea), jonka tarkoituksena on valmistella ehdotus sotilasrikoslainsäädännön ja sotilasoikeudenkäyttöä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi siten, että sotilasrangaistuslainsäädännön sisällytetään yleiseen rikoslakiin ja että sotilasrikosasiat siirretään rauhan aikana yleisten alioikeuksien käsiteltäväksi.

Puolustusministeriö asetti marraskuussa 1971 toimikunnan (sotilaskurinpitotoimikunta) valmistelemaan yhteistoiminnassa edellä mainitun komitean kanssa ehdotuksen lainsäädännöksi sotilaskurinpitorangautuksista. Lakiehdotuksessa tulee myös toimeksiannon mukaan järjestää seikkaperäisesti esimiehen valta kurinpitotoimin rangaista ja ojentaa sotilasrangaistuslainsäädännön alaista henkilöä. Edellä mainitun komitean ja toimikunnan tulee saada työnsä valmiiksi vuoden 1972 loppuun mennessä.

Kyseistä komitean ja toimikunnan työskentelyä voitaneen kutsua sotaväen rikoslain pikauudistukseen ja sotilaskurinpitoasetukseen verrattuna kokonaisuudistukseksi, joka tulee siis koskemaan sotilasrikoksia, sotilaallisia rangaistusseuraamuksia, tuomioistuinnnettelyä ja kurinpitomenettelyä. Kesäkuun 1. päivänä 1972 voimaan tulleet pikauudistus ja kurinpitoasetus ovat tarkoitettuja, kuten edellä käy ilmi, väliaikaisiksi, pahimmat epäkohdat korjaaviksi säännöstöiksi.

Myös joulukuussa 1971 asetettu puolustuslaitoskomitea tutkii omalta osaltaan oikeudenhoidon asemaa puolustuslaitoksessa.

Kokonaisuudistus voitaneen saattaa voimaan aikaisintaan vuoden 1975 alusta, joten väliaikaiseksi tarkoitettua pikauudistusta ja kurinpitoasetusta saattavat jäädä voimaan kauaksikin aikaa. Osittain tästä syystä onkin esiintynyt jo tässä vaiheessa painetta eräiden muutosten aikaansaamiseksi pikauudistukseen ja kurinpitoasetukseen. Tästä osoituksena mainittakoon, että vielä sotilaskurinpitoasetuksen esittelyvaiheessa tasavallan presidentille oli asetuksessa oleva tarkastuspyyntömenettely ulotettu koskemaan myös kurinpito-ojennuksia. Esittelyssä siitä kuitenkin poistettiin vireillä olevan lainuudistuksen takia kyseiset säännökset. Eduskunta tosin hylkäsi kyseisen lainuudistuksen, jolla oli tarkoitus muuttaa sotaväen rikoslain pikauudistuksen 14 §:ä niin, että tarkastuspyyntö koskisi kurinpito-ojennuksia ja joka lisäksi koski tarkastuspyynnön osoittamista sota-oikeuden puheenjohtajalle ja pikauudistuksen voimaantulopäivän siirtämistä neljällä kuukaudella. Eduskunnassa hyväksyttiin tällöin kuitenkin toivomusaloite, että hallituksen tulisi tutkituttaa kyseinen asia. Puolustusministeriö asettikin tästä syystä 24. 8. 1972 toimikunnan tutkimaan sotilaskurinpitoasetuksessa järjestetyn tarkastuspyyntömenettelyn ulottamista myös kurinpito-ojennuksiin. Toimikunnan on työssään otettava huomioon myös se vaihtoehto, että tarkastuspyyntö tehtäisiin sotilashierarkian ulkopuolelle. Toimikunnalla on aikaa tähän selvitystyöhön tämän vuoden loppuun.

Tällainen ratkaisu ihmetyttää jossakin määrin, koska samanaikaisesti työskentelee muun muassa kyseiseen asiaan kantaa ottava aiemmin mainittu sotilaskurinpitotoimikunta, jonka myös tulee saada työnsä valmiiksi tämän vuoden loppuun mennessä. Tosin sotilaskurinpitotoimikunnan työ tähtää kokonaisuudistukseen, kun taas uuden toimikunnan työskentely saattaa johtaa siihen, että tehdään esityksiä voimassa olevan sotilaskurinpitoasetuksen muuttamiseksi.

On myös esitetty mielipiteitä, että eduskunnan toisen lakivaliokunnan edellä mainituissa mietinnöissä esitetyt toivomukset, joiden nojalla kokonaisuudistusta on ryhdytty valmistelemaan, ovat jo nykyisin osittain vanhentuneita ja kokonaisuudistus voisi valmistuessaan olla jo jossakin suhteessa ajastaan jäljessä. On pidettävä nimittäin mielessä, että koko rikos- ja rikosprosessioikeuttamme uudistetaan tällä hetkellä. Ei ole mikään ihme näin ollen, jos sotilasrikoslainsäädännön kokonaisuudistuksen valmistuminen jatkuu

edelleen vuosia tai vuosikymmeniä laajoista valmisteluista huolimatta, niin kuin se on jo 1930-luvulta jatkunut.

Sotilaslainsäädännön kehittäminen on ollut melko vähän julkisen keskustelun kohteena ja olisi toivottavaa, että upseerikuntakin varusmiesliiton tavoin ottaisi kantaa asiaan ja toisi kokemuksiaan ja parannusesityksiään julkisuuteen, mikä usein vauhdittaa säännösten syntymistä.

VIIMEISIMPIEN LAINMUUTOSTEN PÄÄMAARISTA

Tarkasteltaessa sotaväen rikoslain pikauudistuksen ja sotilaskurinpitoasetuksen päämääriä on pidettävä mielessä, että sekä pikauudistus että kurinpitoasetus ovat tarkoitettuja väliaikaisiksi, jonkinlaisiksi väliportaita ennen kokonaisuudistusta ja sotaväen rikoslain kumoamista. Ne osaltaan helpottavat myös uusien säännösten valmistelua antamiensa kokemusten perusteella.

Sotaväen rikoslain pikauudistus

Sotaväen rikoslain pikauudistuksen päämääränä oli saada muutetuksi lakia niistä osin, kuin lain soveltamisessa oli havaittu epäkohtia. Muutokset rajoitettiin tarkoituksenmukaisuussyistä huomioon ottaen muun muassa niiden väliaikaisen luonteen koskemaan vain sellaisia säännöksiä, joiden soveltaminen aiheutti kohtuuttomia rangaistusseuraamuksia tai joiden muuttaminen muusta syystä oli katsottava erityisen kiireelliseksi. Kyseiset epäkohdat oli poimittu lähinnä Helsingin hovioikeudessa tehtyjen havaintojen perusteella.

Muuttunut lainsäädäntö tai muuttuneet olosuhteet taikka säännösten vanhentunut kieliasu eivät sinänsä aiheuttaneet muutoksia. Erinäisiä rikoksia koskevien säännösten osalta tarkistaminen oli välttämätöntä vain yleisesti esiintyviä rikoksia koskevien säännösten kohdalla. Tästä syystä pikauudistuksessa ei puuttu esimerkiksi sodan aikana esiintyviä erinäisiä rikoksia koskeviin vanhentuneisiin säännöksiin.

Epäkohtana, johon pikauudistuksessa piti puuttua, toinen lakivaliokunta piti muun muassa sitä, ettei sotilasrikoksista voinut käyttää ehdollista rangaistus-tuomiota samoin edellytyksin kuin yleisen rikoslain

mukaan rangaistavista teoista. Edelleen valiokunta katsoi, että sotaväen rikoslain eräitä rikoksia koskevien pykäläiden rangaistusasteikkoja olisi tarkistettava kohtuuttomuuksien välttämiseksi. Nämä rikokset, joihin pikauudistuksessa tästä syystä puututtiin, olivat vilpillinen menettely (89 §), itsensä silpominen (90 §), kieltäytyminen täyttämästä esimiehen palveluksessa antamaa käskyä (98 §), esimiehen väkivaltainen vastustaminen (99 §), esimiehen pahoinpitely ja kunnianloukkaus silloin, kun kyseessä ei ole virkatehtävää toimittava esimies (107 §), toimen puolesta hoidettavaksi ja säilytettäväksi uskotun puolustuslaitoksen omaisuuden kavaltaminen (136 §), väärennyksirikos (138 §), omaisuusrikoksien yleispykälä (142 §), sotilaan juopumus (143 §) sekä järjestysmääräysten rikkominen ja sotilaan arvolle sopimaton käyttäytyminen (144 §).

Arestirangaistuksen suorittamista koskevat säännökset oli lakivaliokunnan mukaan muutettava niin, että palveluksesta vapautunut henkilö voisi suorittaa arestirangaistuksen päävartiossa. Tämä muutos katsottiin tarkoituksenmukaiseksi, koska rikospoliittiselta kannalta ei voitu pitää suositeltavana palveluksesta vapautuneen asevelvollisen toimittamista lyhyeksi ajaksi yleiseen rangaistuslaitokseen siitä syystä, että sota-oikeudessa tuomittu aresti jouduttiin muuttamaan hovioikeudessa vankeudeksi palveluksesta vapautumisen johdosta. Kyseiseen muutokseen saattoi osaltaan vaikuttaa myöskin se, että käytännössä palveluksesta vapautuneille tuomittiin pääsääntöisesti sakkoa, mikä sai aikaan sen, että vielä palveluksessa oleva valitti miltei aina sota-oikeuden päätöksestä, jossa rangaistuksena oli tuomittu arestia, jotta rangaistus hovioikeudessa muutettaisiin sakoksi. Näin yleensä tapahtuikin, kun käsittely Helsingin hovioikeudessa kesti suhteellisen kauan, jona aikana valittaja kotiutui. Hovioikeus ei mielellään ryhtynyt toimenpiteisiin arestin muuttamiseksi vankeudeksi. Seurauksena muutoksesta on siis myös se, että saadaan estetyksi asiallisessa mielessä turhia muutoksenhakuja tekemällä mahdolliseksi arestin tuomitsemisen kotiuttamisen jälkeenkkin.

Valiokunta katsoi lisäksi, että sotaväen rikoslain karkaamisrikoksesta ja luvaton poistumista koskevasta pykälästä oli poistettava nykyoloissa merkityk-

HOTELLI HAAGA kokousten keskipiste

Kokoustilat aina 240 hengelle, täydellinen välineistö

- Riittävästi paikoitustilaa
- Ensiluokkainen ravintola ja baari
- Sauna ja uima-allas

HOTELLI HAAGA

Nuijamiestentie 10 Helsinki 32
Puhelin 578 311

IMATRAN VOIMA OSAKEYHTIÖ BETONI- JA MAALABORATORIO

Ahjotie 4 90 150 Oulu 15

settömäksi käynyt ja tutkimuksille vaikeuksia aiheuttava palveluspaikkakunnan käsite ja omaisuusrikokset yleensä käsittävään 142 §:ään lisättävä yleisen rikoslain moottoriajoneuvon luvatonta käyttöönottamista koskeva säännös.

Vielä oli valiokunnan mielestä aikaisemmin kärsitty kurinpitoteitse määrätty rangaistus voitava vähentää samassa asiassa tuomioistuimessa tuomitusta rangaistuksesta sekä sotaväen rikoslakiin tehtävä eräiden lisärangaistusten poistamisesta, joista tärkein oli kansalaisluottamuksen menettäminen, vuonna 1969 annetun lain vaatimat lähinnä teknisluonteiset muutokset.

Silloinen hallitus otti myös kantaa kyseiseen valmistelutyöhön ja halusi edellä olevan lisäksi, että samassa yhteydessä tehtäisiin eräitä muitakin muutoksia, jotka muun muassa koskivat pahoinpitelyrikkosia, koska niiden osalta oli vuonna 1969 yleisessä rikoslaissa luovuttu niin sanotusta seurausvastuuperiaatteesta, mikä tarkoittaa sitä, ettei pahoinpitelystä tuomittava rangaistus määräydy enää rikoksen seurauksen mukaan. Tärkeimpänä hallituksen esittämänä muutoksena voidaan mainita sotaväen järjestyssääntökomitean työn edellyttämät muutokset sotaväen rikoslakiin, jotka tekivät mahdolliseksi vanhentuneen sotaväen järjestyssäännön uudistamisen. Viimeksi mainittu edellytti luonnollisesti yhteisiä säännöksiä sotaväen rikoslakiin ja kurinpitoasetukseen nimenomaan kurinpidollisten seuraamusten osalta, joista perussäännökset ovat sotaväen rikoslaissa ja tarkemmat säännökset sotilaskurinpitoasetuksessa.

Kyseisiä muutoksia laadittaessa ei tarkoituksena ole ollut tiukentaa yhtäkään säännöstä.

Tässä yhteydessä ei ole mahdollisuutta edellä olevaa pääkohtiin pitäytyvää selontekoa yksityiskohtaisemmin käydä läpi kunkin muutoksen oikeuspoliittista päämäärää.

Sotilaskurinpitoasetus

Sotilaskurinpitoa järjestelevillä säännöksillä on käytännössä suuri merkitys säännösten soveltajien eli kurinpitoesimiesten ja myös soveltamisen kohteeksi joutuvien kannalta, koska sotilaskurinpitoa koskevien säännösten alaisina on vuosittain yli 50 000 henkilöä. Näin ollen kurinpitomenettelyllä on oleellisin merkitys sotilaslainkäytön kannalta.

Vuonna 1970 palvelukseen astuneista varusmiehistä rangaistiin kurinpidollisesti noin kuuttatuhatta. Tämä on noin 15 % kokonaisvahvuudesta eli suunnilleen joka seitsemältä varusmiestä jouduttiin rankaisemaan kurinpidollisesti. Kurinpitoteitse määrättiin rangaistuksia noin 8200 kappaletta. Jos nämä jaettaisiin tasaisesti, olisi joka viidennelle varusmiehelle tullut kurinpitorangeistus. Sotilastuomioistuimissa rangaistujen varusmiesten osuus oli viime tilaston mukaan alle prosentin kokonaisvahvuudesta. Tosin aikaisempina vuosina se on ollut parikin prosenttia. Kantahenkilökuntaan sovellettiin kurinpitomenettelyä noin 120 tapauksessa, mutta sotilastuomioistuimissa käsiteltiin tilaston mukaan vain vähän toista kymmentä tapausta.

Sotaväen järjestyssääntö oli todettu, kuten aiemmin jo mainittiin, monessa suhteessa vanhentuneeksi. Kun sotilaskurinpitoasetus tarkoitettiin väliaikaiseksi, ei sotaväen järjestyssääntökomitea pyrkinyt saamaan aikaan mullistavia uudistuksia, vaan antoi ehdotuksensa suurelta osin sotaväen järjestyssäännön pohjalta. Komitean ehdotuksen jälkikäsitellyssä tosin mentiin pitemmälle, kuten voimassa olevasta kurinpitoasetuksesta voi nähdä. Sotilaskurinpitoasetusta valmistelevalle komitealle oli sidottu sotaväen rikoslain pikauudistuksen säännöksiin, jotka siis on otettu huomioon asetuksessa. Sotilaskurinpitoasetus oli käsitteäkseni ainakin valmisteluvaiheessaan tarkoitettu muun muassa väliaikaisuutensa vuoksi saman tyyppiseksi luonteeltaan kuin sotaväen rikoslain pikauudistus eli pahimmat epäkohdat poistavaksi.

Sotaväen kurinpitomenettelyssä on aina otettava huomioon kaksi tavallaan vastakkaista pyrkimystä, nimittäin menettelyn nopeus, tehokkuus ja yksinkertaisuus puolustuslaitoksen kannalta sekä toisaalta riittävä oikeusturvavaatimus menettelyn kohteeksi joutuneen kannalta. Sotaväen järjestyssäännössä oli jälkimmäinen tekijä saanut vähemmän huomiota osakseen. Kurinpitosäännöstä uusittaessa on nimenomaan oikeusturvakysymys tärkeä kysymys unohtamatta kuitenkin puolustuslaitoksen intressejä.

Sotaväen järjestyssääntökomitea otti työssään huomioon eduskunnan toisen lakivaliokunnan hallituksen sotilasrikoslakiesityksen johdosta vuonna 1969 antamassa mietinnössä esitetyt käsitykset kurinpitomenettelyn järjestelyn merkityksestä sotilasrikossäännösten alaisten henkilöiden oikeusturvan kannalta. Lakivaliokunta kiinnitti erityistä huomiota siihen, että rangaistulla henkilöllä pitäisi olla järjestyssäännössä mainittua parempi mahdollisuus saada oikaisu kurinpitoasiassa annettuun päätökseen samoin kuin siihen, että rangaistusten tulisi olla samat kaikkien puolustusvoimain sotilasviroissa ja -toimissa palvelevien osalta. Jälkimmäinen lakivaliokunnan toivomus, joka oli kirjaimellisesti otettu huomioon komiteanmietinnössä, ei täysin toteutunut asetustekstin muokkaamisen viime vaiheissa, kuten asetustekstistä käy ilmi. Tämä johtunee pyrkimyksestä rinnastaa kantahenkilökuntaa yhä enenevässä määrin muuhun virkamieskuntaan yleensä. Virkamiehelle ei sotilaskurinpitoasetuksen mukaan saa määrätä rauhan aikana poistumiskieltoa eikä ylimääräistä palvelusta, mutta asevelvollisuuslain nojalla palveleville, paitsi upseereille lähinnä kertausharjoituksia silmällä pitäen, tällaisten ojennusten määrääminen on mahdollista.

Edelleen valiokunta edellytti sotilaslakimiesjärjestelmän kehittämistä niin, että päällikkö voitaisiin velvoittaa ennen kurinpitorangeistuksen määräämistä neuvottelemaan lakimiehen kanssa. Tämäkin toivomus oli otettu huomioon komitean ehdottamassa asetustekstissä, mutta syystä tai toisesta se jäi asetustekstistä sen viimeistelyvaiheessa pois, joten sotilaslakimiehen toiminta tässäkin suhteessa perustuu vielä läänikohtaiseen työjärjestykseen.

Kurinpitoasetuksessa on eräänä tavoitteena aresti-

rangaistusten käyttämisen vähentäminen ja näiden rangaistusten pituuden lyhentäminen. Tämä käy ilmi muun muassa siitä, että arestirangaistuksen määräämisvaltaa on vähennetty.

Kurinpitoimenettelyn kohteeksi joutuneen oikeusturvaa on asetuksessa pyritty parantamaan muun muassa tutkintaa ja sen pöytäkirjaamista koskevilla säännöksillä. Oikeusturvaa lisää myös se, että rangaistus ja ojennus tulee määrätä kirjallisella päätöksellä, josta annetaan jäljennös rangaistulle ja se, että päätöksessä on mainittava se sotaväen rikoslain pykälä, johon rangaistus tai ojennus perustuu. Päätökseen tulee lisäksi liittää ohjeet tarkastuspyynnön tekemisestä. Oikeusturvaa lisäävänä seikkana on myös joukko-osaston komentajan nopea tarkastusvelvollisuus kurinpitörangaistusten osalta, kantelua koskevien säännösten tekeminen joustavammiksi ja ennen kaikkea tarkastuspyyntömenettely, jossa tarkastuspyynnöllä on pääsääntöisesti täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus. Päätöksen muuttamisen edellytykset ovat lopullisen asetustekstin mukaan tosin melko ankarat eivätkä anna juuri mahdollisuutta ratkaisijan vapaalle harkinnalle, mutta selvästi virheelliset ja ilmeisen kohtuuttomat rangaistukset saadaan kyseisen säännösten mukaan rangaistun omasta aloitteesta poistetuiksi tai alennetuiksi tarkastuspyyntömenettelyä hyväksi käyttäen.

Tarkastuspyyntömenettely koskee vain varsinaisia järjestysrangaistuksia, arestia ja varoitusta, mutta ei asetuksen tämänhetkisen sanamuodon mukaan vähäisempiä seuraamuksia eli kurinpito-ojennuksia. Tämä kysymys on, kuten aiemmin on käynyt ilmi, eräs päivänpolttavista kysymyksistä, jota toimikuntakin on asetettu tutkimaan. Puolustuslaitoksen intressissä on niin kurin ja järjestyksen kuin koulutuksen ja kasvatuksenkin kannalta säilyttää myös alemmilla kurinpitoesimiehillä oleva välittömästi vaikuttava reagoimiskeino. Vastapainona oleva oikeusturvavaatimus ojennuksista tapahtuvan muutoksenhaun suhteen on asetuksen mukaan järjestetty mahdollisuudella kannel-la kurinpito-ojennuksesta ylemmälle esimiehelle. Kantelun ratkaisevalla esimiehellä on oikeus keskeyttää tai lykätä ojennuksen täytäntöönpano, kunnes kantelu on ratkaistu. On tietenkin selvää, että esimiehen on syytä menetellä tällä tavalla aina, kun kurinpidollista seuraamusta koskeva kantelu ensivai-kutelmaltaan tuntuu oikeutetulta. Myös asetuksen mukaisella suhteellisen tehokkaalla esimiehen ja käytännössä myös sotilaslakimiehen jälkikäteisellä koni-rollilla pyritään estämään virheellisyyksiä kurinpito-ojennusten määräämisessä, joskin tällainen oikaisu on useimmiten liian hidaskäyttöinen kannalta.

Tarkastuspyyntömenettelyyn uutena instituutiona voi liittyä sellainen negatiivinen seuraamus, että alempi kurinpitoesimies saattaa pitää henkilökohtai-sena loukkauksena tai tappiona sitä, että hänen määräämänsä arestirangaistusta lievennetään tarkastuspyynnön johdosta ylemmän esimiehen toimesta esi-merkiksi sotilaslääniportaassa. Sotilasläänin esikun-nassa työskentelee sotilaslakimies, joka käytännössä esittelee tarkastuspyynnöt läänin komentajalle. Lääni-

portaassa tunnetaan varsinkin sotilaslakimiehen asi-asiantuntemukseen perustuen koko sotilasläänin rangaistuskäytäntö hyvin ja tarkastuspyyntöjä rat-kaistaessa voidaan pyrkiä ohjaamaan tietyn joukko-osaston käytäntöä koko läänin käytännön mukai-seksi. En usko, että esimerkiksi raastuvanoikeuden jäsenet, joihin kurinpitoesimiehiä tavallaan voidaan rangaistusvallan käyttäjinä verrata, pitävät henkilö-kohtaisena tappiona sitä, että heidän tuomitsemaansa rangaistusta lievennetään ylemmässä oikeusasteessa.

Kurinpitoimenettelyn kohteeksi joutuneen asemaa parantavana seikkana ovat myös kurinpitoasetuksen säännökset rangaistusmerkintöjen poistamisesta ran-gaistuspäiväkirjasta tietyn ajan kuluttua ja se, ettei kurinpito-ojennuksista tehdä merkintää varsinaiseen rangaistuspäiväkirjaan, joka periaatteessa seuraa miehen henkilöasiakirjoja.

Yleensä ottaen voidaan sanoa, että kurinpitoase-tuksessa olevat säännökset, jotka lisäävät menettelyn kohteeksi joutuneen oikeusturvaa, saavat aikaan li-sätyötä kurinpitoesimiehille. Kuitenkin sotaväen rikoslain pikauudistuksessa ja sotilaskurinpitoasetuk-sessa on joitakin säännöksiä, jotka helpottavat kurin-pitoesimiehen toimintaa. Näistä mainittakoon sään-nökset arestiin yhdistämisestä rangaistuksia täytän-töönpantaessa, mikä merkitsee luopumista suhteelli-sen vaikeaselkoisista säännöksistä, jotka koskivat arestiin yhdistämistä ja yhteenlaskemista kyseisiä rangaistuksia kurinpitoteitse määrättäessä. Kurinpito-esimiehen harkintavaltaa lisäävät uudet säännökset rangaistuksen tai ojennuksen määräämisestä niin sa-notuissa reaalikonkurensitapauksissa eli tapauksissa, joissa syyllinen on syyllistynyt useampaan erityyp-piseen kurinpitoteitse käsiteltävään rikkomukseen, jotka ovat kurinpitoesimiehen käsiteltävänä saman-aikaisesti. Aikaisemmin määrättiin kustakin rikko-muksesta eri rangaistus, jonka jälkeen rangaistukset yhdistettiin. Kurinpitoasetuksessa olevan säännöksen mukaan esimiehen tulee nykyisin määrätä vain yksi kurinpitörangaistus tai -ojennus ja sitä, että rikko-muksia on useita, pidetään ainoastaan raskauttavana seikkana. Tämä uudistus koituu luonnollisesti myös-kin syyllisen eduksi, mutta huomattava uudistus on sekin, että esimiehelle annetaan mahdollisuus mel-koisen joustavasti arvioida rikkomuksen tehneen moittittava käyttäytyminen kokonaisuudessaan.

LOPUKSI

Edellä käsiteltyjen uudistusten voitaneen sanoa ole-van osa tai eräs välivaihe omalla sektorillaan siinä kehityksessä, jolla pyritään sulauttamaan puolustus-laitos muuhun yhteiskuntaan. Samalla kun tätä on-gelmaa kokonaisuudessaan pyritään jatkuvasti sel-vittämään, ilmenee myös sotilasrikoksia, sotilasoikeudenkäyntiä ja sotilaskurinpitoa kokevan lainsää-dännön alalla uusia näkemyksiä ja kehitystä. Olisi toi-vottavaa, että myös puolustuslaitoksen henkilökunta ottaisi kantaa uudistuksiin ja kehitysnäkymiin julki-nessa keskustelussa. □

TANSKAN PUOLUSTUSVOIMAT

Everstiluutnantti A. A. Salin

(Artikkeli on jatkoa edellisessä numerossa aloitetulle kirjoitussarjalle Pohjoismaiden puolustusvoimat)

HISTORIAA

Johtuneeko asia siitä, että meillä ei ole yhteistä rajaa Tanskan kanssa vai mistä, mutta tosiasia ikävä kyllä on, että me suomalaiset tiedämme itseasiassa varsin vähän Tanskasta ja vielä vähemmän Tanskan puolustusvoimista. Historiasta me hämärästi muistamme tanskalaiset valloittajina, juutteina, jotka Unioni-aikaan vierailivat Suomenkin rannoilla ja joskus vuosien saatossa valloittivat Vironkin perustaen sinne valtansa merkkiksi Tallinnan (Tanskan linnan). ”Viimeinen sotilaallinen muisto” on monella tanskalaisesta vapaaehtoiskomppaniasta, joka saapui Suomen Talvisotaan v 1940, mutta ei ehtinyt koskaan taisteluihin ja sitten sodan kova kohtalo puuttuikin Tanskan asioihin aivan omakohtaisesti saksalaisten miehittäessä sen huhtikuun 9. päivänä 1940. Vähän yli 5 vuotta saksalaiset olivat isäntinä Tanskanmaassa antautuen vasta 5. 5. 1945, jolloin Tanskalle ja sen puolustusvoimille alkoi uusi kausi.

Historiaa ei voi kuitenkaan sivuuttaa vain tällä maininnalla. On muistettava, että Tanska oli aikoinaan suurvalta, ja että suurvaltaa pitää yllä vain vahvat asevoimat. Viikinkejä ei yleensä yhdistetä Tanskaan, mutta kuitenkin jo n v 800 jKr syntymän on mainintoja ensimmäisistä tanskalaisviikingeistä, jotka ensin ryöstivät, mutta sitten valloittivat siirtolaisuutta varten. Näin syntyi Englantiin, sen luoteisosaan ”Danelagen”, ja näin sai viikinkipäällikkö Rollo Normandian läänitykseksen. Toinen viikinki Svend Treskaegg, valloitti sitten n v 1000 koko Englannin, ja ”valtakunnan” raja ulottui kauas etelään. Pohjoisestakin kuuluivat Ruotsin Skoone, Hallanti ja Blekinge Tanskan viikinkivaltioon. Valtakuntaa johti sotilasjohto. Se oli jaettu n 200 kihlakuntaan, joista jokainen oli taas jaettu 1—4 laivakuntaan, joista kukin varusti ja miehitti yhden laivan. Laivakunta oli jaettu n 40 ”satamaan”, joista kukin varusti yhden miehen. Saarien ja niemien väelle, joka asui meren keskellä oli luonnollista, että ensimmäinen organisaatio oli juuri merelliseen tarpeeseen perustuva.

Maa-alueiden hallussa pitoon tarvittiin kuitenkin maaliikkuvuuttakin. Se synnytti ratsuväen, joka siten aikanaan sai luovuttaa tilaa myös jalkaväelle, jonka varsinainen ”kausi” alkoi Valdemar Atterdagin valloitettua Gotlannin 1361. 1400-vuosisadalla tulivat tuliaseet ensi kertaa kuvaan, ja mm 1428 torjuttiin lyypekkiläisten hyökkäys Kööpenhaminaan osittain ruudin voimalla. Mutta kesti vielä pitkälle 1600-luvulla, ennen kuin niistä voitiin puhua joukkojen varsinaisina aseina.

Tanskan — sillä sitä nimeä on todella käytetty jo kauan ennen sen nykyistä valtiokäsitetä, — asevoimat olivat kuten muuallakin kansallisia. Kuningasvallan kasvun myötä tulevat kuvaan mukaan kuninkaalle rahan voimalla uskolliset palkkajoukot, ja kansallinen sotilas väistyi sivummalle, kunnes se taas — ja useimmiten rahan vuoksi — nostettiin kunniaansa. Näin kävi mm Kalmarin sodan jälkeen, ja kuningas Kristian IV käytti miliisiään heti mm linnoitus- ja tietoihin.

Kristian V aikaan perustettiin Kööpenhaminaan rauhan (1660) jälkeen ensimmäinen pysyvä armeija, johon värvättiin n 10000 miestä. Sen lisänä oli vielä maamiliisi. Palveluksen pääpaino kohdistettiin sodan häviöt vielä hyvin muistaen linnoitustoihin, ja Kööpenhaminasta tuli eräs Pohjois-Euroopan parhaimmista linnoituksista hollantilaisen Henrik Riise'n johdolla. Kansallinen ratsuväki säilytettiin ja sen ylläpitoa varten kehitettiin meilläkin tunnettu ratsutilajärjestelmä. Kristian V oli nuorena Ranskassa vieraillessaan saanut vaikutteita myös sotajoukon näyttävyyttä silmällä pitäen, ja hänen aikanaan saivat tanskalaiset sotilaat ensimmäiset yhtenäiset univormunsa. Sotilaitten kouluttamiseen kiinnitettiin myös enemmän huomiota samoin kuin kuriin, mutta kun toisaalta sotilaat, kaikissa arvoasteissa, olivat melko huonosti palkattuja, alkoi kansan tuntema arvonnanto sotilaita kohtaan samalla laskea.

Seuraavassa sodassa, Skoonen sodassa 1675—79, olivatkin tanskalaiset yleisesti ottaen jo paremmin koulutettuja huolimatta siitä, että ruotsalaiset saivat

suurvoiton Lundin taistelussa 1776. Sota päättyi "nahkapäätökseen", ja sodan jälkeen armeijaa pienennettiin. Kutsuntalaitos lopetettiin, ja jäljelle jääneet olivat värvätyinä palveluksessa. Tämä värväys muuttui pian saksalaisvoittoiseksi varsinkin kun suuri osa upseereista oli saksalaisia. Komentokielikin muuttui saksaksi. Suurin osa näistä värvätyistä tuli Holsteinista, joka kuului Tanskan kuninkaalle. Huomioon ottaen vielä Tanskan norjalaiset "alusmaat" saattoi todella puhua tanskalais-norjalais-holsteiniläisestä valtakunnasta, jossa oli monenkielinen armeija, joka kansainvälisyydessään meni jopa niin pitkälle, että sen joukkoja lainattiin 1600-luvun lopussa usealle ulkomaiselle kuninkaalle ja ruhtinaalle. Näin tanskalaisia kunnostautui mm Irlannissa, Belgiassa, Italiassa ja tietenkin naapurissa Saksassa. Sota kannatti silloin. Rahaa virtasi kuninkaan kassaan, sotaväki sai mainetta ja kunniaa, ja sen ammattitaito nousi korkealle.

Vuonna 1700 Ruotsia vastaan käyty "pikasota" osoitti värväytyjen joukkojen riittämättömyyden, ja näin — 20 vuoden poissaolon jälkeen — rulliin palaa taas kutsuntaan perustuva miliisilaitos, joka perustettiin uudelleen palkkaväen rinnalle 1701. Sen vahvuus nostettiin 15000 mieheksi, mutta on selvää, että se koulutustasoltaan jäi värvätyistä joukoista jälkeen. Miliisimiehen koulutus käsitti vain pari tuntia harjoitusta sunnuntaisin kirkonmenojen jälkeen ja muuttaman päivän vuotuiset komppania- ja rykmenttiharjoitukset. Miliisi oli tarkoitettu maalinnoitusten ja laivaston alusten miehitykseen, mutta mm suuressa Pohjan sodassa 1709—20 (Iso Viha) se joutui taisteluihin samalla tavoin kuin palkkarykmentitkin. Miliisi oli kutsuttu aseisiin etupäässä maalaisväestöstä. Kun ensimmäinen kaupunkilaistumisalto uhkasi 1730-luvun vaiheilla autoittaen maaseudun nuorista miehistä, säädettiin erityinen "maajorjuus"-laki (1733), joka satoi talonpojan syntymätilalleen 14.—36. ikävuosien väliseksi ajaksi. Miliisiin kutsunta varmistettiin tällä. Tämä paikallaanpysymisen pakko merkitsi kuitenkin sitä, että sotapalvelustakin ruvettiin pitämään rangaistuksena, ja koska tilanomistaja määräsi alustalaisistaan mm kuka sotapalvelukseen kutsuttiin, lähene tilanne todella eräänlaista orjuutta. Värväty väki jäi edelleen olemaan muuttuen yhä enemmän ulkomaalaisvoittoiseksi. Se osoittautui paitsi kalliiksi myös monta kertaa vähemmän luotettavaksi ja ei ollut ihme, että kehitys kulki jälleen kohti tanskalaisuutta, joka vahvistettiin vuoden 1776 kansalaislailla, jonka mukaan päällystön tuli olla Tanskan kansalaisia. Suuresta määrästä saksalaisotilaista oli pakko tehdä tanskalaisia, jotta päällikkyySPAikat olisi voitu säilyttää ammattimiesten käsissä, mutta kehitys kulki taas kohti kansallista armeijaa. "Maaorjuus"-laki lakasi olemasta voimasta 1788 ja sotaväen arvonanto nousi niin, että värväytyjä joukkoja voitiin vähentää roimasti, jopa niin, että niitä pari vuotta myöhemmin oli vain neljännes kaikista.

1800-luvun alussa Tanska lopullisesti menetti Norjan Ruotsille (1814) Kielin rauhassa ja maalle koitti

mitta puku

Vaativalle miehelle

Leijona

- puku joka istuu
- yksilöllinen ja edustava
- makunne mukaan

Mittapukuasioissa:

Koko maassa **SOKOS**
Turussa **WIKLUND**
Tampereella suoraan tehtaalta

OY LEIJONA-PUKINE AB

Fredrik VII hallitessa epätavallisen pitkä rauhan kausi. Napoleonin kukistuttua joutui Ranskakin lähettämään Ranskaan n 5000 miehen miehitysjoukon, mutta varsinaisia sotia ei ollut ennen kuin 1848, jolloin pitkään kytenyt sota saksalaisia vastaan puhkesi. Sitä ennen oli Tanska saanut mm 1842 vuoden sotaväkeä koskevan lain, jolla jalkaväen rykmenttiorganisaatio muutettiin pataljoonakokoonpanoiksi, joista koottiin prikaateja. Vanhat rykmenttien perinnenimet lakkautettiin, ja pataljoonilla oli vain numerotunnukset. Paitsi tätä "hengen ahtautta" laski myös joukkojen koulutustaso, kun säästäväisyysistä luovuttiin suurista yhteisharjoituksista syksyisin. Sleswig — Holsteinin sota (1848—50) toi taas miesten määrän ja laadun sekä palvelushalukkuuden esiin, ja ratkaisuksi tuli yleinen asevelvollisuus, joka astui perustuslailla 5. 6. 1849 voimaan. Sota päättyi voitollisesti, ja ensi kertaa uudemman historiansa aikana Tanskalla oli nyt todella tanskalainen armeija. Menestys luo ylimielisyyttä ja jarruttaa tervettä kehitystä, ja sen saivat tanskalaisetkin todeta joutuessaan vielä kerran mitteleämään voimiaan Preussia ja Itävaltaa vastaan 1864. Maalinnoitukset olivat päässeet rapistumaan, varustustaso ja koulutus laskemaan, ja seurauksena oli häviö. Rauha tehtiin Wienissä, ja koko Etelä Jyllanti menetettiin Preussille.

V 1867 saatiin uusi sotalaitoslaki, jossa vanhoja virheitä korjailtiin mm lisäämällä armeijan vahvuus samaksi kuin se oli ollut ennen v 1842. Preussin nousu valta-asemaansa Euroopassa edellytti hyviä suhteita sinne ja Tanskan puolustuksen painopiste — huolimatta poliittisesta halusta (Etelä-Jyllannin takaisin saanti) — keskittyi yhä enemmän Sjäällannin saarelle ja pääkaupungin puolustukseen. Koulutus oli yhä edelleen äksiisivoittoista, ja vasta vuosisadan vaiheessa sai sovellettu koulutus enemmän jalansijaa. Vuoden 1909 jälkeen uusittu sotalaitoslaki tehosti linnostusten merkitystä ja armeija jaettiin nyt ensikertaa kahtia — Sjäällannin ja Jyllannin armeijoihin.

I. maailmansodan puhjetessa kutsuttiin palvelukseen noin 58000 (pääosa Sjäällantiin) puolueettomuusvartiotaan julistautuessa puolueettomaksi. Liikkekannallepanon mahdollisuudet olisivat yltäneet aina 130000 miehen armeijaan, mutta sitä ei haluttu saksalaisten vuoksi toimeenpanna koko laajuudessaan. Sodan päättyessä oli miesmäärä laskenut 31000.

Sodan päätyttyä liitettiin Etelä-Jyllanti Tanskaan. V 1922 annettiin taas sotalaitoslaki, jolla jälleen kerran pienennettiin joukkojen määrää. Vastapainoksi tosin perustettiin lentojoukot ja kodinturvajoukot (landstorm), johon vuosittain piti kutsua 1500 miestä 60 vrk:ksi puoliksi siviili-, puoliksi sotilaskoulutukseen. Puolustusvoimien painopiste siirrettiin nyt taas Jyllantiin, ja armeijan johto keskitettiin Kööpenhaminaan. Palvelusajan lyhentäminen, joka oli yleistä tuohon aikaan kaikkialla, vaikeutti koulutusta, johon I. maailmansodan kokemukset alkoivat jo antaa huomattavaa lisäväriä.

Puolustuslaitoslakia ehdittiin korjailta vielä 2 kertaa ennen saksalaismiehitystä. Näistä ensimmäisellä,

vuoden 1932 muutoksella, pienennettiin taas joukkojen määrää laadullisen tason tosin hieman noustessa. Toisen muutoksen, vuodelta 1937, olisi jo pitänyt ennakoida tuleva tilanne Euroopassa, ja osittain se sen tekikin hankintamäärärahojen noustessa ja päällystön lukumäärän kasvaessa, mutta sittenkään ei tilannetta tahdottu aivan totena ottaa. Sitä kuvaa vain se, että alokkaiden vuosikiintiötä alennettiin samalla muutoksella 8900 miehestä 7800 mieheen. 1. 9. 1939 kutsuttiin reserviläisiä puolueettomuusvalvontaan valmiusjoukkoihin (beredskapsstyrke), mutta jo lkp:ssakin jäi määrä alle I. maailmansodan vastaavan joukon. Kutsun sai yhteensä 36000 miestä, joka vastasi 5 vuosiluokkaa, ja näistä 3 vuosiluokkaa kotiutettiin varusteineen jo 3. 9. Loput 2 vuosiluokkaa kotiutettiin tammikuussa 1940, ja palvelukseen jäi vain kesällä 1939 palvelukseen astunut saapumiserä ja sitä vanhempi saapumiserä eli yhteensä n 16000 miestä. Tässä valossa nähtynä on selvää, ettei Tanska pyrkinytkään aseelliseen vastarintaan saksalaisten marssiessa rajan yli 9. 4. 1940 aamulla. Taisteluita ei varsinaisesti syntynyt, mutta 13 kaatunutta ja 24 haavoittunutta osoittavat kuitenkin, että eräät olivat toista mieltä kuin valtiovalta.

Miehityksen aika ansaitsee oman lukunsa, joten siitä ei sen enempää. Miehitys päättyi saksalaisten antautumiseen 5. 5. 1945 kuten edellä on mainittu, ja silloin oli sodan aikana synnytetty vastarintaliike jo n 50000 miehen vahvuinen. Ruotsissa oli koulutettu

**liikenteessä
Tekin
haluaisitte
olla**

**SELVÄ-
NÄKIJÄ**

Mitä selvemmin näette liikenteessä
sitä suurempi on turvallisuutenne.
Hankkikaa uudet

LUCAS

TUULILASINPYYHKIJÄN KUMIT
Näette selvästi paremmin

tanskalainen prikaati à 5000 miestä, ja jo 1.6. kutsuttiin palvelukseen 10000 miestä. Sodan opetukset olivat tuoreessa muistissa, puolustusvoimien arvo ja merkitys tunnustettiin, ja 1946 nimettiin puolustuskomissio uusia järjestelyjä varten. Tilanne Euroopassa muuttui ja Tanskan lopulliseksi valinnaksi tuli NATO-jäsenyys 4.4.1949, jolla se päätti 150 vuotta kestäneen puolueettomuuspolitiikkansa, joka oli maksanut paljon, mutta pitänyt maan itsenäisenä ja muista riippumattomana.

Oman lukunsa ansaitsisi myös Tanskalainen Prikaati Saksassa, mutta tämän artikkelin yhteydessä ei siihen ole tilaisuutta lähemmin puuttua. Sen valmistelut aloitettiin jo 1945, mutta vasta 5.6.1947 marssi prikaati (esik, 3 patl, tiedkompp, 2 pstoa, itpsto, pionkompp ja huolto) yli valtakunnan rajan etukommennuskunnallaan, ja pari viikkoa myöhemmin seurasi prikaatin pääosa. Vuoden 1950 alusta miehitysjoukon vahvuutta pienennettiin ottamalla 2 patl, tykistö ja ittykistö, pionkompp ja eräitä huolto-osia siitä pois. 4.7.1958 koko miehitysjoukko vedettiin pois Saksan Liittotasavallan alueelta.

PUOLUSTUSVOIMIEN NYKYINEN ORGANISAATIO

Yleistä

Puolustuslaitoslaki vuodelta 1960, johon nykyinen organisaatio perustuu, on ns puitelaki, joka poikkeaa aikaisemmista puolustuslaitoslaeista siinä, että se ei pyrikään yksityiskohdittain määrittämään puolustusvoimien rakennetta. Puolustusministeri voi vuotuisen rahalakien ja muun lainsäädännön perusteella antaa tarvittavat yksityiskohtaiset määräykset.

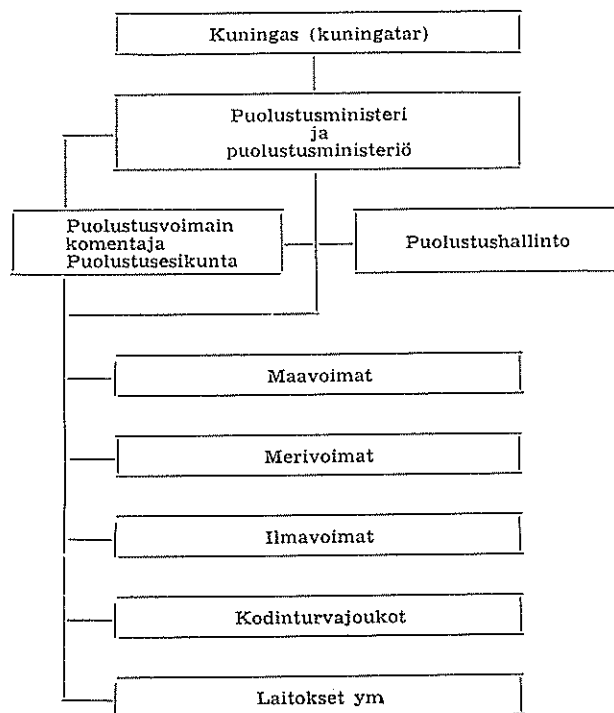
Puolustusvoimien ylin johto kuuluu kuningattarelle lain mukaan, mutta puolustusministeri on vastuullinen viranomainen sotilaallisesta puolustuksesta, ja puolustusministeriö johtaa hallinnollisesti puolustushaaroja ja kodinturvajoukkoja. Puolustusvoimain komentaja on puolustusministerin alaisena vastuussa kokonaispuolustusvalmiudesta ja puolustussuunnittelusta ministeriön antamien tai hyväksymien suuntaviivojen mukaan. Hän on puolustusministerin sotilasneuvonantaja ja edustaa ministeriään kansainvälisissä neuvostoissa ja kokouksissa, missä Tanskaa on sotilaallisen asiantuntijan määrä edustaa. Puolustusvoimain komentajan esikuntana on puolustuskeskusta (Forsvarsstab). Tämän johtotasan rinnalla on puolustushallinto (forsvarsstyrelse), joka koostuu puolustusvoimain komentajasta, puolustushaarojen (maa-, meri- ja ilmavoimat) komentajista ja puolustuskeskunnan päälliköstä.

Suoraan puolustusministeriön alaisena ja yhteisinä eri puolustushaaroille on seuraavia laitoksia yms

- maanpuolustuskorkeakoulu
- puolustusvoimien lääkärikunta
- puolustusvoimien lakimieskunta
- puolustusvoimien indententtuuri
- puolustusvoimien rakennushallinto
- puolustusvoimien valistus- ja henkilöhuolto

- puolustusvoimien siviiliopintotoiminta
- sotilaspsykologinen tutkimustoiminta.

Kuvassa 1 esitetty puolustuslaitoksen yleisorganisaatio.

Kuva 1
Puolustusvoimien yleisorganisaatio

Totaalisen puolustuksen rakenne on kuten yleensä kaikkialla ja Tanskassa se koostuu

- sotilaallisesta puolustuksesta
- siviilipuolustuksesta
- siviilielämän eri tekijöiden valmiustoimenpiteistä.

Siviilipuolustusta käsitellään myöhemmin omana lukunaan ja siviilielämän valmiustoimenpiteistä mainittakoon, että niitä varten on erityinen puitelaki, joka määrittää eri alojen organisaatiot ja toimintarajat. Tämän lain puitteissa toimeenpanovastuu jää ao ministerille, ja koko toimintaa koordinoi sisäasiainministeriö.

NATO-jäsenyys

Tanskan maantieteellinen sijainti määrittää sen kuulumaan NATO:ssa Euroopan joukkojen komentajan Saceur (Supreme Allied Commander Europe) johtoesikunnan SHAPE:n (Supreme Headquarters Allied Powers Europe) alaiseen Pohjoisryhmään AFNORTH (Allied Forces North), johon kuuluvat sen lisäksi myös Norja ja Saksan liittotasavallasta Slesvig ja Holstein. Sen johdossa on brittikenraali, sen esikunta on Norjassa lähellä Osloa (Kolsås) ja sen tehtävänä on vastata puolustuksesta Nordkapista pohjoisessa Elbelle etelässä.

NATO:n Euroopassa olevat joukot kuuluvat kolmeen eri ryhmään

— joukot, jotka sopimuksen mukaan operatiivisesti alistetaan SACEUR:lle aikaisessa vaiheessa kriisin sattuessa,

— joukot, jotka osoitetaan operatiivisesti alistettaviksi SACEUR:lle sodan syttyessä tai aikaisemmin erillisopimuksen mukaan ja

— joukot, jotka pysyvät kansallisessa johdossa.

Tanskalla ei ole rauhan aikana mitään joukkoja suoraan NATO-johdossa. Kriisitilanteissa on varauduttu alistamaan osia operatiivisista joukoista NATO-johtoon Tanskan hallituksen tehtyä tästä erillispäätöksen.

Kuva 2 esittää Tanskan sijoittumisen tähän NATO-asetteluun.

Pohjoisryhmä on alueellisesti jaettu kolmeen osaan (Pohjois-Norja, Bodø, Etelä-Norja — valmisteilla — ja Tanska/Slesvig-Holstein, Karup), ja eteläisimmän osan komentajana on aina joko tanskalainen kenraali tai amiraali, joka on samalla puolustusvoimien operatiivisten joukkojen komentaja. Hänen tehtävänä on suunnitella ja tarvittaessa johtaa maa-, meri- ja ilmapuolustusta Tanskan ja Slesvig-Holsteinin alueilla a) merialueet ml. Toisin sanoen sillä on vastuu Itämeren salmista. Karup'issa olevan esikunnan alaisina on kolme alaesikuntaa LANJUT, AIRBALT ja NAVBALT (kuva 2), joiden miehitys on 1/3 tanskalaisia 1/3 saksalaisia ja 1/3 muista NATO-maista.

Tanskan NATO-jäsenyyteen sisältyy myös sen ja Yhdysvaltojen kesken tehty sopimus koskien Tanskan pohjoisimman osan Grönlannin puolustamista. Sen mukaan Yhdysvalloilla on oikeus käyttää määrättyjä alueita siellä.

Maavoimat

Tanskassa on yleinen asevelvollisuus ja ensimmäisen palvelusjakson eli varusmieskauden pituus vaihtelee koulutuksesta riippuen 12—21 kk. Vuosikiintiö on n 30000, ja 70—80 % siitä otetaan vakinaiseen palvelukseen. Loput suorittavat velvollisuutensa — aseellisena tai aseettomina — kodinturva- tai siviilipuolustusjoukoissa.

Maavoimat vahvuus (32000), jakaantuu rauhan aikana

— kenttäjoukkoihin (prikaatit, johtoesikunnat, tukiryksiköt ja huollon erikoisjoukot),

— alueellisiin joukkoihin (alueviranomaiset, alueelliset joukot eli vakituiset-, reservi- ja eräät kodinturvajoukot sekä alueelliset huoltolaitokset),

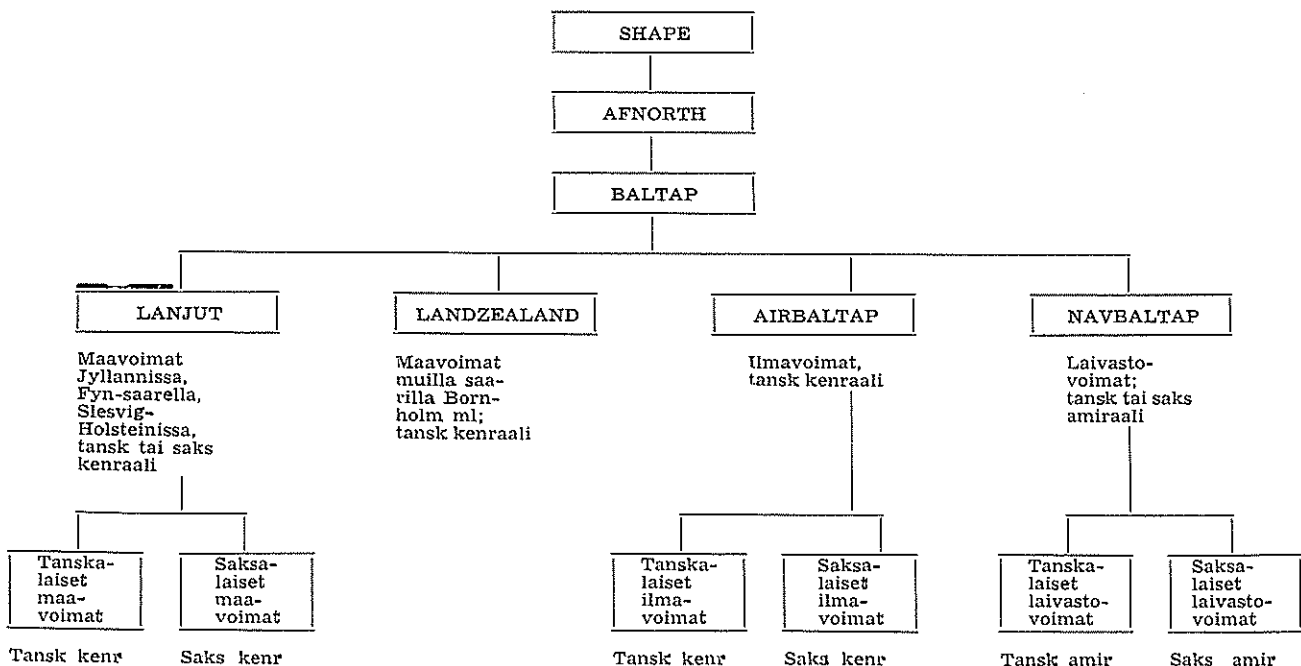
— koulutus- ja hallintoyksiköihin ml Bornholmin varuskunta (sekä eräitä viranomaisia ja laitoksia),

— komentoviranomaisiin

— laitoksiin ym ja

— kouluihin.

Kuvassa 3 on esitetty maavoimien ra-organisaatio. Maavoimien komentaja johtaa maavoimia kokonaisuudessaan, maavoimien tarkastaja taas maavoimien koulutusta — tosin edellisen alaisena. Sotakoulujen johto yhtenäistää eri sotilasopetuslaitosten työskentelyn. Maavoimat jakaantuvat aselajeittain jalkaväkeen, panssarijoukkoihin, tykistöön (kt-, rak- ja ittyk), pioneerijoukkoihin, viestijoukkoihin ja huoltojoukkoihin. Rykmentit kouluttavat joukkoja sekä ns valmiusjoukkoihin (daekningsstyrke) että liikekannallepanojoukkoihin (mobiliseringsstyrke). Edelliset muodostavat "NATO:n omaisen palokunnan" eli ovat jatkuvasti melko korkeassa valmiudessa voidakseen

Kuva 2
Tanskan sijoittuminen NATO:n pohjoisryhmään

Maavoimien komentaja

Maavoimien esikunta

Läntinen sotilasalue (Vestre Landsdelskommando/Aarhus)	Itäinen sotilasalue (Østre Landsdelskommando/Khamina)	Bornholmin varuskunta Bornholm
Divesik/Jyllanti 1. JyllP 2. " 3. " Slesvigin JvRykm Prinssin HenkiRykm Fyn Kunink JyllJvRykm Kuningatt HenkiRykm Jyll RakRykm PohjJyll KtRykm EtJyll KtRykm Jyll ItRykm Jyll PionRykm Jyll ViestiRykm Jyll HuoltoRykm	1. Själlannin Pr 2. " 3. " Kunink Henkikaarti Tansk HenkiRykm Själl Falsterin JvRykm Kaartin HusRykm Kruunun TykRykm Själl KtRykm Själl ItRykm Själl PionRykm Själl ViestiRykm Själl HuoltoRykm	Maavoimien materiaali-varastot
Alue-esik:t I-IV Kodinturvajoukot	Alue-esik:t V-VIII Kodinturvajoukot	Maavoimien tarksto Sotakoul:n johto Upseerikoulu Pv:n liik kasv johto Maavoimien kurssikeskus YK-osasto Varusk kirjasto Maav soitok

Kuva 3
Tanskan maavoimat

torjua jokaisen maahanhyökkäjän. Edelleen rykmentit kouluttavat tietenkin välillisesti väkeä myös paikallispuolustuksen ja kodinturvajoukkojen riveihin.

Jalkaväki

Maavoimiin kuuluu 9 jalkaväkirykmenttiä, Bornholmin varuskunnan jalkaväki ja jääkärikoulu, joka vm on jalkaväen vapaaehtoisista koottu, moottoroitu erikoisyksikkö lähinnä sissitehtävien kouluttamista varten. Siihen päästäkseen tulee varusmiehellä olla jo 12 palveluskuukautta takanaan. Ra-rykmentissä on n 1000 miestä, ja jalkaväki on joko moottoroitua- tai panssarijalkaväkeä; pataljoonissa on esikunnan lisäksi esikunta- ja 3-4 moottoroitua/panssarikomppaniaa. Jalkaväkikomppanioissa on kiväärikranaatti- ja rakettiaseistuksen lisäksi 106 mm sinkoja sekä 81 mm:n kranaatinheittämiä. Panssarintorjuntakomppanioissa ja pataljoonien esikuntakomppanioissa on 100 mm panssarintorjuntaraketteja ja 120 mm kranaatinheittämiä.

Helsingin KTK-yhdistys

Kotisaarenkatu 5
00550 Hki 55 Puh. 790 700

Panssarijoukot

Kumppaankin sotilasalueeseen kuuluu panssariyrykmentti (Jyske Dragonregiment/Läntsotal ja Gardes-husarregiment/Itsotal) ja Bornholmilla on 1 kevyt panssarikomppania.

Panssarijoukot kouluttavat ja perustavat (asettavat käyttöön) panssaripataljoonia, tiedustelukomppanioita ja panssarijääkärikomppanioita. Kaartin Husaarit ylläpitävät lisäksi pientä paraateissa käytettävää hevososastoa. Panssaripataljoonassa on esikuntakomppanian lisäksi tavallisesti 2 panssarivaunu- ja 1 panssarijalkaväkikomppaniaa. Liikekannallepanossa siihen liitetään lisäksi 1 moottoroitu jalkaväkikomppania. Panssarikaluston pääosa koostuu tyypeistä M/24 Chaffee, Centurion ja M-41 sekä kuljetusvaunui- na mm M-113.

Tykistöjoukot

Tykistöjoukkoihin luetaan kuuluviksi 4 kenttätykistörykmenttiä (2+2) ja 2 ilmatorjuntarykmenttiä (1+1) sekä Bornholmin varuskuntaan kuuluvat kenttä- ja ilmatorjuntatykistön osat. Prikaateissa tykistö on patteristottain (artilleriaafdeling) ja siinä on silloin esikuntapatteri, 2 itseliikkuvaa keskirasasta patteria ja liikekannallepanossa lisäksi 1 vedettävä keskirasakas patteri. Paikallispuolustuksella on kalustonaan 105 mm haupitsit (M-101), yllä mainittu prikaatitykistö on 155 haupitseja (M-114, M-109) ja divisioona-armeijakuntataseen tykistö on joko 155 mm kanuuna- (M-59) tai 203 mm haupitsi- (M-115) tykistöä. Viime mainitulla tasalla on myös ohjuspatteereita aseistuksenaan "Honest John".

Ilmatorjuntarykmentin aseistuksena on 40 mm ilmatorjuntatykistöä (L-70).

Pioneerijoukot

Kummankin sotilasalueen pioneerirykmentin lisäksi on Bornholmin varuskunnalla myös oma pioneeri-osastonsa. Organisaatio on komppaniapohjainen ja komppanioista kootaan pataljoonia koulutustarpeen mukaan. Pioneerit vastaavat myös suojelutehtävistä.

Viestijoukot

Kahden viestirykmentin (1+1) lisäksi on Bornholmilla myös viestiosasto. Viestikalustoon kuuluvat pu-

ETELÄ-SUOMEN SANOMAT

— riippumaton
lahtelainen

Levikki noin 51.000 kpl

helimet, lennättimet, kaukokirjoittimet, radiot ja suuntaradiot, ja viestijoukot vastaavat myös kuuntelutiedustelusta.

Huoltojoukot

Huolto — 2 huoltorykmenttiä (1+1) — käsittää pataljoonakokoonpanossa huolto-, kuljetus- ja polttoainepataljoonia sekä komppaniakokoonpanossa sotilaspoliiseja, korjaus- (pelastus) yksiköjä ja kenttä-sairaaloita.

Maavoimien materiaalivarastot (Hærens Materielkommando) jakautuu 3 huoltoalueeseen (parkområde), joista 2 on Jyllannissa ja 1 Själlannissa. Se vastaa hankinnasta, tuotannosta, jaosta ja varastoimisesta, ja sen toimintapiiriin kuuluvat käsiaseet, tykistö, moottoriajoneuvot ja panssarit, optiset välineet, elektroteknilliset välineet, ohjukset, ampumatarvikkeet ja sotilasvarustus.

Merivoimat

Tanskan suurvalta-asema perustui aikoinaan sen väliasemaan varsinaisen Skandinaavian niemimaan ja Euroopan mantereen välillä. Valloittajan tie kulki useimmiten sen kautta tai se itse käytti alueensa edullisuutta hyväksi lähtöasemana. Sama koski niin merisotaa kuin maasotaakin. Maasodassa ei Tanskan alue enää pienuutensa (varsinainen Tanska n 43000 km²) vuoksi näyttele samaa osaa, mutta merisodan käynnille ovat Tanskan salmet edelleen erittäin tärkeitä. Pääsy Itämereltä Atlantille on Varsovan liiton merivoimille elintärkeä ja yhtä tärkeää on NATO:lle, että niitä ei siellä olisi. Sen vuoksi on ymmärrettävää, että Tanskalla NATO:n jäsenmaana on olosuhteisiinsa ja mahdollisuuksiinsa verrattuna hyvät merivoimat. Tanskan "merentakaiset" osat, Färösaaret ja Grönlanti vaativat myös oman osansa merivoimien toiminnasta (kalastuksenvalvonta, poliisitehtävät, pelastuspalvelu ja merenmittaus).

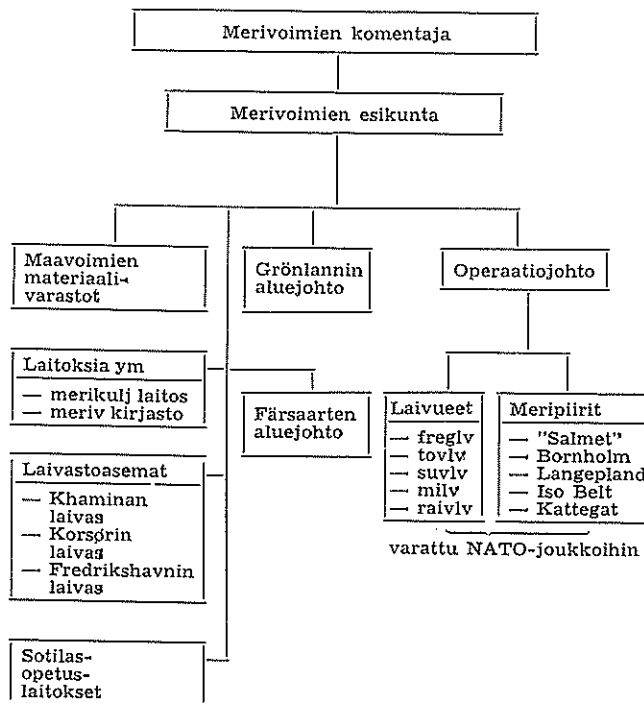
Merivoimiin kuuluu laivasto ja rannikkotykistö. Laivaston organisaatio käsittää eri aluslajeja laivueina (eskadre) ja laivasto-osastoina (division) ja toisella puolen on rannikkotykistölinnakkeita, tutka-, radioym asemia meripiirijaossa (marinedistrikter). Merivoimien johto vastaa merialueen valvonnasta, koulutuksesta ja valmiudesta. Valvonta suoritetaan sekä kiinteiltä rannikkotutka- ja tähtystusasemilta että liikkuvilta valvonta-aluksilta. Sodan syttyessä vastaa BALTINAVAP:n käytöstä joko tanskalainen tai saksalainen amiraali kummankin maan meritaisteluvomien ollessa kansallisessa johdossa samoin kuin niiden huolto- ja hallintokin.

Uuden puolustuslaitoslain mukaan on laivasto "valmiina" seuraavanlainen

- 6 suurempaa alusta (freg ja korv)
- 16 torpedovenettä
- 6 sukellusvenettä
- 8 miinalaivaa
- 12 miinanraivaajaa
- 9 valvonta-alusta
- 8 helikopteria sekä erilaisia apu-aluksia, tar-

kastus- ja merenmittausaluksia. Laivaston kokonaisvahvuus on n 10000.

Yleiskaavio merivoimien organisaatiosta kuvassa 4.

Kuva 4
Merivoimien yleisorganisaatio

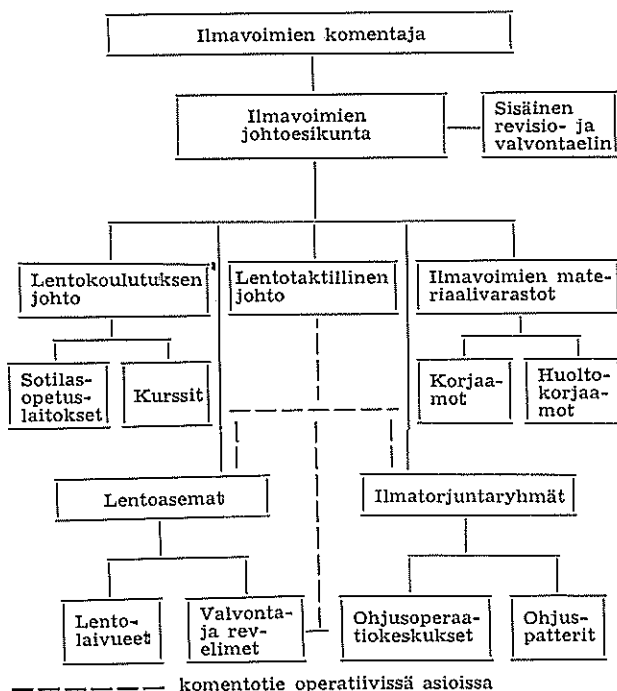
Ilmavoimat

Tanskan ilmavoimat ovat suhteellisen vanhat, sillä ne perustettiin jo vuoden 1922 puolustuslaitoslailla. Kuitenkin vasta 1950 lähtien ne ovat olleet itsenäinen puolustushaara. Tanskan salmet ovat puolueettomuusasenteesta huolimatta helposti loukattavissa, ja siksi onkin tämän päivän ilmavoimilla Tanskassa jatkuva valmius niin valvontaan kuin tarkistulentoihinkin nähden. Tutka-asemat valvovat yötä päivää, ja lentokalustosta on osa aina ohjaamovalmiudessa.

Ilmavoimat käsittävät lentoasemia, ilmatorjuntaryhmiä, lentoyksiköitä, ohjusilmatorjuntayksiköitä, valvonta- ja johtamisyksiköitä ja eräässä mielessä myös kodinturvajoukkojen ilmavoimayksiköitä. Sodan syttyessä on taisteluilmavoimat varattu NATO:on, sen AIRBALTAP-ryhmään, jota johtaa tanskalainen kenraali.

Lentoasemat muodostavat maaorganisaation rungon, ja lentojoukot on jaettu käyttöaloittain (hävpom, joksääntorjhäv, tied-, kulj- ja pelastus) laivueisiin. Esim hävittäjälaivue, jossa on 16 lentokonetta, jakautuu kahteen lentueeseen à 8 konetta, nämä edelleen kahteen parveen à 4 konetta ja parvi vielä kahteen pariin à 2 konetta. Ilmavoimien vahvuus on 10000 ja eri konetyyppejä sillä on seuraavasti: F-100 ja F-104, Hunter, Saab J 35 (Draken), RF-84 F, DC 3, DC 4, T-33 ja S-61 helikoptereita. Ilmavoimiin kuuluu myös ohjuspattereita (raketeskadrill), joilla on "Nike"- ja "Hawk"-aseistus.

Ilmavoimien yleisorganisaatio on esitetty kuvassa 5.

Kuva 5
Ilmavoimien yleisorganisaatio

Kodinturvajoukot

Vuonna 1922 perustettuja kodinturvajoukkojen edeltäjiä "landstorm"-joukkoja voi pitää ensimmäisenä yrityksenä ylläpitää saavutettua sotilaskuntoa myös vapaaehtoista tietä. Se ei kuitenkaan yltänyt pitkälle, ja saksalaismiehityksen aikana syntynyt vastarintaliike osoitti, että tällaista taitoa ja tällaisen taidon omaavia tarvitaan varsinaisen sotaväen lisäksi. Totaalisen sodan mahdollisuus ja jokahetkinen valmius sitä vastaan ei vielä itse asiassa tyydy tähän, ja näin päädyttiin Tanskassakin järjestyneitten kodinturva (hjemmevaernet)-joukkojen luomiseen heti 1945 Ruotsin ja Norjan esimerkkiä seuraten. Kodinturvajoukkojen tehtävänä on varmistaa kenttäarmeijan operaatiovapaus ilmoittamalla vihollistoiminnasta, turvaamalla yhteyslinjat ja tärkeät laitteet sekä estämällä vihollisen pienempien osastojen levittäytymisen yli maan.

Kodinturvajoukkojen henkilöstö on vapaaehtoista lukuunottamatta niihin kutsunnoissa määrättyjä asevelvollisia ja vakinaisessa palveluksessa olevia. Ns kodinturvajoukkojen lailla on luotu edellytykset suuremmankin varusmiesmäärän saantiin, mutta rekrytöinnin vapaaehtoisuutta pyritään kaikin keinoin ylläpitämään. Kodinturvajoukot käyttävät puolustusvoimien eri asepujuja, arvomerkit ml, mutta heidät erotetaan näistä erityisellä HJV-tunnuksella.

Kodinturvajoukkoja johtaa kodinturvajoukkojen komentaja apunaan esikunta ja neuvottelukunta ja se jakaantuu "puolustushaarioihin" kuten puolustusvoimatkin. Osallistuessaan palvelukseen ja sodan tai kriisin aikana kukin "kodinturvajoukkojen puolustushaara" alistetaan ao puolustushaaran komentajalle.

"Maavoimat"

Maavoimiin liittyvät kodinturvajoukot ovat lukumäärällisesti suurin osa koko joukoista ja ne ovat levittäytyneet yli koko maan. Maa on jaettu kodinturva-alueisiin (hjemmevaernsregion), joita on 8 ja nämä taas — piireihin (yht 36), joissa kussakin on yksi tai useampia HJV-komppanioita (yht n 550). Komppanian toiminta-alue on yleensä rajoitettu ja käsittää yleensä rekrytöinnin paikallisesta väestöstä, ja se jakautuu tavallisesti 2 joukkueeseen ja komentojoukkueeseen. Komppanioihin kuuluu lisäksi tiedustelu-, pioneeri-, kranaatinheitin-, panssaritorjunta- ja suojeluelimiä. Erikoiskoulutetut HJV-komppanijat eivät sen sijaan ole paikallisia, ja näitä ovat mm esikunta-, (sotilas-)poliisi-, rautatie- ja viestikomppanijat.

Maavoimien HJV-joukkoihin kuuluu myös Tanskan Lottajärjestö (Danmarks Lottekorps), joka seuraa vastaavaa aluejakamaa. Lottapiireihin kuuluu alueellisia komppanioita ja varuskuntaosastoja. Ensimmäiset lotat työskentelevät HJV-esikunnissa ja alueen komppanioissa, jälkimmäiset paikallisissa varuskunnissa. Lottien työkenttä kattaa hallinnon, viesti-, huolto-, lääkintä- ja suojelupalveluksen ja vapauttaa miehiä varsinaisiin taistelutehtäviin.

"Merivoimat"

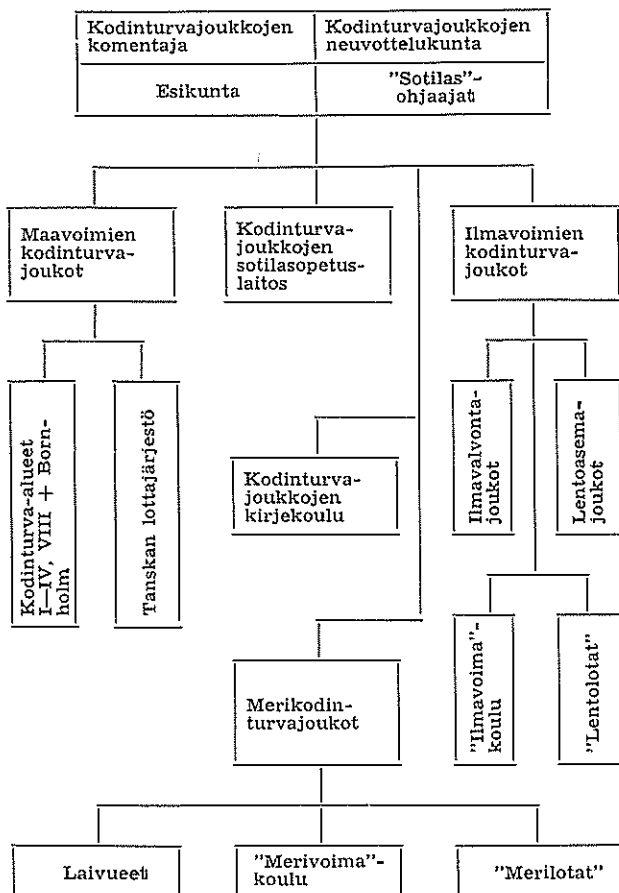
Kodinturvajoukkojen vesillä liikkuvat osat on jaettu laivueihin, joita on yhtä monta kuin meripiirejä merivoimissa (5). Ao laivueet, joilla on myös omaa aluskalustoa, mm 76 tonnin rannikkokuttereja à 1/20 mm ittykki, yht 3 kpl, alistuvat sotatapauksessa ao meripiireille. Maavoimien lottajärjestöä vastaa "Merilotat" (Kvindeligt Marinekorps) sen palveluksen ollessa sama kuin lotillakin.

"Ilmavoimat"

Ilmavoimien osa on jaettu tavallaan kahtia niin, että siinä on ilmavalvontaosa ja osa, joka suorittaa palvelustaan eri tehtävissä lentoasemilla. Silläkin on naisjärjestönsä "Lentolotat" (Kvindeligt flyvekorps), jonka toiminta on samalla tavoin kahteen osaan jaettu.

Kodinturvajoukkojen vapaaehtoinen osa värvätään 18 vuotta täyttäneistä miehistä ja naisista, joilla ei ole muuta liikekannallepano- tai vastaavaa velvoitetta sodan ja kriisin varalle.

Kaavio kodinturvajoukkojen yleisorganisaatiosta kuvassa 6.

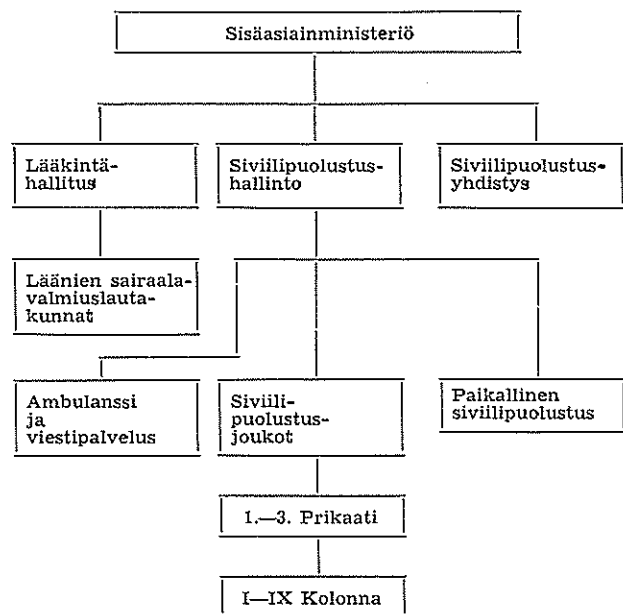

Kuva 6
Kodinturvajoukkojen yleisorganisaatio

Siviilipuolustus

Siviilipuolustusta voitaisiin Tanskassakin luonnehtia lähinnä meidän väestönsuojelutoimintaamme vastaavaksi ja sen toimintatavoitteet ovat puhtaasti humanitääriset ja sen organisaatio pyrkii olemaan ei-sotilaallinen. Sen tehtävänä on sodan, kriisin ja suurten onnettomuuksien sattuessa pyrkiä kaikin tavoin huolehtimaan maan siviiliväestöstä mahdolliset ennalta ehkäisevät tai "lieventävät" toimenpiteet huomioon ottaen. Se jakautuu osiinsa, mm kaupunkipaikoilla kortteliryhmiin, teollisuuden suojelujoukkoihin, kunnallisiin apupalvelusryhmiin ja liikkuviin pelastuskolonniin. Sen toimintaa johtaa sisäasiainministeriö, jonka alaisena toimii siviilipuolustushallinnon johtaja.

Kaavio siviilipuolustuksen yleisorganisaatiosta on kuvassa 7.

Kuva 7
Siviilipuolustuksen yleisorganisaatio

Sen varsinainen "kenttäosa" on jaettu 3 prikaatiin ja nämä kukin 3 kolonnaan. Vapaaehtoisen pääosan lisäksi suorittaa asevelvollisuuttaan siviilipuolustusjoukoissa aina joukko asevelvollisia (asepalveluksesta kieltäytyneet, asepalvelukseen kelpaamattomat jne). Vapaaehtoisosa on jäsenenä koko maan kattavassa siviilipuolustusyhdistyksessä, jolla on myös naisjärjestönsä (tavallaan sisaryhdistys) "Danske Kvinders Beredskab". Läänien sairaalavalmiuslautakunnat (lääkintöhallituksen alaisia) ovat velvollisia rauhan aikana valmistelemaan olemassa olevien sairaaloiden muuttamisen niin, että ne lyhyellä valmiusajalla voidaan saattaa vastaanottokykyisiksi myös sotasairaaloina ja edelleen valmistelemaan apusairaaloiden perustamisen.

Yhdistelmä

Kuten edellä olevasta näkyy, ei Tanska aikanaan luonut suurvalta-asemaansa tyhjästä ja ilman kovia koitoksia ja yhtä selvää on, miksi sen oli taivuttava miehittäjän ikeen alle keväällä 1940. Ei siis liene ihmeteltävä, miksi pieni Tanska lähti isoisten mukaan NATO:on. Pienten kansojen asema suurvaltojen naapurina ei ole helppoa!

Tanskan NATO-jäsenyys tietenkin maksaa. Sen puolustusbudjetti on noin 3 % bruttokansantuotteesta, mutta se on sittenkin pienempi kuin esimerkiksi puolueettoman Ruotsin, jossa vastaava menoaerä vuonna 1967 oli melkein 5 %. Henkeä kohden nämä luvut vastaavana vuonna olivat Tanskassa 265 mk, kun ne Suomen osalta olivat vain 105 mk, Ruotsissa peräti 527 mk ja Norjassakin 337 mk.

Tanska on vapaamielinen maa. Kaikkihan me tiedämme miten tämä vapaamielisyys on sallinut maailman hippiliikkeen vapaasti "nousta maihin" Kööpenhaminaan, tiedämme, että seksimoraalin kanssa on asiat vähän niin tai näin jne. Ei siis ole kovin kummeuttavaa, jos esimerkiksi aseistakieltäytyjiä on enemmän kuin muissa Pohjoismaissa. (Vuoden 1971 tietojen mukaan n 3 000 eli 10 % palvelukseen astuvien kokonaismäärästä. Lukumäärä nousi jyrkästi 1968 kun myös poliittiset syyt hyväksyttiin kieltäytymisen perusteiksi. Vuonna 1971 oli aseistakieltäytyneiden määrä prosentteina palvelukseen hyväksytyistä mm Ruotsissa n 5 %, Tanskassa em 10 %, Norjassa n 2 %, Saksan Liittotasavallassa n 10 % ja Suomessa n 0,5 %.) Tilanne on ilmeisestikin pantava myös ainakin osittain tuon "vapaamielisuuden" nimiin kuin pidettävä sitä todellisena haluttomuutena kieltäytyä puolustamasta maataan. Siihen lienevät miehityksen antamat opetukset liian raskaita. Vaikka tanskalaiset haluavat olla rauhan puolella ja sotaa vastaan, haluavat he sen nimenomaan tanskalaisina ja sillä selvittyy niin Tanskan NATO-jäsenyys kuin sen suhteellisen voimakas puolustuslaitoskin.

Vaikka Tanska ei pinta-alaltaan kuulukaan aivan kaikkein pienimpiin maihin Euroopassa (43,04 km²), on se saarivaltakuntana erittäin rikkonainen ja herkästi haavoittuva. Sen vuoksi se tarvitsee eri puolustushaaransa melko korkeassa valmiudessa ja "normaalia paremman" suorituskykyisinä. Kaikille potentiaalisille vihollisille on tehtävä selväksi, ettei Tanskaan kannata hyökätä ja jos näin sittenkin kävisi, on vihollinen pystyttävä kaikkialla samanaikaisesti lyömään tai ainakin pysäyttämään sen eteneminen. Muussa tapauksessa saattavat historian tapahtumat toistua. Ja tästä tanskalaiset haluavat vastata, että näin ei käy!

LÄHTEET:

Laerebog for Haerens menige, Haerkommandoen 1965
Den Danska Soldat, Herkommandoen 1968
Truppendienst Taschenbuch, Fremde Heere, "Die Armeen Der Nato", 1966
Jane's Weapon Systems 1971-72, Lontoo 1972
Taskutietoa maanpuolustuksesta 1971-1972, PE, 1971

Täytettyämme 1. päivänä syyskuuta 1972

50 VUOTTA

pyydämme kunnioittaen kiittää ystäviämme ja asiakkaitamme meille osoitetusta luottamuksesta ja toivomme yhteistyön edelleen jatkuvan yhtä miellyttävästi kuin tähänkin asti.

VMT
50
1922-1972

VALTION MARGARIINITEHDAS

MYLLYKOSKI OY

Myllykoski

Puh. 951-56 421

**Viihtyisän asumisen paikaksi
Tampereella**

UIMAHALLITALO

Pirkankatu 10-12
33230 Tampere 23 puh. 931 - 29 460

— Ravintola — Uimahalli
— Hotelli — Hieronta
— Pesulat — Saunat

MITÄS TIEDÄT KOTISEUTUTUTYÖSTÄ

Pääsihteeri Pentti Palmu

Ai kuka, minäkö! En juuri mitään. Pitäisikö muka tietää. Eihän kaikkea ehdi harrastamaan, ei joka asiasta selvää ottamaan.

Niinhan se on. Minulle suotiin kuitenkin mahdollisuus perehtyä asiaan Valtakunnallisilla Kotiseutupäivillä Salossa 16.—18. 6. En vielääkään pysty vastaamaan kysymykseen mutta ajattelemaan ne päivät painivat.

Järjestömme koostuu kahdenlaisista miehistä. Olevista ja menevistä. Molempia löytyy sekä palveluksessa olevien että siviiliin siirtyneiden kadettiupseerien joukosta. Kun molemmilla ryhmillä on samat vaivat, eli ei aina tiedä mitä tehdä, voin kertoa, että kotiseututyössä on aina tekemistä. Siellä on myös tilaa tekijöille. Niin ainakin kuulin sanottavan Salossa.

Upseeriko kotiseututyöhön

Jokainen meistä on jossain syntynyt. Johonkin meidät kerran haudataan. Aluekeskusten ja niiden ympäristön moninaisen vuorovaikutuksen tuloksena syntyy yhteiskunnassamme jatkuva muuttoliike. Näennäisesti se suuntautuu aluekeskuksiin ja siitä mm on seurauksena, että lapsuutemme kotipiha varsin usein on jo kouluvuosina toinen. Vartuttuamme täysi-ikäisiksi ja hakeutuessamme työhön askellamme ehkä jo kolmatta sijaa.

Upseerin ammattiin kuuluu olennaisesti siirrot joukko-osastosta toiseen, laitoksesta laitokseen. Ani harva palvelee koskaan päivääkään kotiseudullaan. Useimmat tuntevat itsensä kulkureiksi. Kotiseutu on vain unelma, jota ei ole.

Siksi on luonnollista, että upseeri vieroksuu kotiseututyötä tai ainakin sijoittaa sen niiden harrastusten joukkoon, joihin paneudutaan sitten eläkkeellä. Näin ollen on oletettavissa, että emme juuri tunne tuota työtä muuna kuin nimenä ja ehkä tiedämme, että palveluspaikkakunnallamme on jossain kotiseutumuseo, joka sekin tuntuu niin kovin menneisyydeltä.

Henkistä ja aineellista

Joskin kotiseututyö todella on kansanperinteiden ja paikallisen historian tallentamista, on se myös tänään yhteiskuntasuunnittelua, henkisen ja aineellisen vaurastumisen edistämistä sekä moninaista yhteistoimintaa valtakunnallisella, maakunnallisella ja paikallisella tasolla. Se on työtä, jossa vapaaehtoisen työn tueksi tarvitaan, ja on jo saatu julkisen vallan, lähinnä kuntien toimenpiteitä.

Yhteisvaikutusta

Kun maakuntaliittojen merkitys maakuntien etujen ajajina ja valvojina yhä kasvaa, ja maakuntakohdainen kotiseututyö rikastuttaa vaalimisen arvoista kulttuurityötä, tarjoaa se jokaiselle alueella asuvalle, työskentelevälle tai vain oleskelevalle moninaisia mahdollisuuksia ainakin vapaa-ajan harrastukseen. Tarkoiton tällä sitä, että kyllä helsinkiläinen voi löytää Sodankylässä kotiseututyöstä juuri sellaisia arvoja, joiden vuoksi kannattaa lähteä puuhaan mukaan, ja vastaavasti Kainuulainen Satakunnasta omaleimaista seutupiirteisyyttä, johon haluaa tutustua.

Kotiseututyö on jos mikään yhteisvaikutusta ja kulttuurin vuorovaikutusta, jota ei suinkaan voi tai tarvitse tehdä siellä missä olemme syntyneet, vaan juuri siellä missä nyt olemme, elämme ja vaikutamme.

Miten menetellä

Upseereista sanotaan, että ne ovat sellaisia 'herroja', jotka kulkevat kartat käsissään ja kyselevät paikakuntalaisilta, missä ovat. Tuo on jopa totta, vaikka se haiskahtaakin panettelulta. Kotiseututyössä sitä sopii kysyä, ottaa selvää ja perehtyä. Siinä sitä saa samalla ammattikoulutusta. Tulee sinuksi seudun kanssa ja voi samalla perehtyä siihen asujamistoon, jonka keskuudessa elää ja jonka hyväksi kulloinkin työskentelee.

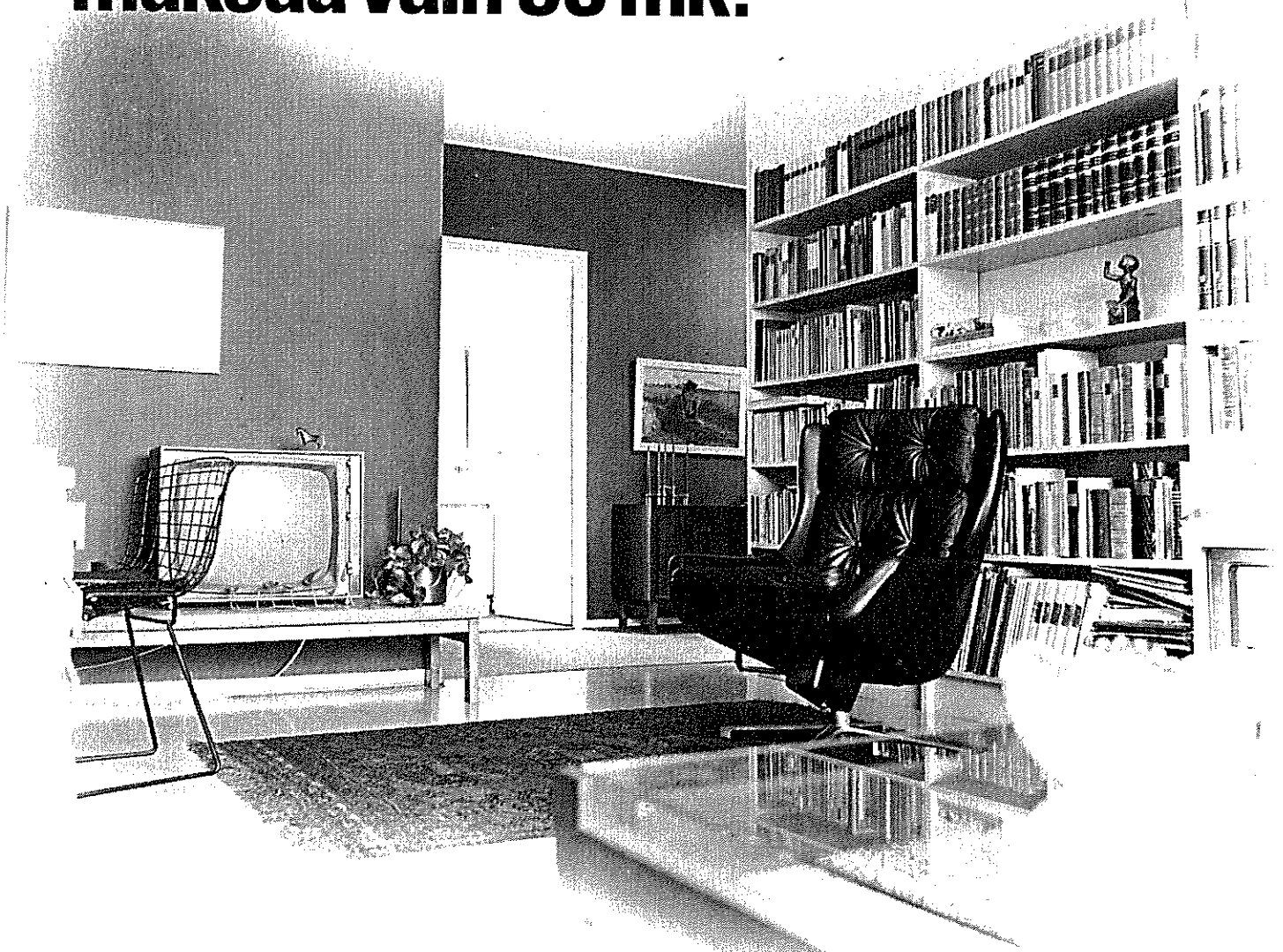
Kun kotiseututyön valtakunnallinen organisaatio mahdollistaa toimintaan liittymisen jokaisessa maamme kunnassa ja jopa puhelinluettelot vastaavat kysymykseen 'miten', on mielestäni tässä yksi selkeä vastaus kysymykseen mitähän kummaa veljespiirimme tekisikään ensi syksynä, talvena, keväänä ja tulevana kesänä. Eikä siihen tekemiseen tarvita veljespiirejä. Meistä voi kuka tahansa yksilönä, joskin myös Kadettikunnan jäsenenä, hakeutua kosketukseen, tarjoutua mukaan juuri siellä missä nyt asuu.

Eikö käy

En tosin ole lupia tiedustellut. Jos vaikka olisi ensin pitänyt. Minusta mm jokainen varuskuntakin on osa suomalaista maakuntaa, pitäjää, kaupunkia. Se on osa Säkykylää, Kajaania, Kontiorantaa. Siellä missä puhutaan vaalittavista kulttuuriarvoista, siellä pitäisi muistaa myös niitä tarvittaessa puolustaa hävitykseltä ja tuholta ja juuri silloin onkin lyötävä kättä maanpuolustajan ja kotiseutuihmisen, yksien suomalaisten.

Mitenhän se olisi jos jo ensi vuonna näkisi Kajaanissa pidettävillä valtakunnallisilla kotiseutupäivillä Kaadereitakin mukana. Sitä sopii tuumata!

Jos kotinne arvo on 35.000 mk, Sampo-Tarmon kotivakuutus sille maksaa vain 58 mk.

Kotivakuutusta luullaan yleisesti kalliimmaksi kuin se onkaan. Näin jää kodin arvokas irtaimisto ilman vakuutuksen antamaa suojaa taloudellisten vahinkojen varalta.

Sampo-Tarmon kotivakuutus on yhdistelmävakuutus, joka korvaa omaisuudelle sattuneet vahingot. Siihen sisältyy myös vastuuvakuutus, matkalla mukana oleva omaisuus ja oikeusturvavakuutus, vieläpä perheenjäsenten tapaturmavakuutuskin. Kotivakuutukseen voidaan liittää indeksiehto.

Ottakaa yhteys Sampo-Tarmon kotivakuutus-asiiantuntijoihin, he antavat Teille lisätietoja ja järjestävät kotinne vakuutusturvan kuntoon. Helposti ja mukavasti.

SAMPO-TARMO
yhtä lähellä kuin lähin puhelin

KIRJALLISUUTTA

”SCHNEZIN MUISTIO” – KESKUSTELUA SAKSAN LIITTOTASAVALLAN ASEVOIMIEN TILASTA

Majuri H Särkiö

Mielipiteiden vaihto maanpuolustuksen tilasta ja tarpeellisista toimenpiteistä on viime vuosina aaltoilut voimakkaana Saksan liittotasavallassa kuten monissa muissakin Euroopan maissa. Bundeswehr, suurella rahalla ja hartaudella pystytetyt puolustusvoimat, ei ole kurinsa, henkensä ja arvioidun taistelutehonsa puolesta vastannut täysin odotuksia ja investointeja — tämä on ainakin Länsi-Saksassa varsin yleinen käsitys.

Ehkä huomattavin puheenvuoro edellä mainitussa keskustelussa on ollut ns Schnezin muistio. Muistio on maavoimien silloisen tarkastajan, kenraaliluutnantti Albert Schnezin varsinaisesti vain virkakäyttöön tarkoittama, mutta piankin lehdistöön vuotanut katsaus maavoimien tilaan. Muistio syntyi tuolloisen puolustusministerin Gerhard Schröderin toimeksiannosta vuonna 1969 ja se on pääasiassa Schnezin itsensä laatima. Tuloksena oli monella tavalla kiintoisa asiakirja. Ensinnäkin tekijänä ei ole siis kuka tahansa sotilaskynäilijä, vaan Länsi-Saksan silloin toiseksi korkein sotilashenkilö, erittäin kokenut upseeri. Muistion 87 laajahkoa teesiä koskettelevat rauhanaikaisten asevoimien keskeisiä ongelmia kuten kuria, henkeä, koulutustasoa, oikeudenhoitoa, organisaatiota, johtamista jne. Selvityksen asiasisältö ja varsinkin ratkaisuehdotukset ovat usein keskusteluun haastavia ja kärjekkäitä, mutta antavat sellaisenaan kuvan erittäin vakaviin ongelmiin kietoutuneesta armeijasta. Muistiossa esitetyillä asioilla ei sinänsä ole luonnollisesti mitään välittömiä kosketuskohtia Suomen puolustuslaitoksen ongelmiin, mutta saattaa olla hyödyllistä tutustua ajankohtaisiin vaikeuksiin myös muilla tahoilla. Ongelmien eräät perussyöt, yhteiskunnallisesta kehityksestä johtuvat, ovat sitäpaitsi yleiseurooppalaisia ja tulevat aikanaan epäilemättä näkyvämmän myös Suomessa. Erityisesti on syytä kiinnittää huomiota siihen avomieliseen ja selkeään tapaan, jolla eräitä osin arkaluonteisiakin seikkoja käsitellään.

Seuraavassa on poimittu näytteeksi Schnezin teeseistä joitakin hieman lyhennettyjä mutta sanatarkkoja otteita — arviointi ja mahdollinen kommentointi jäävät arvoisien lukijoiden asiaksi.

”Hyvän taisteluarvon saavuttaminen edellyttää asevoimilta, että

— tehtävät ja resurssit ovat järkevässä suhteessa toisiinsa,

— on olemassa terve henkilöstön koostumus ja riittävän kaukonäköinen henkilöstösuunnittelu,

— johtajisto on fyysisesti, henkisesti ja ammatillisesti tehtäviensä tasalla,

— koulutuksessa ja kasvatuksessa, organisaatiossa ja joukkojen varustamisessa otetaan huomioon kaikilla tasoilla selkeä sodan kuva,

— itseluottamus, esimiesten ja alaisten välinen luottamus sekä sisäinen varmuus tehtävien toteuttamiskelpoisuudesta muodostavat kuuliaisuuden perustan,

— totuudellisuus ja tyyneys, itsenäisyys ja vastuullisuus ovat tunnusmerkillisiä johtajille kaikilla tasoilla,

— jokaisen sotilaan käyttäytymistä ja toimintaa säätelevät yksikäsitteiset ja yksinkertaiset määräykset, jotka on laadittu ensisijassa sotilaallisten näkökohtien pohjalta,

— taistelutoiminnan edellyttämää sisäisen ja ulkoisen kurinalaisuuden vaatimusta toteutetaan johdonmukaisesti ja lujasti,

— mahdollisen sodan kaikissa tilanteissa vaadittava kovuuksa kasvatetaan koulutuksessa.

— Joukot kärsivät liian monista tehtävistä ja toimista. Seurauksena oleva ylläsiittuminen johtaa hiljaiseen tottelemattomuuteen. Kuuliaisuus on monilla aloilla järkkynyt ja sitä nakertavat puutteet tehtävien annossa.

— Liian jyrkkä palvelus- ja vapaa-ajan toisistaan erottaminen heikentää joukkojen sisäistä kiinteyttä. Elintaso- ja viikkotuntiajattelu, joka on vallalla enimmältään varsin nuorina avioituneiden upseerien ja aliupseerien parissa, vaikuttaa kielteisesti koulutustehtävään ja myös palvelusajan ulkopuolisiin inhimillisiin kontakkeihin.

— Vastuun siirto on usein tehtävien annossa oleellinen elementti; tämä heikentää luottamusta johtoon, jota lisäksi moititaan siitä, ettei se kylliksi eläydy alaistensa asemaan.

— Yhtymien ja yksiköiden koulutuksessa on arveluttavia aukkoja ja heikkouksia erityisesti tärkeimmällä alueella, taistelukoulutuksessa. Monet komentajat ja päälliköt luisuvat liioiteltujen varomääräys-

ten ja vaukkojen terveydenhoitoon liittyvien määrysten vuoksi usein taistelukoulutuksen kovista vaatimuksista oppisaleihin tai ylimitoitettuun tekniseen koulutukseen.

— Terveydeltään heikentyneet esimiehet etsivät pienimmän vastuksen tietä eivätkä käytä hyväksi joukkojen järkevään fyysiseen rasittamiseen tarjoutuvia mahdollisuuksia.

— Uskollisuus pienissä palvelustehtävissä jättää usein toivomisen varaa.

— Upseeristosta on suuri osa komentajista ja opetusupseereista samoin kuin taktiikan opettajista sotakouluissa liian vanhoja.

— Upseeristosta on suuri joukko vanhempia esiupseereita vain rajoitetusti ja ilman riittävää koulutus- tai johtamistehoa käyttökelpoisia.

— Henkilöarvostelussa tavallisiksi tulleista puolitotuuksista ja kaunistelusta on lopullisesti päästävä. Vaatimattomuuden ja palvelustehtävien uskollisen suorittamisen vaatimus on saatettava kunniaan. Kaikkien esimiesten on valvottava, että totuudellisuus ja suoraselkäisyys myös alaisiin päin tulee jälleen ”esimies — alainen” suhteen keskeiseksi osaksi.

— Sotilaallisen kurin lujittaminen ja erityisesti alimmissa arvoissa palvelevien esimiesten auktoriteetin vahventaminen ovat äärimmäisen välttämättömiä. Tässä yhteydessä on tutkittava, mitä erityisiä ”kasvattavia toimenpiteitä” voidaan antaa myös pienen taisteluyksikön (taistelujoukon-, asejärjestelmän-, ryhmän-, partion-) johtajan käyttöön.

— Taistelukoulutusta erityisesti joukkoyksikön ja sen osan puitteissa tehostetaan niin, että reipas henki ja hurtti huumori palaa jälleen joukkoihin. Tämän aikaansaamiseksi toimeenpannaan nykyistä enemmän pitkiä harjoituksia myös varsinaisten harjoitusalueiden ulkopuolella.

— Kaikissa joukoissa tapahtuva liikunta- ja mieskohtainen koulutus auttavat kasvattamaan sotilasta lujaksi itseään kohtaan ja mukautumaan yhteisöön. Jo voimassa olevien koulutustavoitteiden saavuttamista tullaan vaatimaan. Erityistä painoa tullaan panemaan myös komentajien ja yksiköiden päälliköiden fyysisen suorituskyvyn parantamiseen.

— Käsitys, että sotilaallinen palvelus olisi toteutettavissa palkkapolitiikkaan sidotun 40-tuntisen viikon puitteissa, ei vastaa vaatimuksia. Mainittua käsitystä on vastustettava. Henkilöstölle koituvat erityiset ylityörasitukset olisi kuitenkin korvattava suurpiirteisesti hoidetuilla vapaa-aikajärjestelyillä, ilman pikkumaista työtuntien ynnäämistä.

— Joukkojen komentajina käytettävien upseerien suunnitelmallinen nuorentaminen liittyy vaatimustason kohoamiseen. Tulevaisuudessa ei divisioonan komentaja saisi olla 55 vuotta vanhempi eikä prikaatin komentaja yli 50 vuoden.

— Upseerien peruskoulutus muokataan uudelleen siten, että siinä saavutetaan ensimmäisissä tehtävissä tarpeellisten tietojen antamisen ohella nykyisin ehdottoman välttämätön tieteellinen taso.

— Yksittäisten epäkohtien korjaaminen auttaa yhtä vähän kuin sairauden oireiden lääkitseminen. Vain

juuriin saakka ulottuva reformi, jonka päämääränä on leikata mätä pohja myöten pois, voi kohottaa maavoimien taistelutehoa ratkaisevasti.”

Kohua herättänyt ja Bundeswehrissä jo osaltaan näkyviin käytännön toimiin johtanut muistio on hiljan julkaistu kokonaisuudessaan. Se on asiapitoista luettavaa esimerkiksi päällikkö- tai komentajatehtävissä toimivan upseerin käteen!

K Hessler (toim), Militär-Gehorsam-Meinung (Serie Aktuelle Dokumente) Walter de Gruyter, Berlin — New York 1971, 130 s.

OY BLOMBERG AB

HAMINA

**raudat, naulat, vetimet,
letkut, putket, liittimet,
sauvat, siteet, hiihtimet,
mailat, kiekot, luistimet,
airot, veneet, uistimet
- kaikkea mahdollista kotiin
ja muualle toimittaa varmasti**

TERÄS OY

Vaasa — Hamina — Joensuu — Kajaani — Karhula —
Kemi — Kemijärvi — Kokkola — Kotka — Kouvola —
Kuusamo — Lahti — Lappeenranta — Lieksa — Nurmes —
Oulu — Pietarsaari — Pori — Riihimäki — Rovaniemi —
Savonlinna — Seinäjoki — Sodankylä — Tampere —
Tornio — Turku — Vaasa — Vantaa — Voikkaa — Ylivieska

"THE BLUE BERETS" – "SINIBARETIT"

"Harva tulee arvostaneeksi niitä saavutuksia, joita Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamisjoukot ovat viimeisten 25 vuoden aikana aikaansaaneet. Ja itse asiassa kysymyksessä on heidän saavutustensa mittavuus, sillä pitämällä rauhaa pidättäytytään myös sitä koskevasta uutisinformaatiosta. Sattumalta saattaa joku Grivas, Lumumba tai Nasser nostaa nämä vaiteliaat sankarit lehtien otsikoihin, mutta useimmiten jää heidän epäkiitollinen työnsä huomiotta ja aikakirjoihin viemättä."

Näin kirjoitetaan prikaatinkenraali Michael Harbottlen uusimman kirjan "The Blue Berets" englanninkielisellä käärelehdellä. Prikkenr Harbottle julkaisi 1970 lopulla huomiota herättäneen kirjansa "The Impartial Soldier" (Puolueeton Sotilas) Kyproksen oloista, jossa hän kuvasi erinomaisella tavalla rauhanturvaajan tehtävää yksityisen sotilaan, niin rivimiehen kuin johtajankin, näkökulmalta. Hän on suomalaisille tuttu paitsi esikuntapäällikkökaudeltaan UNFICYPissa (YK:n rauhanturvaamisjoukot Kyproksella) vuosilta 1966–68 myös siitä, että hän on jo kahdesti, vuosina 1971 ja 1972, toiminut pääluennoitsijana Suomessa toimeenpannuilla kansainvälisillä "International Piece Academy'n kurssilla (IPAC).

Hänen uusin kirjansa on läpileikkaus YK:n kaikista rauhanturvaamisoperaatioista, joihin on osallistunut sotilastarkkailijoita tai -joukkoja lukuunottamatta ensimmäistä operaatiota Balkanilla vuosina 1948–1950 (UNSCOB), jolloin kansainvälisen sekasomission voimin yritettiin estää kommunismin vaikutuksen valtaan pääsy Balkanilla. Operaatioista on yksityiskohtaisemmin selvitetty tapahtumat Israelin ja sen naapureiden välillä (UNEF/1956–67), toiminta Kongossa (ONUC/1960–64), toiminta Kyproksella (UNFICYP) vuosina 1963–71 (toiminta jatkuu yhä!) ja Läntisen Uuden Guinean vaiheet (UNTEA/1962–63). Erilaisia sotilastarkkailijaoperaatioita on vuosilta 1946–71, joista toiminta Kashmirissa (UNMOGIP) on vuodesta 1949 lähtien ollut käynnissä, samoin UNTSO Palestiinassa ja Siinailla, jonka 1947 alkanutta toimintaa Israelin 6-päiväisen kesäsodan jälkeen v 1967 vahvennettiin mm suomalaisilla (pääsotilastarkkailija, kenrnm E Siilasvuo + tarkkailijat Siinailla) ja jo päätökseen saadut UNOGIL Libanonista vuodelta 1958, UNYOM Jemenistä vuosilta 1963–64 ja UNIPOM Intian ja Pakistanin edelliskermaisesta selkkauksesta v 1965–66. Lukunsa on saanut myös YK-operaationa omassa luokassaan oleva Korean sota vuosilta 1950–53.

Kun muistaa, että suomalaisia on näihin operaatioihin osallistunut fyysisinä henkilöinä jo noin 7500, luulisi kirjan tekstin kiinnostavan heitä. Siihen antaa taas parhaan takuun kirjoittajan asiallinen tyyli, joka olematta silti millään tavalla "jutusteleva" kertoo asiat ilman "tieteellisyyden" niin monta kertaa turhaa painolastia ja itsekeskeisyyttä. Sellaisellekin lukijalle, jolla ei ole omakohtaisia kokemuksia, voi kirjaa suositella, sillä tässä on asiat lyhyesti ja tiiviisti koottu yksin kansiin ja näihin kansiin on liitetty myös arvokas lähdeluettelo kirjoista, lehdistä ja muista julkaisuista, joissa asioita on yksityiskohtaisesti kuvattu.

A.A.S.

"The Blue Berets", Kertomus Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamisjoukoista, engl Leo Cooper Ltd, Lontoo; 157 siv.

KORVAE KOKOON KESKITTÄ MIELIKSIIN 31 PÖYDÄN

RUOTUVÄKI

PUOLUSTUSVOIMAIN UUTISLEHTI — N:o 5 (221) — 10. VUOSIKERTA — 10. HELMIKUUTA 1972

ILMATILAA

Lentäjä katos Merikällä pohjoisella alueella, mutta se menee jättä pöytä. Tarkka sija on valmiin harjoitustapahtuman jälkeen, jota pidetään kesäkuussa.

Se valvoo, vaikka se on nyt valittu, mikä on se, mikä se on. Se on nyt valittu, mikä on se, mikä se on. Se on nyt valittu, mikä on se, mikä se on.

RUOTUVÄKI on nyt valittu, mikä on se, mikä se on. Se on nyt valittu, mikä on se, mikä se on.

Tilaa

RUOTUVÄKI

— puolustusvoimien uutislehti

Kadettimuseo

Kylkiraudan kevätnumerossa lukijakunnalle esitettiin vetoamus Kadettimuseon aineiston kartuttamiseksi. Tulokset jäivät niin laihoiksi, että on syytä epäillä kuuman kesän olleen osallisena siihen.

Arvoisa kaaderi, syyssiivousten yhteydessä Sinulta löytyy varmasti sellaisia esineitä, valokuvia ja vastaavaa, jotka sopisivat mainiosti Kadettimuseon lasikaappeihin. Tingi periaatteestasi säilyttää niitä vielä vuosi, "koska niihin sisältyy niin paljon henkilökohtaisesti arvokkaita muistoja" ja lähetä löytösi lyhyen selityksen kera Kadettikoululle. Aikaa museon avajaisiin on vähän, koska ne on tarkoitus pitää pohjoismaisten kadettipäivien yhteydessä toukokuun vaihteessa 1973.

Museota koskeviin kysymyksiin vastaavat maj O Hä m ä l ä i n e n puh 90—12581/475 tai kapt O T i h u l a puh 90—12581/473.

Lähetyksiin pyydetään osoitteeksi
Kadettikoulu
Kadettimuseo
00860 HELSINKI 86

FORD käy kaikille

Meitä on moneksi. Meitä ihmisiä ja autoilijoita. Mutta Ford käy kaikille. Sillä Fordilla on laaja valikoima henkilöautoja, kuorma-autoja ja pakettiautoja.

Täysipainoinen perhe

Se on Fordin henkilöautoperhe, jonka jokainen jäsen kertoo luotettavasta laadusta. Tunnette nimet Escort, Cortina, Taunus, Capri, Consul, Mustang.

Maailman eniten ostettu kuorma-auto

Se on Ford. Olettehan kuullut Fordin D-, K-, R- ja F-sarjoista. Näiden varmuudesta saadaan joka päivä kiistämättömiä todisteita ympäri maailman.

Joka kolmas Suomessa ostettu pakettiauto

Se on Ford Transit. Kuvitelkaa, minkä määrän tavaraa Fordit siirtävät Suomessa jo yhden päivän mittaan. Eikö se ole testausta jos mikään!

FORD antaa enemmän

KESKUSTELUA

VASTAUS KADETTIKUNNALLE

HYVÄ VELI

Juhannuksen jälkeen lähetettiin jäsenmaksunsa maksamatta jättäneille kadettiupseereille ilmoitus heidän poistamisestaan Kadettikunnan jäsenluetteloista. Ratkaisu oli ilmeisen selvä ja sotilaalliselle päätöksenteolle ominainen. Näin pitää ollakin! Mutta oheen liitetty "muis-tokirjoitus" ei ollut erikoisemmin korrekki. En tiedä, olivatko asetetut kysymykset tuotu julki rakentavassa hengessä todella pohdittaviksi, vaiko lopulliseksi iskuksi kadettihengen luopioille.

Esitettyjä kysymyksiä ei kannata lähteä yksilöimään, mutta mielestänni niistä paljastuu selvästi "mistä kenkä puristaa". Näin on hyvä! Kysymykset täytynee vain esittää ilmeisinä havaintoina vallitsevasta tilanteesta ja tuoda ne selvästi julki päätöksentekijöille.

Seuraavassa eräs esimerkki vallitsevasta tilanteesta:

Viidettä vuotta luutnanttina palveleva taistelukoneen ohjaaja suorittaa ns sisäänlentoa päivätoimintaan tarkoitettulla koneella määräkentälle. Sää on huonontunut suoritettun valvontalennon aikana. Lentokokemusta on taistelukoneella kertynyt vasta muutama kymmenen tuntia, viimeisestä lennosta on kulunut runsaasti aikaa. Kone lähestyy kenttää useamman sadan kilometrin tuntinopeudella. Teline, siiveke ja tarkistukset. Siinä on kenttä — mahtuukohan kuohon? Kone "istuutuu" ylinopeudella, mutta laukaistu jarruvarjo hidastaa koneen kiidon rullausnopeudeksi ennen radan päätä. Ohjaajan noustessa hikisenä koneesta ja ensi jännityksen lauettua voitaisiin häneltä

kysyä koulutuksen ja tehtävien tarkoituksenmukaisuudesta tai luutnantin toimeentulon riittävydestä. Vastaukset tulisivat varmasti olemaan realistiset ja vailla hymistystä. Unohdettiinko ihminen vai urattiinko hänet — tällä lennolla onneksi ei kumpaakaan!

Jatkossa samainen luutnantti siirtyi kaupallisen lentoyhtiön palvelukseen, koska hän ei tuntenut tehtäviään mielekkäiksi riittämättömistä toimintaedellytyksistä sekä riittämättömästä toimeentulosta johtuen. Nykyisin samainen luutnantti toimii koulutustaan vastavissa tehtävissä matkustajakoneen perämiehenä. Eikä ole ainoa! Tässä vain yksi esimerkki musta/valko asetelmalla asetettuihin kysymyksiin.

Kysymys kadettihengen sammumisesta on niin henkilökohtaisiin arvoihin vetoava, ettei sitä mainitussa lentolehtisessä olisi kannattanut esittää. Kadettihenki arvona on onneksi jokaisen henkilökohtaista omaisuutta, eikä sitä voida järjestöllisin toimenpitein poistaa — eikä sen symbolina varmaankaan ole jäsenmaksukuitti! Onkohan kadettihengen olemus vain muuttunut realistisemmaksi — tarpeeksi vaikuttaa käytännön toimenpitein henkilöstön viihtyvyyteen ja tehtävien tarkoituksenmukaisuuteen! Tästä olisi ehkä ollut hyvä keskustella tehokkaammin maakunnassa, nukkuvien sielujen herättämiseksi, ennen lopullista eroa.

Kadettiterveisin
Kapteeni L-O Fredriksson

—o—

Olen hyvilläni, että Sinä olet yksi niistä kahdestatoista, jotka 598 kirjeensaajasta ovat varmasti lukeneet sen ja siitä, että olet ensimmäinen, joka otat kantaa. SE OLI KIRJEEN TARKOITUS.

Sama kysymys — ei muistokirjoitus — on esitetty kaikille Kadettikunnan jäsenille Kylkiraudan lisälehdessä TUPPI viime kesäkuussa. Sillä on pyritty todella ravistelemaan meitä jokaista ja erityisesti päätöksentekijöitä, joiden täytyy olla ja jotka ovat vastuussa myös henkisestä kestävyyydestä siinä taistelussa, jota yhteiskunnassamme nyt juuri käydään aineellisin aseina moraalisen tahdon tuhoamiseksi. Olet oikeassa siinäkin, ettei kadettihenkeä luoda eikä hävitetä jäsenmaksulla, mutta jäsenmaksullakin luodaan edellytykset Kadettikunnan toiminnan mahdollistamiseksi. Ne, jotka toivovat meidän ja sen yhteiskunnan tuhoutumista, jota olemme luvanneet suojata, tietävät sen tahtuvan varmimmin heti kun taloudelliset edellytykset loppuvat. Siksi siis on järjestössä pantava suusäkkiä myöden ja vähennettävä kustannuksia siitä, missä se on mahdollista.

Vaikka laskisimme vain, että Kadettikunta käyttää jäsenmaksut jäsenkunnan hyväksi, tekee se tässä tapauksessa vuodessa 598 x 15,— eli yhteensä 8970,—. Tällä summalla voidaan tänä vuonna järjestää 50 jäsenelle seminaari, jossa pyritään löytämään keinoja keskustella tehokkaammin maanpuolustuksesta, maanpuolustustahdosta ja — hengestä myös maakunnissa.

Mitä eroon tulee, niin ovet ovat

auki jokaiselle, jossa kaaderihenki elää, ja erityisesti iloitsen siitä, jos se elää järjestön ulkopuolellakin. Sillä vain sillä on merkitystä. — Muuten kirjeen saajat, 598 upseeria, ovat kaikki yli kolmen (3) vuoden ajan olleet poissa järjestötoiminnasta, jona aikana heille on kahdesti yritetty kirjallisesti saada viestitetyksi tietoa Kadettikunnan päämäärästä ja tulevaisuuden suunnitelmista, joskin myös on samalla 'karhuttu' jäsenmaksua.

Missä on vika, tai kenen on syy? Sitä juuri olen kysynyt, ja ainakin Sitä jo osaltasi vastasit kysymykseen.

Siispä vielä kerran: ON AIKA VASTATA.

Hyvää syksyä Sinulle ja kaikille kaadereille

Pentti Palmu

JK: Pääsihteerin palstalla on tuo 'onneton kirje'.

ON AIKA VASTATA

24. maaliskuuta 1972 valmistui 56. kadetti- ja 41. merikadettikurssi. Se merkitsee sitä, että Itsenäisen Suomen kadettikouluissa on koulutettu yhteensä 5543 kadettiupseeria. Näistä on kaatunut ja kuollut kaikkiaan 1127. Kadettikuntaan kuuluu 3226 upseeria eli 73 % elossa olevista. 27 % on joko eronnut tai jäänyt pois järjestöstä. Tässä kohdassa jo pitää kysyä miksi ja samalla todeta, että se on tietenkin sallittua, joskaan ei toivottua.

Mutta mitkä ovat syyt. Niitä kannattaa ajatella. Onko kadettihenki sammunut. Eikö koulutus ja tehtävät olleetkaan odotusten mukaiset. Eikö ammatti tarjonnut riittävää toimeentuloa. Eikö keskinäinen arvostus ollutkaan sitä miksi se kuvattiin. Katosiko mielekkyys taistelulentillä vaiko varuskuntaelämäs-

sä. Unohdettiinko ihminen vai uhraattiinko hänet.

Lukuisat kysymykset vaativat vastauksia. Erityisesti siksi, että meidän tulisi voida sanoa valmistuville kadettikursseille miksi kannattaa liittyä Kadettikuntaan. Miksi kannattaa olla yksi Itsenäisen Suomen upseereista aikana, jolloin maanpuolustus on puolueettomuuden ja valtiosopimusten velvoitteiden ylläpitämistä sekä sodan ennalta ehkäisemistä. Aikana, jolloin meillä ei ole vihollisia, aikana, jolloin voimme käyttää kaiken tarvomme koulutukseen ja tahdon luomiseen.

Vastaaminen on tehtävä heti, ellei jo ole liian myöhäistä.

Pentti Palmu

RAHAKUORMAT :-

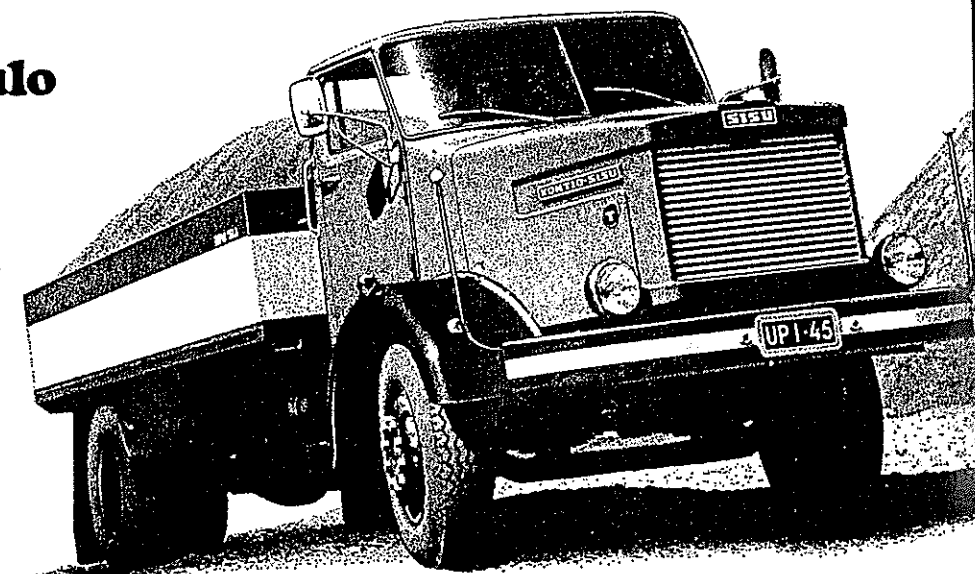
**Raskaassa
ajossa
on rahantulo
kalustosta
kiinni.**

SISU

Tulkaa koeajamaan auto, jolla työnteko kannattaa. Kontio-Sisu L-139. Sen saatte 150- tai 170-hevosvoimaisena.

Esittelyn yhteydessä voimme sopia myös nykyisen autonne vaihtohinnasta.

**SISULLA VEDÄT
ISOMMAT RAHAT**

OY SUOMEN AUTOTEOLLISUUS AB

Helsinki — Puh. 70 101

PÄÄSIHTEERIN PALSTA

ITSENÄISYYS TURVATAAN JOKA PÄIVÄ

Arvoisa Vastaanottaja
Hyvä Kadettiupseeri

Pyydän kunnioittavasti ilmoittaa, että Teidät on 30. 6. 1972 poistettu Kadettikunnan jäsenluettelosta.

Olen pahoillani, että näin on täytynyt menetellä siksi, että järjestötoimintaa hoidetaan taloudellisten periaatteiden mukaan. Koska Kadettikunta ry:n talous muodostuu vieläkin jäsenmaksutuloista, voivat vain jäsenmaksunsa suorittaneet olla osallisia jäsen-
eduista.

Helsingissä, kesäkuun 30 päivänä 1972

Pääsihteeri

Jk. Olipas ikävä kirje. Tällaisiakin pitää kuitenkin lähettää. Heinäkuun alkupuolella postitimme niitä alun seitsemättäsataa. Miksikö? Siksi, että kaikki ne, joille kirje lähti, ovat olleet jo yli kolmen vuoden ajan maksamatta jäsenmaksua. Koska, kuten kirjeessä kerrotaan, järjestötoimintaa on mm hoidettava taloudellisten näkökohtien mukaan, joudutaan tällais-
tenkin tosiasioiden eteen.

Tämän ei kuitenkaan tarvitse olla PERUUTTAMATONTA. Ilomielin otamme vastaan uusia uusia ja uusia vanhoja jäseniä. Kortti tai kirje kertomaan toivomuksesta ja hetimiten palautamme asianomaisen kortistoomme. Toivon, että saamme paljon tällaista postia. Asian edesauttamiseksi tarvitaan jokaisen kadettiveljen vetoavaa vaikutusta.

MERTA EDEMMÄKSI KALAAAN.

Ei pidä mennä, on vanha viisaus. Se siinä kyllä pitää paikkansa, että VANHA se on. Siksi nyt on pussillinen uusia parempi.

Vuosikokous vahvisti tämän vuoden teeman. Se onkin sopiva lähtökohta monenlaiselle ideoinnille. Piirien tulisi suunnitella esimerkiksi vuoden tempaus. Mieluummin sellainen, joka toistuu sitten vuodesta toiseen suunnilleen samanaikaisena ja-muotoisena suurena TAPAHTUMANÄ, jota odotetaan, josta puhutaan ja johon tullaan keinoilla millä hyvänsä.

No — eihän niitä nyt Mansikka-meininkejä eikä Ooppera-olevaisia voi järjestää kun sellaiset jo on keksitty, mutta on sitä paljon muutakin, jolla taas tarkoitan sitä, että sekaan vaan kyllä kansalla vapaa-ajan pulmia riittää!

Jokaisella valtakuntamme alueella on sellaista omaleimaisuutta, josta yhä löytyy mahdollisuuksia järjestää yksin ja yhdessä monimuotoista toimintaa.

Jos annetaan mielikuvituksen pelata, niin sanoiksi puettuna, voisi tavaksi ottaa järjestää vuosittain esimerkiksi

Lapin piirissä RUSKAT: syyskesällä lakka-aikaan
Kainuussa LOISKINNAT: keväällä koskien kuohu-
essa

Kuopiossa HUUTELOT: purjehduskaudella Kallavedellä

Vaasassa MAININGIT: kuutamoristeilyn aikaan
Vaasa—Uumaja—Vaasa

Pirkka-Hämeessä PILKAT: ampumakilpailujen
merkeissä

Merivoimissa PAAPUURIT: erikoispurjehdukset
Saaristomerellä

Joensuussa SULTSINAT: laskiaisloitteluna

Säkylässä HOPIAiset: siikajuhlat

Niinisalossa HARJAKSiset: ravit ja ratsastukset
ja siitä vaan myös muualla.

On selvää, että tässä on menty yli ja ali horisontin, mutta siinä se taito juuri piileekin. Eikä näitä yksin kykene, mutta läheltä varmaan löytyy muitakin, jotka potevat ja ovat siis valmiit mukaan. Jopa kunnat. Näistä esimerkkinä mainittakoon Rovaniemen kaupunki, joka julkisesti kertoi tv:ssä tapahtumain puutteesta.

Jos yksi talvi tuumataan ja kysellään mahdollisuuksia, niin jo seuraavana se lähtee käyntiin.

Siis suunnittelemaan suuria ja kansanjuhlia: arvokilpailuja, huveja, taidetapahtumia, tanssiaisia, hiltentymistä, arvostamista, näytöksiä ja esittelyjä.

— — —
Kun yksi hoksaa ja yhdeksän tuumaa, niin tuhat tanssii. Niin se on!

SANOTTU JA TEHTY

P...A LAFKA, sanoi eräs pohjois-suomalainen Kadettikunnasta ja onhan se tietysti niinkin, mutta ei meillä pelätä eikä ole syytä hävetä. Oulun kadetti-
piiri siirtyi kesäkuussa tehdyllä piirin vuosikokouksen päätöksellä — KOKOUKSEEN OSALLISTUI PERÄTTI 4 UPSEERIA — alueelliseksi piiriksi.

Piirin edustajana Kadettikunnan valtuuskunnassa on majuri P KORHONEN ja hänen varamiehensä, samalla piirin yhteysupseeri on majuri P PRINKKILÄ.

Vaikka piirin toimintamuodon valitseminen onkin piirin asia, on valitettavaa, että siitä päättämässä on vain 4 jäsentä piiristä, jossa vuonna 1971 oli 129 rekisteröityä kadettiupseeria.

Vaikuttaa todella siltä, että vuosi 1972 toi tullessaan huolen maamme tulevaisuudesta. Toisenlainen suhtautuminen onkin itsepetosta ja tuijotusta elintasomme pinnallisiin tunnusmerkkeihin.

Vakavin huolenaiheemme on kansallisen yhteenkuuluvuuden jatkuva heikkeneminen. Siihen tähtäävään toimintaan kun osallistuu hyvin organisoidut ja aktiiviset joukot.

Toivottavasti Kadettikunnan toiminnasta piittaa-mattomuus ei ole osoitus maanpuolustustahdon heikkenemisestä, epäisänmaallisesta poliittisesta asennoitumisesta eikä uskon puutteesta itsenäisyyden luomaan yksilölliseen ja yhteiskunnalliseen vapauteen.

MITÄ ON ALUEELLINEN PIIRITOIMINTA

Alueellisen kadetti-piirin asioita hoitaa piiriin kuuluvien jäsenten keskuudesta valittu yhteysupseeri. Hänet valitsee piirin kokous tai Kadettikunnan hallitus valtuuskunnan jäsenen esityksestä. Yhteysupseerin ensisijainen tehtävä on toimia kadetti-piirin jäsenien ja Kadettikunnan hallituksen välillä toimittaen mm Kadettikunnan tiedotukset jäsenille sekä välittäen jäsenien anomukset ja aloitteet hallitukselle. Luettelematta kaikkia yhteysmiehen piiritoimintaohjeen mukaisia tehtäviä tulkoon todetuksi, että hän on se elävä voima, joka ylläpitää yhteenkuuluvuutta ainakin kaikkien niiden Kadettiveljien kesken, jotka vielä sitä haluavat. Hän on myös se mahti, joka auttaa avuntarpeessa olevia ja viestittäjä, joka kertoo ilosta ja surusta, voitoista ja tappioista.

SIIS työtäpelkäämätön yksittäistaisteilija, jonka sydän on yhä paikallaan.

KUULUMISIA SAVONLINNASTA

Savonlinnan piiristä evl Mauri Sikio soitti ja kertoi kuulumisia:

Rantasalmen kunnanhallitus on päättänyt kunnostaa Haapaniemien muistomerkkialueen ja pitää sen vast'edes kunnossa.

Tällainen kadettiperinteiden arvostaminen ja niiden vapaaehtoinen vaaliminen on enemmän kuin kukaan osaa odottaa.

Kadettikunnan hallitus esittää kunnioittavat kiitoksensa Rantasalmen Kunnan Hallitukselle ja kaikille Rantasalmelaisille sekä toivottaa hyvää syksyä.

Samalla lähetetään terveisiä Savonlinnan kadettiupseereille, sille pienelle mutta uskollisten piirille.

MILLAINEN ON JÄRJESTÖTOIMINNALLINEN KADETTIPIIRI

Järjestötoiminnallisen kadetti-piirin asioita hoitaa kadetti-piirin vuosikokouksessa sen vuodeksi valitsema piiritoimikunta, johon kuuluu vähintään neljä varsinaista ja kaksi varajäsentä. Piiritoimikunnan tehtävänä on johtaa piirin toimintaa Kadettikunnan sääntöjen mukaisten tarkoituksien toteuttamiseksi sekä oma-aloitteisesti että Kadettikunnan hallituksen kanssa.

Tällainen ISKURYHMÄ saa ihmeitä aikaan niin piirin jäsenien kuin koko Kadettikunnan osalta. — Näyttöjä on ja tukevia.

TEE SIE MIE SUUNNITTELEN

On se elämänviisautta tuokin. Mutta järjestötoiminnassa se tuskin tuottaa tuloksia. Järjestöjen voima on sen jäsenistössä — jokaisessa yksilössä — eritoten, jos järjestön sisäinen yhteenkuuluvuus perustuu TEE SE ITSE järjestelmään. Tuo tee sinä se, ei sellaiseen jouda muuhun kuin hyviin ideoihin.

Kadettikunnan osalta piirien toiminta on se avain, jolla niin maanpuolustus- kuin järjestötoiminnalliset tavoitteet saavutetaan. Keskinäinen kanssakäyminen ja suhteiden luominen omalla, tai sanoisinko samalla alueella toimiviin muihin järjestöihin, monipuolistaa mahdollisuuksia.

Oleellisinta KUITENKIN ON, että valitaan yksi

tapa ja muoto kerrallaan, toteutetaan se, tutkitaan tulokset, tehdään johtopäätökset ja ryhdytään sitten uuteen asiaan.

Tuntuu siltä, että 2—3 kohdetta vuodessa on suurin mahdollinen määrä tavoitettavaksi. Yksikin onnistunut on parempi kuin monta aloitettua.

"MOLLOJA"

Sanotaan, että turvallisuus on sitä, että on joku johon nojata, mutta suomalaisen on silti syytä seistä omalla pohjalla eikä luottaa vieraaseen apuun. Ei edes nojatakaan!

Ei ole kahta samanlaista päivää. Eikä menneisyys voi koskaan olla kyllin viisas tulevaisuuden suhteen.

Paranemaan päin kuten entinen lentosotamies, piirtää hässäkän kuvia arestihuoneen ikkunaan.

Miksi ihmeessä ette sanonut ettette osaa uida, ennenkuin komennettiin altaaseen? Ei sitä kysytykään, herra majuri.

Onko aseet tuliasemissa? On. Onko patruunat aseilla? On. Onko ruuti kuivaa. On. Sittenhän on kaikki hyvin! Ei ole — iskurit ovat varuskunnassa.

sanoi Iommo!

OISKOS TUOSSA OLLUT ÄKKINÄINEN

Ja sitten vielä eräs merkittävä asia. ALKAA HYVAT VELJET PURKAKO MIELIHARMEJANNE TOIMISTONHOITAJAAN. Hän on täysin syytön hallituksen tekemiin päätöksiin ja minun hänelle antamiin tehtäviin, jotka hän pyrkii toteuttamaan aina kiitettävällä tavalla.

Siksi on sopimatonta soittaa ja parjata häntä, naita, eritoten kun usein tuollaisessa yhteydessä tulee käytettyä niin &?% + §§?Skieltä. En väitä, etteikö meille sattuisi virheitä, mutta niitä ei ole tarkoitettu HENKILÖKOHTAISIKSI LOUKKAUKSIKSI.

Jos, ja kun aihetta on — ja onhan sitä — niin pyydän soittelemaan minulle tai vaikkapa vaikka hallituksen jäsenille. He kun niin mielellään resuneraavat yhteisistä murehista.

ÄRHÄPPIÄ

Kun lukasin tuon kaiken edellä olevan niin tulinpa noloksi, kun niin olen ärhäppiä tekstiä ladellut, mutta joskun täytyy sanasta ja sarvesta käydä miestäkin. Siksi vielä tämä: "Isänmaatta teillä ei ole nimeä, ääntä eikä oikeutta. Te olette ihmiskunnan aviottomia lapsia. Liputtomina teitä ei uskota eikä suojella, kukaan ei halua vastata teistä. Alkää pettääkö itseänne toivoen pääsyä kieroista yhteiskunnallisista oloista luopumalla isänmaastanne. Missä ei isänmaata ole, siellä ei ole myöskään yleistä mielipidettä, johon voisitte vedota. Oman edun itsekkyys hallitsee ainoastaan, ja se, jolla on voima puolellaan, pysyy vallassa, koska kaikkien eduilla ei ole yhteistä suojelijaa".

tervehtien

-sihteeri

Jk. TÄNÄANKIN ON ITSENÄISYYSPAIVA.

* * *

KADETTIPALSTA

NYKYKADETTIN MIETTEITÄ YÖN PIMEINÄ HETKINÄ

(Otteita kadettikoulun päivystäjän kronikkakirjasta)

KOULUTTAJAN OSUUS LIIKUNTAKASVATUKSESSA

Sotilaan perusteellinen koulutus on hänelle itselleen varsin vaativaa ja jopa raskasta, ja aina raskaammaksi se muodostuu kulkuvälineiden kehittyessä, elämänrytmin kiihtyessä ja mukavuudenhalun kasvassa, sillä perustan kaikelle luo fyysinen kunto. Ilman fyysisen kestävyuden tiettyä astetta ei voi keneltäkään edellyttää henkistä kuntoa eli kestävyyttä sen enempää kuin ajatustoimintojen selkeyttäkään.

Liikuntakasvatus tämänpäivän puolustusvoimissa ei ole vielä läheskään sillä tasolla kun sen tänään tulisi olla, kun otamme huomioon valtiomme kehitys- ja elintasotilan ja yksilöiden suuntautumisen yhä enemmän pois urheilun piiristä. Kun verrataan liikunnallista tilaamme esimerkiksi eri kuntourheiluliittojen toiminnan vireyteen, niin täytyy lähinnä hävetä. Väittäisin, että kysymys on lähinnä motivoinnista, sillä miten on muuten selitettävissä, että vanhemmat ovat kiinnostuneet kuntourheilusta suorastaan suunnattomasti, kun samaan aikaan varusmies, jolle urheilu on

ollut tuskin 10 vuotta aikaisemmin kaikki kaikessa, ei koe läheskään aina liikuntakoulutusta mielekkäänä eikä edes asiallisena, vaikkakin parempi fyysinen kunto edesauttaisi valtaosassa hänen varusmiesaikaisissa toiminnoissaan. Näkisin seuraavassa 4 syytä asioiden tähän tilaan:

1. Liikuntakoulutukseen varattu varsin suppea tuntimäärä.
2. Järjestelmällinen ohjelma puuttuu varusmiesten saattamiseksi edes jonkinlaiseen peruskuntoon.
3. Todella pätevien kouluttajien puute.
4. Kouluttajilla motivaation puute.

Jos ajatellaan esimerkiksi taistelukoulutusta, joka kieltämättä on ehdottomasti tärkein ja aikaa vievin koulutuksen osa, niin siinä kaikki toiminnot merkitsevät tarkan järjestelmällisen edistymisen valvontaa. On esim. mahdotonta ajatella, että miehelle opetetaan ensin ryhmän toiminnot ennen kuin hän osaa yksityisen miehen toiminnot.

Näin ei valitettavasti ole liikuntakoulutuksessa. Kouluttaja on aina esimerkki joukolleen. Mikäli hänellä on passiivinen ote liikuntakoulutukseen, niin hän ei voi saada aihetta joukolle sopivaksi ja tällöin hän juuri kiipeää takaperin puuhun. Kouluttajan on nähdäkseni tehtävä paljon juuri liikunnan hyväksi, mikäli hän aikoo päästä nauttimaan koulutuksensa makeita hedelmiä. Hänen tulee

- ottaa selville kulloisenkin joukon kunto ja laatia ohjelman sen mukaan,
- motivoida joukolle sen tarvitsema kunnan taso,
- kannustaa joukkoa parempiin saavutuksiin ja pyrkiä näyttämään aina itse esimerkkiä,
- palkita hyvät suoritukset.

Kun kouluttaja saa itse asianmukaisen koulutuksen, huulesta eikä sen paremmin hilseestäkään näitä ohjelmia temmata, ja on todella innostunut myös liikuntakoulutukseen, alkavat tulokset näkyä myöskin muussa koulutuksessa, sillä kun kunto on hyvä, jaksaa joukko siirtyä metsässä nopeasti, ja yksityinen taistelijakin voi keskittyä täysitehoisesti muuhunkin kuin jalkojen siirtelyyn, valittamiseen ja repun ja taisteluvyön päälläpysymiseen niinkuin se useimmassa tapauksessa on nyt. Mitä onkaan kouluttajalle edullisempi kuin hyväkuntoinen, saumattomasti toisiinsa yksilöinä niveltynyt joukko, joka voi keskittyä yksinomaan toimintaan.

NÄINKÖ ?

VAI NÄIN ?

Kuva "Kouluttajan Oppaasta"

Kadetti K Hakala

SUUNTANA SARRIOJÄRVI

Sunnuntaina 30.7. klo 21.50 lähtee juna Helsingin asemalta kohti pohjoista. Mukana olemme myös me täältä Kadettikoululta tavoitteena Sarrijärvi noin 70 km Rovaniemeltä Kemijärven suuntaan. Kadettikoulun kesäleiri on jo vakiintunut vuosien mittaan opetusohjelmaan opittujen asioiden käytännön koe-tinkiveksi. Ei myöskään sovi kieltää, etteikö kovan työn ohella tällä leirillä olisi virkistävää merkitystä. Onhan se vaihtelua ikävään oppitunnilla istumiseen ja ikuisen Saharan hiekan nielemiseen. Kuten sanottu juna lähtee, harmittavaa kylläkin, viikonlopun vapaata lyhentävästi sunnuntaina ja leiri päättyy siten, että olemme takaisin kotoisessa Santahaminassa 10.8. torstaina aamulla. Matkaan lähdemme ihka tuoreina II vuosikurssilaisina hyvillämme "simpuaikojen" ohitettuamme. Mukavasti retkeilyvaunuissa matkustaen teemme matkaa varmasti rattoisasti kuten talvilleirillekin matkatessa. Jotta liika rattoisuus ei pääsisi yllättämään etenkin "kahvilavaunussa" kuten maj Tuominen asian ilmaisi, asetetaan vaunuihin päivystäjät sekä PU. Enemmän tai vähemmän levänneinä saavumme jo tutuksi käyneelle Rovaniemen asemalle poimittuamme matkan varrelta junaan

pyrkivät kadetit. Rovaniemeltä matka jatkuu bussikuljetuksena itse kesäleirialueelle. Sinne ei varmasti mennä lomallemaan, koskapa heti saapumisen jälkeen ohjelmassa seuraa telttamajoituksen pystytys sekä valmistautuminen seuraavan päivän harjoitukseen. Itse leiriohjelma käsittää pääpiirteittäin seuraavat osatekijät:

Taisteluammunnat, pioneerikoulutuksen, sissiharjoittelua, suunnistus-koulutusta sekä tutustumiset eri aselajien toimintaan. Näin edeltäkäs in olen saanut sen vaikutelman, että leirin suurimpia anteja on juuri tutustuminen eri aselajien toimintoihin. Ja mikä onkaan mielenkiintoisempaa kuin räjäytyskoulutus, jossa ei ilmeisesti a-tarvikkeita säästellä. Myöskin tutustuminen Viestikeskus 5:een lienee unohtumaton elämys, näin ainakin uskon kuunnellessani ennen käyneiden kommentteja. Vaikka tämä leiri tulee olemaan työntäyteinen on meille järjestetty iltaloma lauantai-illaksi sekä kuljetus Kemijärvelle. Näin etukäteen jo huvittaa miten mahtaa onnistua sunnuntaiaamuna klo 8 alkava pikalinnoitusharjoitus. Iltaisin mahdollisesti jäävä vapaa-aika voidaan viettää kalastellen, uiden ja saunoen eikä sovi unohtaa sotilaskodin tuomaa virkistysmah-

dollisuutta. Lyhyt, mutta varmasti mieleenpainuva leiri päättyy 9.8. keskiviikkona klo 17.10 lähtöön Rovaniemeltä.

Tämä lyhyt läpileikkaus kesäleirin ohjelmasta ja tapahtumista ei varmastikaan pysty ennakoimaan niitä eri tapahtumia joita en edes vielä osaa kuvitella. Jos mielesi tekee tutustua kesäleirin tapahtumiin, kehotan tutustumaan kronikkakirjaan kivikauden päästä uudestaan.

Kadetti H Simola

Kesäleiri on jo pidetty. Vastasikohan se kirjoittajan ennakkokuvitelmia? Kuva leirin kevytsinko-ammunnasta (Toimitus)

UPSEERIEN JA ALIUPSEERIEN HENGELLISET PÄIVÄT LAHDESSA 17.—19. 11. 1972

Päivät alkavat seppelenlaskulla Lahden sankarihaudalle perjantaina 17.11. klo 18.45. Kirkkoilta Keski-Lahden kirkossa klo 19.00.

Lauantaina 18.11. mm prof Aapeli Saarisalon esitys "Ajan merkkejä". Muina puhujina upseereita, aliupseereita sekä papistoa.

Sunnuntaina 19.11. jumalanpalvelus Launeen kirkossa klo 10.00. Saarnaa kenttäpiispa Yrjö Massa.

Päiville ovat tervetulleita kaikki upseerit ja aliupseerit sekä vastaavat kantahenkilökuntaan kuuluvat (evp:sta olevat mukaanluettuina). Pitkämatkaisille pyritään korvaamaan osa matkakustannuksista. Osanottajille varattu tilaisuus maksuttomaan majoitukseen ja maksulliseen ruokailuun. Opastus Hennalan kasarmialueen portilta.

UPSEERISTON JA ALIUPSEERISTON HENGELLISEN TOIMINNAN SAATIÖ

KADETTIKUNNAN

seminaari Radansuussa

16. - 17. 9. 1972

Kuva: Etelä-Suomen Sanomat

Vuosikokouspäätöksen mukaan on Kadettikunnan maanpuolustustyön päämääränä mm vaikuttaa sekä suoraan päätöksentekijöihin että yleiseen mielipiteeseen maanpuolustustahdon ja -valmiuden luomiseksi.

Tässä mielessä Kadettikunta järjesti päämäärän tavoittamiseksi seminaarin.

Seminaari toimeenpantiin 16.9.—17.9.1972 Radansuun Lomakodissa, Iitissä.

Seminaariin koottiin idearikkaita ja toimintatarmoisia jäseniä yhteisiin ideatalkoisiin laatimaan kadetti-piireille suunnitelmaa vuoden teeman toteuttamiseksi talvella 1972—1973.

Seminaariin osallistui 14 (28) kadetti-piiriä, Kadettikoulu ja Merisotakoulu. (kad 2, ltn 12, ylil 5, kapt 5, maj 11, evl 5, ev 2, kenr 1).

Työtä tehtiin yhteensä n 820 tuntia, johon ei ole laskettu valmisteluja.

Seminaari huomioitiin myönteisenä tapahtumana useissa Etelä- ja Itä-Suomen sanomalehdissä.

Itsenäisyys turvataan joka päivä

HYVÄ KADETTIVELI!

Vuosikokouksen päätöksen mukaan on v:n 1972 jäsenmaksu entinen eli 15,—. Siitä tuloutetaan järjestötoiminnallisille piireille 2,—/jäsen ja alueellisille piireille 1,—/jäsen.

Tämän jäsenmaksun lisäksi vedotaan jäsenkuntaan Kadettikunnan taloudellisen tilan kohentamiseksi ja pyydetään, että kaikki, joille se on suinkin mahdollista, suorittaisivat tukilisän 20,— —100,— markkaa.

60 vuotta täyttäneille jäsenmaksu on vapaaehtoinen eikä sen suorittaminen tai suorittamatta jättäminen vaikuta mitenkään jäsenetuihin, jotka ovat

- oikeus SMM-Kadettisäätiön avustuksiin
- jäsenlehti KYLKIRAUTA
- toimistopalvelu ja
- myyntipalvelu

JASENMAKSULLA tuet Kadettikunnan järjestötoimintaa veljeskunnan keskuudessa, TUKI-MAKSULLA teet maanpuolustusaatteellista työtä yhteiskuntamme keskuudessa ja LAHJOITUKSILLA luot Kadettikunnan tulevaisuutta.

Meidän tulee tietää, että hyvin organisoidut ja taloudellisesti riippumattomat voimat pyrkivät lakkauttamaan suomalaisuuden ja kukistamaan kansallisen vapauden, jonka olemme luoneet.

Pääsihteeri

PS. Muistathan, että Matrikelissa ovat varamme "kansissa". Tilaa toki. Toimiston osoite on Punavuorenk 14 B 32, 00150 Helsinki 15. Puh. 665739.

Tampereen Asepaja Oy

Vuolteenkatu 13
33100 Tampere 10
Puh. 931 - 29 435

Suoritamme kaikkia alaan kuuluvia töitä

TURUN VARTIOKESKUS OY
Turku

OY AGA AB
Kilo

OY ALGOL AB
Helsinki

HOTELLI EMMAUS
Tampere

HOLLMING OY
Rauma

HÄMEENLINNAN OSUUSMEIJERI
Hämeenlinna

HÄMEENLINNAN NAHKATEHDAS OY
Hämeenlinna

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ AURA
Helsinki

OY KYRO AB
Kyröskoski

MAINO-MALINEN OY
Turku

RAUMA-REPOLA OY
Helsinki

SIVENIN KONELIIKE OY
Helsinki

OY SKF AB
Helsinki

OY SUMATRAN KAHVI AB
Helsinki

SUOMEN HÖYRYLAIVA OY
Helsinki

**SUOMEN METALLITEOLLISUUDEN
TYÖNANTAJALIITTO**
Helsinki

**SUOMEN PELASTUSOSAKEYHTIÖ
NEPTUN**
Helsinki

**SUOMEN PUUNJALOSTUSTEOLLI-
SUUDEN KESKUSLIITTO**
Helsinki

TEMET OY
Helsinki

TERÄSBETONI OY
Helsinki

A. TILLANDER OY
Helsinki

OTTO WUORIO OY
Helsinki

YLHÄISTEN TEHTAAT OY
Salo

ERMACO OY
Helsinki

HELSINGIN MYLLY OY
Helsinki

KASVINSUOJELU OY
Helsinki

**KESKINÄINEN HÄMEEN
VAKUUTUSYHTIÖ**
Hämeenlinna

KINOSTO OY
Helsinki

LUMIVALKO OY
Turku

**ORION YHTYMÄ OY
LÄÄKETEHDAS ORION**
Helsinki

RAKENTAJAIN KONEVUOKRAAMO
Helsinki

T:MI N RAIHA
Järvenpää

OY SHELL AB
Helsinki

SIERAVUOREN LOMAKYLÄ
Eura — Honkilahti

SUOMEN HYPOTEEKKIYHDISTYS
Helsinki

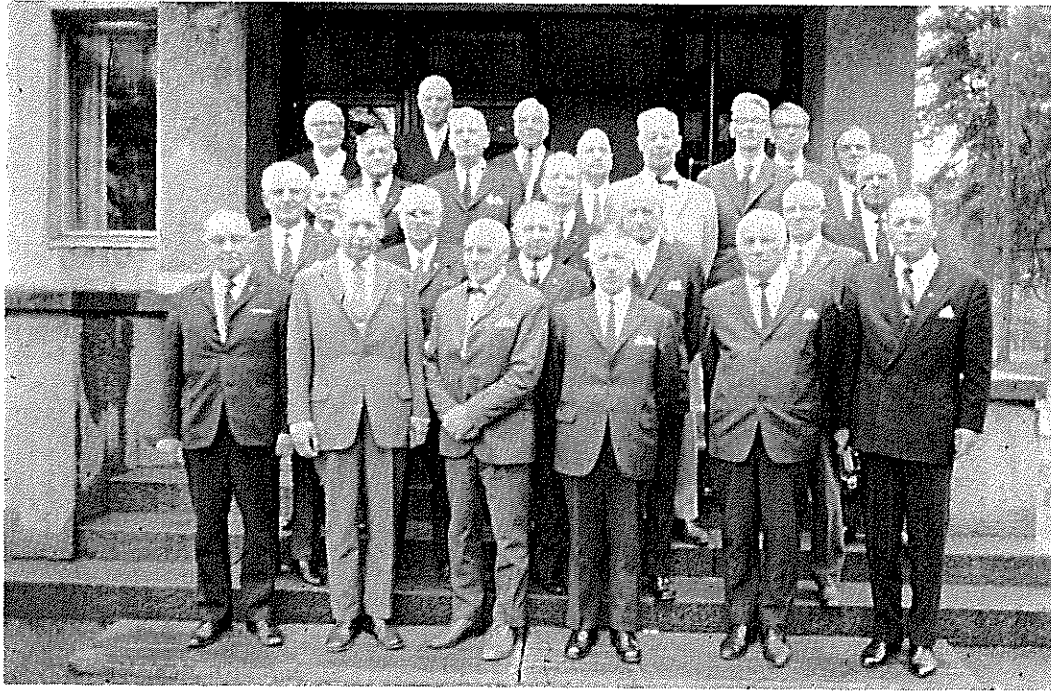
**ARKKITEHTUURITOIMISTO
HEIKKI SYSIMETSA KY**
Helsinki

TEOLLISUUSSANOMAT
Helsinki

VAASA
Pohjanmaan valtalehti

VASABLADET
Vasa

Kadettikurssien kuulumisia

8. Kadettikurssi 45-vuotias

Kadettikoululla järjestetyt tilaisuudet olivat alkuna 8. kurssin 45-vuotispäivän vietolle 30. 5. 1972. Tähän juhlaan liittyi myös 58. kadettikurssin kummikurssiksi kutsuminen. Kaikki kadettikoululla juhlaan liittyneet tilaisuudet tapahtuivat koulun johtajan eversti Lars Heinrichsin mukana ollen.

Yhteisen kahvitilaisuuden ja siinä eversti Viljo Torpon suorittaman läsnä olevien kurssitovereittensa esittelyn jälkeen pidettiin koulun juhlasalissa kenraaliluutnantti Ali Koskimaan johtama juhlakokous. Sen ohjelmassa oli kaksi kurssiin liittyvää selostusta: everstiluutnantti Yrjö Vasaman esitys kurssin kadettiaikaisesta elämästä, aatteellisuudesta, perinnepohjasta ja eri alojen saavutuksista sekä everstiluutnantti Torsten Chydeniuksen huumorintäyteinen pakina Pääskylahden muistorikkaasta kesästä v. -26.

Tärkeimpänä kokoustapahtumana oli kenraaliluutnantti Ali Koskimaan suorittama 58. kurssin kutsuminen kummikurssiksi. Koskimaa painotti oikean kadettihengen vaalimista, perinteitten kunniaa pitämistä ja kehittämistä sekä alltiutta palvelu isänmaata sen kaikissa kohtalon vaiheissa. Samalla hän toivoi, että perustettaisiin erityinen näkyvä kummikurssitunnus, joka kummikurssille luovutettaisiin. Vastauspuheessaan kadetti Jaakko Harja selosti kadettikoulutuksen nykyistä toteutusta ja pyrkimyksiä.

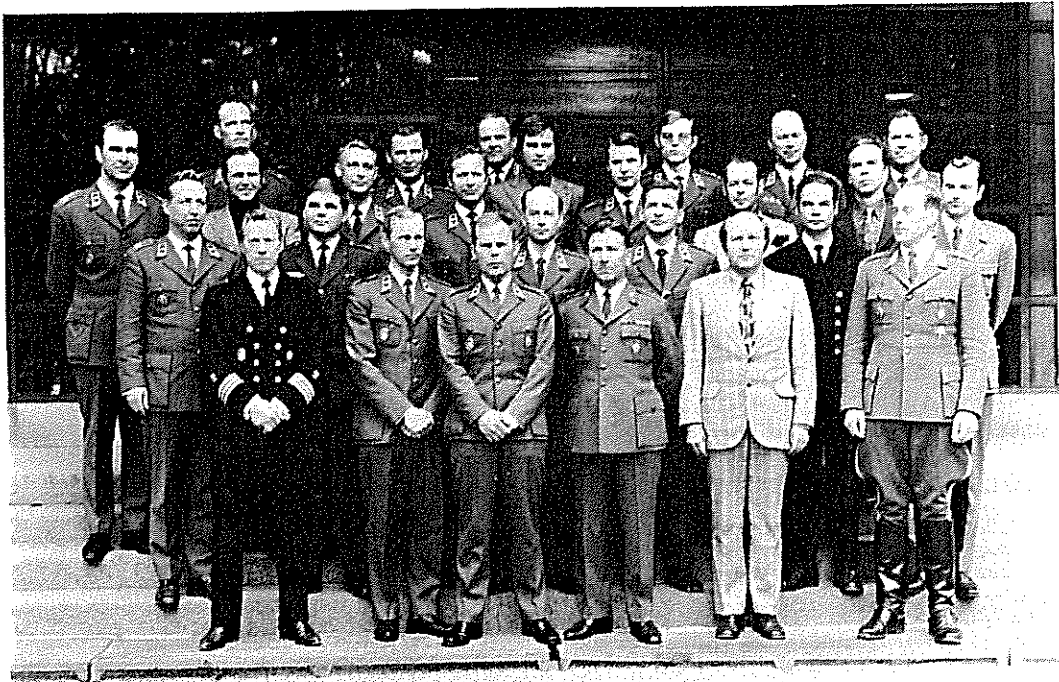
Koruton kunnianosoitus sankaritaulujen äärellä, jossa kukkien laskemisen yhteydessä everstiluutnantti Hutu Hornamo puhui, päätti varsinaisen kokousjuhlan. — Yhteisesti nautitun lounaan yhteydessä puhuivat eversti Heinrichs sekä Helsingin kadettiöirin puheenjohtaja eversti Niilo Riuttala.

Hotelli Vaakunan ala-aulasta — tervetulomaljan ja kukituksen jälkeen — liittyivät rouvat mukaan retkelle Upinniemeen. Kirkkonummen sankarihaudalla vietettiin lyhyt, mutta harras kunnianosoitus kenraalimajuri Risto Kareen laskiessa kurssin kukat sankaripaadelle. Tutustuttiin myös kirkkoon, jossa — kuten koko retkelläkin — toimi oppaana majuri Bertel Nordenstreng.

Upinniemessä kurssin otti vastaan kommodori Eino Siivonen opastaen myös eri kohteissa, asekäsitteilyhallissa, satamassa ja Merikappelissa. Koko päivän kestänyt juhla päättyi yhteisesti nautittuun päivälliseen, jonka aikana puhuivat eversti Matti Aarnio ja kommodori Siivonen sekä majuri Carl Ehrnrooth, joka selviteli karttapiirroksin Kirkkonummen ja sen lähiympäristöjen tapahtumia vapaussodassa. Musiikki, tanssi, vilkas seurustelu, vuosikymmenien takaiset ja lähemmänkin ajan muistelukset loivat illan tunnelman. Havaittiin: oltiin ikääntyneitä, mutta munkkiniemellinen eheä kadettihenki eli täydellisenä.

Juhliin osallistui 25 kadettitoveria.

YW

41. Kadettikurssi ja 27. Merikadettikurssi 15-vuotias

41. kadettikurssin ja 27. merikadettikurssin upseerit viettivät kurssinsa päättymisen 15-vuotisjuhlaa kulu-
van vuoden kesäkuun 10. päivänä. Juhlapäivän tilaisuudet jakautuivat kolmeen osaan, nimittäin tilaisuuksiin
Kadettikoululla, Merisotakoululla ja Kulosaaren Casinolla. Kokoontuminen tapahtui aamupäivällä Kadettikou-
lulla, missä pidettiin kurssikokous, laskettiin kukat sankaritauluille sodassa kaatuneiden kadettiupseerien
muiston kunnioittamiseksi ja nautittiin lounas. Isäntänä KadK:lla, samoin kuin myös iltajuhlissa, toimi kurssin
perinteiden isä, maj Tuomo Tuominen. Lyhyen merimatkan jälkeen tutustuttiin Suomenlinnassa Merisota-
koulun tiloihin ja toimintaan komkapt S Hirvosen ja kaptil M Kaitilan opastuksella. Mainittakoon, että juhli-
vaa kurssia muisti sanomalla mm vanhempi kurssi.

Mukana olleet lähettävät kadettitervehdyksensä niille kurssiveljille, jotka olivat estyneet saapumasta päi-
vän tilaisuuksiin.

Entinen kurssitoimikunnan puheenjohtaja
kadetti n:o 3644

KADETTIKUNTA ry

Punavuorenkatu 14 B 32

00150 Helsinki 15

Puhelimet: pääsihteeri 665 137,

toimistonhoitaja 665 739

Postisiirtotili: 7091

Pankit: PSP, KOP, PYP

Tiedäthän toki, että Sinua tarvitaan yhä. Maanpuolustus tarvitsee jokaisen miehen ja naisen. Kadettikunta haluaa olla ja on mukana työssä. Kadettikunta palvelee myös Sinua.

Kun tarvitset niin muistathan, että veljesjärjestöstäsi saat:

— Matriikkelin à	20,—/25,—
— Kadettikoulun 50-v juhlijulkaisun à	6,—
— Kadettikunnan viirin à	20,—
— Kadettikunnan merkin (ent. pienoismerkki) à	7,50

Hankkiessasi oman järjestön kautta lahja- ja käyttöesineitä tuet maanpuolustustyötä koko yhteiskunnassamme ja olet osa turvallisuutta.

Kiitos ja hyvää jatkoa.

SUOMEN MARSALKKA MANNERHEIMIN KADETTISÄATIO

Punavuorenkatu 14 B 32

00150 Helsinki 15

Puhelimet: sihteerin 665 137

toimistonhoitajan 665 739

Postisiirtotili: 13 558

Pankit: PSP, KOP, PYP

SMM:n-Kadettisäätiön adressipalvelu on aina käytettävissäsi. Sen monipuolinen tuotevalikoima tarjoaa tänään nopeasti arvokasta apuaan:

1. Adressit A4

— nahkakantiset (ruskea) à	50,—
— keinonahkakantiset (sininen) à	32,—
— 4-lehtiset (valkoinen) à	4,—
— 2-lehtiset (valkoinen) à	3,—
— onnitelu (keltainen) à	3,—
— surunvalittelu (keltainen) à	3,—
2. Pienoisadressit A6 à	—,50
3. Kiitoskortit 6×10 cm à	—,30
4. Kutsukortit 9×14 cm à	—,30
5. Kortit ilman tekstiä 7×11 cm à	—,30
6. Joulukortit 7×11 cm à	—,30
7. Pöytäkortit 4× 9 cm à	—,20

Kaikkien painotuotteiden hintaan sisältyvät kuoret.

Huolehdimme myös adressien tekstauksesta à 7—8 mk.

Hankkiessasi SMM:n-Kadettisäätiön painotuotteita tuet työtä oman veljespiirin keskuudessa.

Kiitos ja hyvää vointia.

4. RT-KURSSI

Ev Gustafsson, Karl Gerdt Kasimir myönnetty ero 1. 12. 1972

23. KURSSI

Evl Teittinen, Eino Valerius myönnetty ero 7. 8. 1972

14. ME-KURSSI

Evl Väisänen, Väinö Augusti myönnetty ero 30. 9. 1972

24. KURSSI

Evl Lastunen, Erkki Oskari myönnetty ero 5. 9. 1972

25. KURSSI

Evl Airakorpi, Sulo Arnold myönnetty ero 12. 11. 1972
Evl Rosenholm, Rolf Albert Sverre myönnetty ero 3. 7. 1972

26. KURSSI

Evl Juva, Olli Pellervo ylennetty everstiksi 5. 7. 1972
Evl Lehtovirta, Eero Taneli myönnetty ero 12. 9. 1972
Maj Määttänen, Martti myönnetty ero 9. 10. 1972
Evl Piirto, Lauri Ilmari myönnetty ero 8. 9. 1972
Evl Rajas, Heikki Eljas Sakari ylennetty everstiksi 10. 8. 1972
Evl Skyttä, Kaarlo Fjalar myönnetty ero 8. 9. 1972
Maj Vannainen, Klaus Karolus ylennetty everstiluutnantiksi 23. 9. 1972

27. KURSSI

Maj Freudenthal, Björn Olof myönnetty ero 5. 11. 1972
Maj Kuosa, Kalle Juhani ylennetty everstiluutnantiksi 23. 9. 1972
Maj Laaksonen, Olavi Johannes ylennetty everstiluutnantiksi 10. 8. 1972
Evl Ruutu, Kaarle Juhani ylennetty everstiksi 10. 8. 1972

19. ME-KURSSI

Maj Rannisto, Lari Kullervo myönnetty ero 7. 8. 1972

29. KURSSI

Ev Lukkarinen, Vilho myönnetty ero 8. 8. 1972

34. KURSSI

Maj Vasama, Seppo Kaarlo ylennetty everstiluutnantiksi reservissä 10. 8. 1972

36. KURSSI

Maj Saarenheimo, Klaus Simo ylennetty everstiluutnantiksi 19. 6. 1972

37. KURSSI

Maj Aro, Arvi Antero ylennetty everstiluutnantiksi 23. 9. 1972
Maj Linsuri, Paavo ylennetty everstiluutnantiksi 10. 8. 1972
Maj Kapt Loponen, Alvar Eerikki ylennetty majuriksi 10. 8. 1972
Maj Santavuori, Yrjö Kustaa Matti ylennetty everstiluutnantiksi 19. 6. 1972

38. KURSSI

Evl	Impola, Pentti Ensio	ylennetty everstiksi	10. 8. 1972
Maj	Malmén, Stig-Erik	ylennetty everstiluutnantiksi	10. 8. 1972
Maj	Markkula, Kalevi Ilmari	ylennetty everstiluutnantiksi	23. 9. 1972
Maj	Putkiranta, Martti Viljami	ylennetty everstiluutnantiksi	23. 9. 1972
Maj	Rannikko, Erkki Ensio Valdemar	ylennetty everstiluutnantiksi	10. 8. 1972
Maj	Sihvola, Raimo Einari	ylennetty everstiluutnantiksi	23. 9. 1972

39. KURSSI

Maj	Aaltonen, Matti Tapio	ylennetty everstiluutnantiksi	23. 9. 1972
Maj	Halonen, Ilkka Kalle August	ylennetty everstiluutnantiksi	23. 9. 1972
Maj	Parviainen, Matti Adolf	myönnetty ero	11. 8. 1972
Maj	Vesterinen, Veikko Väinämö	ylennetty everstiluutnantiksi	5. 7. 1972

40. KURSSI

Maj	Juurikkala, Eero Antti	ylennetty everstiluutnantiksi	23. 9. 1972
Kapt	Laine, Pekko Sakari	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972
Maj	Lilja, Pekka Jussi	ylennetty everstiluutnantiksi	23. 9. 1972
Maj	Mukala, Urpo Armas Juhani	ylennetty everstiluutnantiksi	19. 6. 1972
Kapt	Parkkonen, Pentti Juhani	ylennetty majuriksi	23. 9. 1972
Kapt	Saikkonen, Pauli Johannes	ylennetty majuriksi	23. 9. 1972

41. KURSSI

Maj	Jokinen, Pertti Ensio	ylennetty everstiluutnantiksi	23. 9. 1972
Kapt	Kymäläinen, Yrjö Sakari	ylennetty majuriksi	19. 6. 1972
Kapt	Luukanen, Mies Mauri Mikael	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972
Kapt	Riikonen, Erkki Matti Aleksander	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972
Kapt	Siitonen, Veikko Pekka	ylennetty majuriksi	23. 9. 1972
Kapt	Tiainen, Matti Olavi	ylennetty majuriksi	19. 6. 1972

42. KURSSI

Kapt	Hietämäki, Erkki Matti	ylennetty majuriksi	19. 6. 1972
Kapt	Kalliosaari, Erkki Kalle Einari	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972
Kapt	Kangasvaara, Seppo Ilmari	ylennetty majuriksi	19. 6. 1972
Kapt	Laaksonen, Pekka Jyrki Juhani	myönnetty ero	4. 8. 1972
Kapt	Lintula, Matti Väinö	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972
Kapt	Pankakoski, Heikki Olavi	ylennetty majuriksi	23. 9. 1972

28. ME-KURSSI

Kapt	Iivonen, Yrjö Olavi	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972
------	---------------------	---------------------	-------------

44. KURSSI

Kapt	Hölttö, Matti Rainer	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972
Kapt	Koskenvuori, Leo Uolevi	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972
Kapt	Nykänen, Pertti Edvard	ylennetty majuriksi	23. 9. 1972

45. KURSSI

Kapt	Ahtikoski, Seppo Juhani	ylennetty majuriksi	19. 6. 1972
Kapt	Antikainen, Matti Juhani	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972
Kapt	Hälvä, Jouko-Juhani Pellervo	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972
Kapt	Jokinen, Rauno Kauko Kalevi	ylennetty majuriksi	19. 6. 1972
Kapt	Kumpulainen, Kalevi Mikael	ylennetty majuriksi	23. 9. 1972
Kapt	Rairama, Pentti Johan	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972
Kapt	Turunen, Raimo Ilmari	ylennetty majuriksi	10. 8. 1972

49. KURSSI

Ylii	Kokko, Seppo Uolevi	ylennetty kapteeniksi	10. 8. 1972
Ylii	Laihanen, Kauko Juhani	ylennetty kapteeniksi	27. 8. 1972
Ylii	Uosukainen, Toivo Verneri	ylennetty kapteeniksi	10. 8. 1972

35. ME-KURSSI

Ylii	Tuomisalo, Pekka Tauno	ylennetty kapteeniluutnantiksi	19. 6. 1972
------	------------------------	--------------------------------	-------------

50. KURSSI

Ylii	Ahola, Matti Tapani	ylennetty kapteeniksi	19. 6. 1972
Ylii	Aitos, Risto Juhani	ylennetty kapteeniksi	10. 8. 1972
Ylii	Fredriksson, Lars Olof	ylennetty kapteeniksi	10. 8. 1972
Ylii	Iivonen, Onni Ahti Tuomas	ylennetty kapteeniksi	23. 9. 1972
Ylii	Kaapro, Valto Tapani	ylennetty kapteeniksi	19. 6. 1972
Ylii	Kauppila, Tarmo Lasse Juhani	ylennetty kapteeniksi	23. 9. 1972
Ylii	Kosonen, Kalle Antero	ylennetty kapteeniksi	10. 8. 1972
Ylii	Kuittinen, Juha Pentti Tapani	ylennetty kapteeniksi	10. 8. 1972
Ylii	Kyntöjärvi, Jukka Mikko Kalevi	ylennetty kapteeniksi	23. 9. 1972
Ylii	Lehto, Seppo Juhani	ylennetty kapteeniksi	19. 6. 1972
Ylii	Liira, Jukka Kalervo	ylennetty kapteeniksi	24. 7. 1972
Ylii	Maijanen, Antti Toivo	ylennetty kapteeniksi	24. 7. 1972
Ylii	Mäki, Juhani Ilmari	ylennetty kapteeniksi	10. 8. 1972
Ylii	Mäki-Kuhna, Raimo Jaakko	ylennetty kapteeniksi	10. 8. 1972
Ylii	Olkkonen, Osmo Juhani	ylennetty kapteeniksi	10. 8. 1972
Ylii	Paavilainen, Esko Tapio	ylennetty kapteeniksi	23. 9. 1972
Ylii	Rossi, Risto Pekka	ylennetty kapteeniksi	24. 7. 1972
Ylii	Runoinen, Esko Edvard	ylennetty kapteeniksi	19. 6. 1972
Ylii	Ruokolainen, Kauko Olavi	ylennetty kapteeniksi	10. 8. 1972
Ylii	Salomäki, Tapani Einari	ylennetty kapteeniksi	23. 9. 1972
Ylii	Seppänen, Matti Johannes	ylennetty kapteeniksi	23. 9. 1972
Ylii	Siitonen, Taisto Toivo Antero	ylennetty kapteeniksi	19. 6. 1972
Ylii	Simola, Antti Juhani	ylennetty kapteeniksi	24. 7. 1972
Ylii	Suvanto, Kari Jaakko	ylennetty kapteeniksi	19. 6. 1972
Ylii	Vaaja, Jaakko Sakari	ylennetty kapteeniksi	30. 9. 1972
Ylii	Vaismaa, Kaarlo Tapani	ylennetty kapteeniksi	19. 6. 1972
Ylii	Vesenterä, Pertti Tapio Henriikki	myönnetty ero	3. 7. 1972
Ylii	Vihersaari, Olavi Antero	ylennetty kapteeniksi	23. 9. 1972
Ylii	Viitanen, Martti	ylennetty kapteeniksi	19. 6. 1972

51. KURSSI

Ylii	Autio, Seppo Ilmari	myönnetty ero	31. 7. 1972
Ylii	Mure, Jaakko Arvi Antero	myönnetty ero	12. 6. 1972

37. ME-KURSSI

Ltn	Markkanen, Matti Olavi	myönnetty ero	22. 9. 1972
-----	------------------------	---------------	-------------

53. KURSSI

Ltn	Krannila, Matti Olavi	myönnetty ero	14. 9. 1972
Ltn	Toiskallio, Jarmo Maunu Olavi	myönnetty ero	4. 9. 1972

38. ME-KURSSI

Ltn	Vainio, Arto Kalevi	myönnetty ero	6. 9. 1972
-----	---------------------	---------------	------------

55. KURSSI

Ltn	Blomqvist, Helge Aarne Rafael	myönnetty ero	10. 9. 1972
Ltn	Meri, Markku Jorma Juhani	myönnetty ero	4. 9. 1972

Sisällysluettelo

	Sivu
In memoriam	2
Majuri Kari Norkola: Upseeri suomalaisessa yhteiskunnassa	3
Oikeustieteen kandidaatti Pentti Miettinen: Sotilasrikoksia ja -kurinpitoa koskevan lainsäädännön kehityksestä ja viimeisimpien lainmuutosten päämääristä	7
Everstiluutnantti A A Salin: Tanskan puolustusvoimat	13
Pääsihteeri Pentti Palmu: Mitäs tiedät kotiseututyöstä	23
Kirjallisuutta	25
Keskustelua	29
Pääsihteerin palsta	31
Kadettipalsta	33
Kadettikunnan seminaari	35
Kadettikurssien kuulumisia	37

VALMISTAMME
RUNSAASTI KORKEATKIN
VAATIMUKSET TÄYTTÄVIÄ
PAINOTUOTTEITA
TÄMÄKIN JULKAISU ON
PAINETTU MEILLÄ.

OTTAKAA YHTEYS!

**LÄNSI-SAVON
KIRJAPAINO**

MIKKELI

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti

N:o 96

Päätoimittaja: evl A A Salin, PEkoul-os
puh 625801/2495

Toimituskunta:

evl A A Salin (pj), ev P Impola, maj M Si-
nerma, kaptil T Talari, kapt M Härkönen

Toimitussihteeri: kapt M Härkönen,
PE-koul-os, puh 625 801/2863

Ilmoitukset: herra T Honkaniemi, Säästö-
pankinranta 4 A 2, 00530 Hki 53, puh Hki/
710 153

Taloudenhoito ja ilmoitusaineis-
to: rouva Irja Wonkka, Liisank 1, 00170
Hki 17, puh Hki 12681/333

Kuvalaajat: Reprokeskus, Lönnrotink. 32
A, 00180 Hki 18, puh Hki/602 780

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Sirkka-Liisa Törmänen, Punavuorenk.
14 B 32 00150 Hki 15, puh Hki/ 665 739

Tilaushinnat: 1/1 v 6,—, irtonumerot 1,50

Ilmoitusmaksut:

takakansi	600,—	sisäkannet	550,—
1/1 sivu	500,—	1/4 sivua	180,—
1/2 sivua	300,—	1/8 sivua	100,—
		rivi-ilmoitus	50,—

POSTISIIRTOTILI 30909

OPI LENTÄMÄÄN CESSNALLA

maailman suosituimmalla koulukoneella

Tutustumistarjous

Voit kokeilla koneen ohjaamista
uudella Cessna 150-koneella.

Hinta vain 20:—.

WIHURI-YHTYMÄ OY
LENTOHUOLTO

Malmin Lentoasema
00700-HELSINKI 70

Soita
puh.
377022

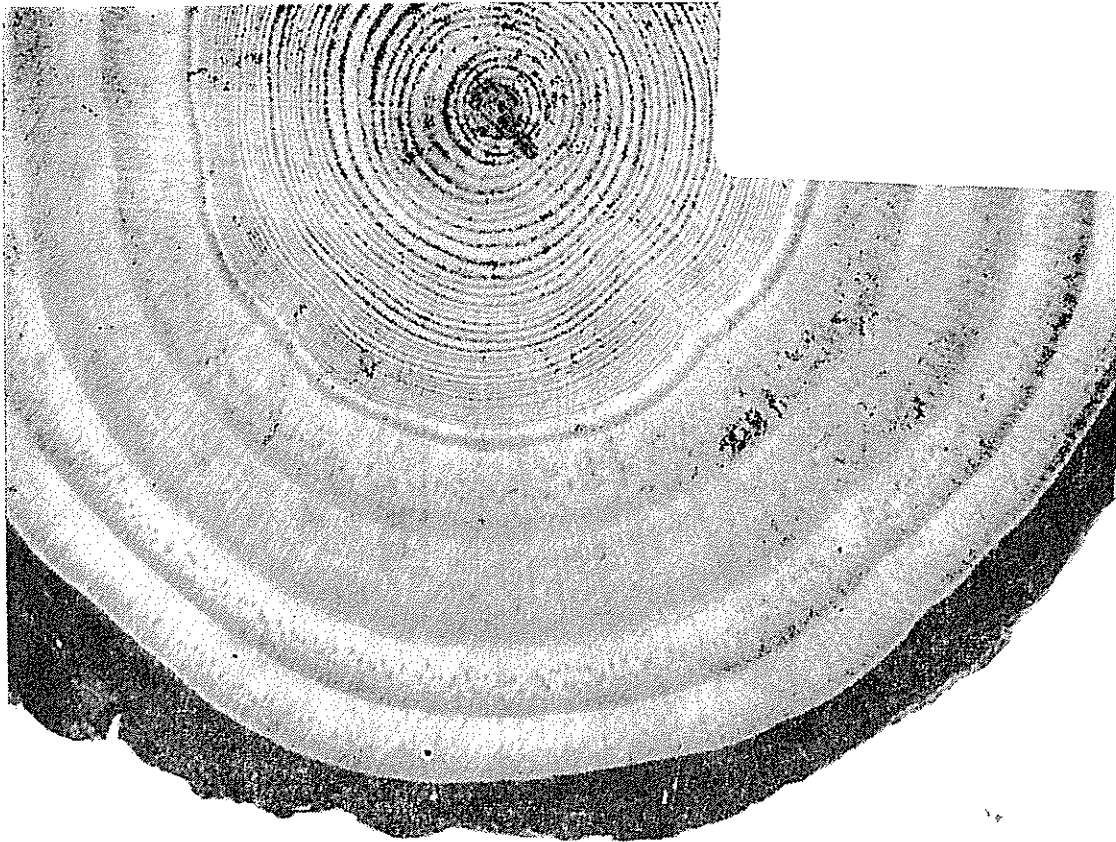

OY HUOLINTAKESKUS AB

huolinnan keskus

Helsinki, Helsinki-Lento, Hamina, Han-
ko, Kotka, Kuopio, Lahti, Mäntyluoto,
Pori, Tampere, Turku, Valko ja Vainik-
kala.

**ASUNTOKESKUSKUNTA
TAMPEREEN HAKA**

Lähikuva metsän lannoituksesta

Tämä on poikkileikkaus 60-vuotiaasta männystä. Puu on kasvanut Lumijoen kunnan ulkopalstoilla, hiekkapohjaisella karulla rämeellä. Vielä kuusi vuotta sitten tämä 5-metrinen tupsulatvainen mänty oli kuolemaisillaan. Sen neulasto oli kalmankalpea ja vuosirenkaat niin ohuet, että niitä oli vaikea erottaa poikkileikkauksesta ilman suurennuslasia. Puut ja koko metsäluonto kärsivät tällä alueella näikää.

Kuusi vuotta sitten alue ojitettiin ja lannoitettiin. Seuraukset olivat dramaattisia. Puu heräsi henkiin ja aloitti voimakkaan kasvun. Nyt sen ilatvus on pitkä, neulasto tuuhea ja vuosikasvaimet 1/2-metrisiä. Sen paksuuskasvu, kuten kuva osoittaa, on n. 1 cm vuodessa. Ja lannoituksesta eivät ole hyötynet yksinomaan puut. Myös muu metsäluonto on vironnut uuteen elämään. Koko pintakasvipeite on voimistunut. Tämä merkitsee myös metsän eläimille lisää ruokaa ja suojaa.

Yhtyneet Paperitehtaat Oy on vuodesta 1958 alkaen lannoittanut säännöllisesti omistamiaan metsiä. Kokemuksiemme mukaan lannoitus on ylivoimaisesti nopein, varmin ja taloudellisin tapa tuottaa lisää puuta. Kielteisiä sivuvaikutuksia ei ole esiintynyt. Ravinteiden joutuminen vesistöihin voisi aiheuttaa haittoja, mutta se voidaan tehokkaasti estää huolehtimalla oikeasta levitysajasta ja -tavasta. Lannoitus on käytännössä osoittautunut myös luontoystävällisimmäksi tavaksi lisätä metsän kasvua. Ja pitkällä tähtäimellä tämä on elintärkeätä. Pyrimme huolehtimaan myös huomispäivästä. Sekä ihmisten että luonnon.

YHTYNEET PAPERITEHTAAT OY

